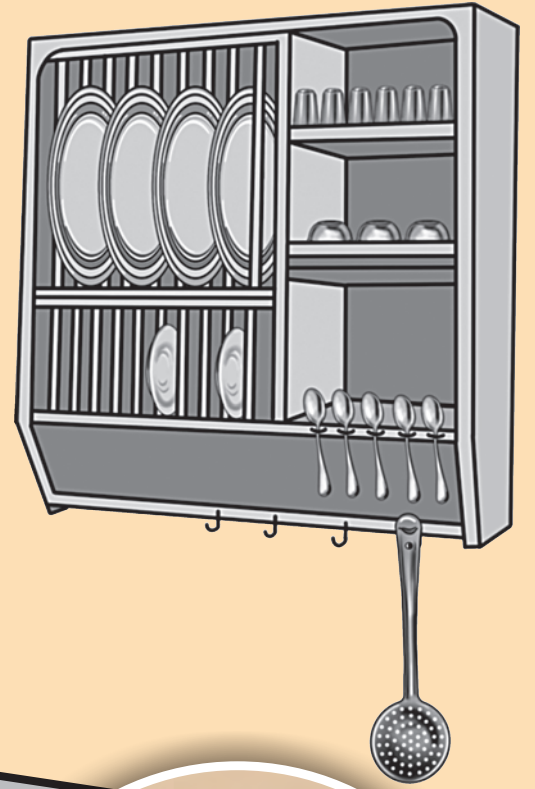

حساب

در جو پھریون

- **Tele-MANAS Program**

Tele-MANAS (Tele Mental Health Assistance and Networking Across States) (14416/ 1800-89-14416)

Under the National Mental Health Program, the centrally sponsored scheme ‘Tele-MANAS’ is being implemented in the state of Maharashtra from October 2022. Under the Tele-MANAS Program, free 24 × 7 integrated and comprehensive mental health services are provided through the helpline number 14416. This includes treatment and counselling by experts for various mental problems. The information provided by you after calling the Tele-MANAS helpline remains completely confidential, so students, parents and teachers should feel free to call the helpline number and tell them about their problems and doubts and get guidance on it. Tell others to take help from this facility as well.

Tele-MANAS app has been launched by the Central Government and is also available in Marathi language. This app provides complete information about mental health. Tele-MANAS app is available free of cost.

هي درسي ڪتاب راجيہ شڪشڪ سنشودن ۽ پرشڪشڻ پريشد، پڻي طرفان تيار ڪيل آڀياسڪرم ۽ پائيه ڪرم آنوسار تيار ڪيو ويو آهي. انهن طرفان هن درسي ڪتاب جي چڪاس ڪئي ويئي آهي. سرڪاري فيصلو نمبر : آڀياس ۲۱۱۶ (پر. ڪر. ۱۶/۴۳) ايس. ڊي. ۴. تاريخ ۲۵-۰۴-۲۰۱۶ موجب استايت ڪيل ڪو آرڊينينٽنگ ڪاميٽي جي تاريخ ۱۶-۰۴-۲۰۲۵ جي مينٽنگ ۾ هن درسي ڪتاب کي سنہ ۲۰۲۶-۲۰۲۵ کان مختصر طور منظوري ڏني ويئي آهي.

حساب

درجو پهريون

مهاراشتر راجيہ پائيه پستڪ نرمتي و آڀياسڪرم سنشودن منڊل، پڻي.

پر واري چوڪت مان QR Code سمارت فون ذريعي اسڪين ڪرڻ سان توهان کي درسي ڪتاب ۽ درسي ڪتاب جي سبقن بابت ڏسجندڙ ۽ ٻڌجندڙ ساهتيہ حاصل ٿيندو.

پهريون چاپو : ۲۰۲۵ © مهاراشتر راجيه پائيه پُستڪ نرمتي و اَپياسڪرم سنشودن منڊل، پُٽي-۴۱۱۰۰۴.

سُڌاريل چاپو : 2026

مهاراشتر راجيه پائيه پُستڪ نرمتي و اَپياس ڪرم سنشودن منڊل، وٽ هن ڪتاب جا سڀ حق واسطا محفوظ آهن. هن ڪتاب جو ڪوبه ٽڪر ڊائريڪٽر، مهاراشتر راجيه پائيه پُستڪ منڊل جي لکيل اجازت کان سواءِ ڪٿي نٿو سگهجي.

نرمتي :

شري هيمنت بابر
(انچارج مڪيه نرمتي اڌڪاري)
شري نتن واڻي (نرمتي اڌڪاري)

سنڀوڄڪ

: شريمني ڪيٽڪي جاني،
(انچارج وشيش اڌڪاري سنڌي)
سنڀوڄڪ سهايه : شريمني گيتا گڻيش ٺاڪر،
(ڪاپي رائٽر، سنڌي)

ترجمو ڪندڙ : شري اشوڪ مڪتا

چڪاس ڪندڙ : شري وجيه منڱاڻي

ٽائيپ سيٽنگ : ستنام ساڪي، الهاسنگر،
ڪماري ميران چاولا

ڪاغذ : ۷۰ جي.ايس.ايس. ڪرنبر وو

پرنتنگ آرڊر : N/PB/2025-26/200

چاپيندڙ : M/S. SHARP INDUSTRIES, RAIGAD

سنڀوجن :

ڊا. پروين سڀاشراو موهتي
انچارج وشيش اڌڪاري، حساب

پرڪاشڪ :

شري سچن مهتا
(انچارج ڪنٽرولر)،
پائيه پُستڪ نرمتي منڊل، پرياديوي، ممبئي-۲۵.

حساب وشيه سمتي :

شري وويڪ پُراٽڪ (اڌيڪش)

ڊا. سَنيل باوسڪر (ميمبر)

ڊا. اشون ڪمار ڪنارڪر (ميمبر)

شري ناگيش ڪياتموار (ميمبر)

شري اُميش نيوسي (ميمبر)

شري اروڻ بئس (ميمبر)

شري اَپيڪيت بنگاڙي (ميمبر)

شريمني پدمجا وئديه (ميمبر)

شريمني سونالي ڪلڪرڻي (ميمبر)

اشرف علي بشير احمد انساري (ميمبر)

شري سَنيل ڪانڊيڪر (ميمبر)

شري گيانيشور جهگري (ميمبر)

شري پرناب سنگهه موهتي (ميمبر)

شريمني پرينڪا باوسڪر (ميمبر)

ڊا. پروين سڀاشراو موهتي (ميمبر سيڪريٽري)

مڪيه صفحو ۽ چترڪار :

شري پرتيڪ پرياکر ڪاڻي

ڀارت جو سنوڌان

ديباچو

اسين ڀارت جا لوڪ، ڀارت کي هڪ مڪمل طور خودمختيار سماجواڊي سڙو ڌرم ۽ سر-ڀاؤ وارو لوڪشاهي گڏراجيه بڻائڻ لاءِ گڏجي پيا ٿا. سان فيصلو ڪري ۽ انهيءَ جي سڀني ناگزير ڪن کي :

سماجڪ آرٽڪل ۽ راجنيتڪ نڀاءُ، ويچار، اظهار، وشواس، شڙڙا ۽ اڀاسنا جي آزاديءَ، درجي ۽ موقعي جي سمانتا، خاطريءَ سان حاصل ڪرائڻ ۽ انهن سڀني ۾ شخصي سؤمان ۽ راشتر جي ايڪتا توڙي اڪنڊتا جي خاطري ڏيندڙ ڀائڻچارو وڌائڻ لاءِ.

اسان جي هن سنوڌان سڀا ۾ اڄ تاريخ ڇويهين نومبر، ۱۹۴۹ جي ڏينهن، هن ذريعي هيءَ سنوڌان سويڪار ڪري، ان کي قانون جي روپ ۾ پاڻ کي اڀڻ ڪريون ٿا.

ڀارتيه سنوڌان

باب - چوٿون الف

ناگزير ڪن جا بنيادي فرض

51A: قلم

بنيادي فرض: ڀارت جي هر هڪ ناگزير ڪن جو فرض آهي ته:

- (الف) هو ڀارت جي سنوڌان کي مڃيندو، ان جي قومي جهنڊي، قومي تراني، آدرشن ۽ سنسٽا جي عزت ڪندو.
- (ب) آدرشن ويچارن، جن آزاديءَ جي لڙائيءَ لاءِ همٿايو ۽ اتساهه ڦوڪيو، انهن جي سنڀال ۽ پوئواري ڪندو.
- (پ) ڀارت جي ايڪتا، اڪنڊتا ۽ سمپوريٽا جي رکشا ڪندو.
- (پ) ديش جي حفاظت ڪندو ۽ وقت پوڻ تي ديش سڀو ڀڙڀي پوندو.
- (پ) سڀني ماڻهن ۾ هڪ ايڪتا جي پاونا پڻدا ڪندو، جيڪا ڌرم، ڀاشا، ڪيترواد جي پيدڀاءُ کان پري هوندي. اهڙيون رسمون جيڪي عورت ذات خلاف هونديون، انهن جو بهشڪار ڪندو.
- (ن) ڀارت جي جامع سنسڪرتي ۽ شانداروشي جي حفاظت ڪندو ۽ ملهه سمجھندو.
- (ن) قدرتي ماحول جهڙوڪ جهنگل، ڍنڍون، نديون، جهنگلي-زندگي انهن جو بچاءُ ڪندو ۽ سڀني پراڻين لاءِ دردمندي رکندي.
- (ن) وڳيانڪ درشتي، انساني ملهه، چاچ جوڳ ۽ سڌاري جي پاونا کي اهميت ڏيندو.
- (ن) عام ملڪيت کي سلامت رکندي ۽ هنساڪان پري رهندو.
- (ن) شخصي ۽ گڏيل مشغولين جي سڀني ڪيترن ۾ اڳتي وڌڻ جي لڳاتار ڪوشش ڪندو جنهن ملڪ اڳتي وڌندو رهي ۽ ڪاميابيءَ جي اوچاين کي چهي.
- (ر) ماءُ يا پيءُ يا ڀالڪ اهڙي ته اهو ضرور ڏسي ته پنهنجي ڀار کي تعليم حاصل ڪرڻ جو موقعو ڏيندو. جنهن جي عمر چهن ۽ چوڏهن سالن وچ ۾ هجي.

پرتگيا

پارت منهنجو ديش آهي. سڀ
پار تواسي منهنجا پائر ۽ پينر آهن.
مونکي پنهنجي ديش لاءِ پيار آهي ۽
مونکي ان جي شاندار ۽ طرح طرح جي
ورثي تي ٿورو آهي. مان سڏائين ان جي
لائق ٿيڻ جو چئن ڪندو رهندس.
مان پنهنجن مٿن ماڻهن، استادن ۽
سڀني بزرگن جو سمن ڪندس ۽ هر
ڪنهن سان فصيلت ڀريو ورتاءُ ڪندس.
مان پرتگيا ٿو ڪريان ته مان
پنهنجي ديش ۽ ديشواسين سان سڄو ٿي
رهندس. انهن جي ڪلياڻ ۽ آسودگيءَ
۾ ئي منهنجو سک سمايل آهي.

راشٽر گيت

جَن گَنَ مَن اَدِينايڪ جِيه هي،
پارَت پايگيه وڌاتا
پَنڄاب، سنڌ، گجرات، مراٺا،
دراوڙ، اُتڪل، بنگ،
ونڌي، هماچل، يَمنا، گَنگا،
اُچڪل، جل ڌ ترنگ،
تَو شپ نامي جاڳي،
تَو شپ آشيئس ماڳي،
گاهي تَو جِيه - گاتا،
جَن گَن - مَنگَل دايڪ جِيه هي
پارَت پايگيه وڌاتا،
جِيه هي، جِيه هي، جِيه هي،
جِيه جِيه جِيه جِيه هي،

राज्यगीत

जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ॥धृ॥
भिती न आम्हा तुझी मुळी ही गडगडणाऱ्या नभा
अस्मानाच्या सुलतानीला जबाब देती जिभा
सह्याद्रीचा सिंह गर्जतो शिव शंभू राजा
दरी दरीतून नाद गुंजला महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ॥१॥
काळ्या छातीवरी कोरली, अभिमानाची लेणी
पोलादी मनगटे खेळती, खेळ जीवघेणी
दारिद्र्याच्या उन्हात शिजला
निढळाच्या घामाने भिजला
देश गौरवासाठी झिजला
दिल्लीचे ही तख्त राखितो, महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा
जय जय महाराष्ट्र माझा ॥२॥

پرستاون

مُهنجڻ پال مٽرن، ماسٽرن ۽ مائٽن کي پيار پري نمستي،
قومي تعليمي نيتي ۲۰۲۰ موجب ٺاهيل درجي پهرين جو حسابن جو درسي ڪتاب
توهانجي هٿن ۾ ڏيندي خوب خوشي ٿي رهي آهي. راجيه اڀياسڪرم ۾ خاڪو ۲۰۲۴ موجب ڇهه
کان اٺ عمر جي ٻارن لاءِ سؤلا ۽ موهيندڙ ڪتابن جو ويچار ٿيڻ گهرجي اها صلاح ڏنل آهي. انهن
درسي ڪتابن ۾ مواد فقط هدايتن جي روپ ۾ نه هجي پاڻ ان ۾ ٻارن کي پاڻ ڪم ڪرڻ جا موقعا
هڃڻ اها اُميد ڪيل آهي.

اهو درسي ڪتاب ٺاهڻ وقت ٻارن جي احساسن دنيا، سندن پسند ناپسند جو گهڻو خيال
ڪيو ويو آهي. درجي پهرئين ۾ ايندڙ ٻارن جي پسند کي خيال ۾ رکي درسي ڪتاب ۾ رنگين ۽
موهيندڙ گهڻائي چتر ڏنل آهن. حسابي نظريي کان مواد وڌائڻ لاءِ ٻارن جي احساسن دنيا ۾
سندن ماحول جي جدا جدا شين ۽ موقعن جو استعمال ڪري هر هڪ ڀاڱي جي شروعات ڪيل آهي.
عام خيال سؤلي ٻوليءَ ۾ سمجهائيل آهن. ٻارن کي عمل جو صفحو ملي ان لاءِ جهجهڻا مثال ڏنل
آهن ۽ اهي مثال حل ڪرڻ لاءِ جڳهه ڏنل آهي. عام خيالن جي پيڙهه پڪي ٿئي ان لاءِ ماسٽرن لاءِ
هدايتون ڏنل آهن. بجهارتون، گانا وغيره وسيلي ڪتاب وندرائيندڙ بڻائڻ جي ڪوشش ڪيل
آهي.

هن درسي ڪتاب ۾ ڏنل چتر، مثال ٻارن لاءِ وڌندڙ هئڻ سان گڏ سماجي ميزان رکندڙ به آهن.
سماج جي سڀني جنن کي جهجهي اڳرائي ملي ان نظريي سان چتر چونڊيا ويا آهن. قومي
تعليمي نيتي ۲۰۲۰ ۾ ٻڌايل پنج ڪوش ۽ ايڪويهين صديءَ جي هنرن کي ڪتاب جي جدا جدا
جنرن ۾ شامل ڪيو ويو آهي. ڪتاب جو مواد وڪاس ڪيترن سان ميل کائيندڙ آهي. ڪتاب ۾ ڏنل
مثالن ۾ ڏکيائيءَ موجب وڌندڙ سلسلو ۽ علحدگي رکڻ جي ڪوشش ڪيل آهي. ڪتاب جو مواد
تعليم جا مقصد، اڀياسڪرم جا مقصد، لياقت ۽ علمي حاصلات سان ميل کائيندڙ آهي. درسي
ڪتاب ۾ مشغوليون، رانديون، ٻالهيون ۽ گيتن کي شامل ڪري ٻارن لاءِ تعليم آڻندڙ ٻڌائڻ
جي ڪوشش ڪيل آهي.

توهانجي روشن مستقبل لاءِ واڌايون!

(ڪرشن ڪمار پاسڪراو پائيل)

ڊائريڪٽر

مهاراشٽر راجيه پائيه پستڪ نورمٽي و

اڀياسڪرم سنشودن منڊل، ڀٽي - ۴.

ڀٽي

تاريخ: ۳۰ اپريل ۲۰۲۵

ڀارتيه سؤر: ۱۰ ويساڪ ۱۹۴۷

اڪڻ ٿيڃ

علمي لياقت ۽ علمي حاصلات

اُپياس ڪرم جا مقصد : ٻارن جي حسابي سمجھ، انداز، شڪليون ۽ ماپن ذريعي انھن جو استعمال ڪري سنسار کي سمجھڻ جي حاصلات پيدا ڪن ٿا.

علمي لياقت	علمي حاصلات
(۱) هڪ جي ڀيٽ ۾ وڌيڪ خاصيتن جي آڌار تي شيون گروهن ۽ اُپ گروهن ۾ الڳ الڳ ڪري ٿو.	شاگرد ڄاڻندڙ خاصيت موجب شيون الڳ - الڳ ڪري ٿو ۽ الڳ ڪرڻ جو ڪارڻ ۽ اُن جي قاعدن جو ذڪر ڪري ٿو. (مثال ساڳئي ماحول ۾ رهندڙ جانور الڳ ڪري ٿو).
(۲) پنهنجي ماحول اندر آڪار ۽ عدد انهن مان سوليون آڏوتون سڃاڻي ٿو ۽ انهن جو وسنار ڪري ٿو.	وڌن جي مدد سان سولين آڏوتن ۾ غائب ٿيل يونٽ ڳولهي ٿو / پري ٿو. (مثال ٻاڙهو - نيرو، ٻاڙهو - نيرو، ٻاڙهو -)
(۳) ۱۰ ۽ ۲۰ انهن ڏاڪن ۾ ۹۹ تائين عدد ٻنهي قسمن (آڳيان ۽ پٺيان ٻڌي ٿو)	۲۰ کان وڌيڪ شين کي ۹۹ تائين عدد نالن سميت ٻڌي ٿو ۽ ۱۰ - ۱۰ جي گروھ ۾ ۹۹ تائين عدد ٻڌي ٿو. خاص عدد کان سلسليوار آڳيان ۽ پويان ٻڌي ٿو. (۰ کان ۹۹) ٻن گروھن جي وچ وارو انداز سڃاڻي ٿو. (مثال ۱۰ جا ٻه گروھ مطلب ۲۰ ڪري ٿو)
(۴) وڌندڙ ۽ گهٽجندڙ سلسلو ۹۹ عددن تائين آڏوت ڪري ٿو.	هر هڪ گروھ ۾ شين جي، انهن جي جدا جدا خاصيتن انوسار آڏوت ڪري ٿو. (مثال : شڪل، ماپ، ڊيگھ، وزن) ڏنل عددن ۾ وڌندڙ ۽ گهٽجندڙ سلسلو ٺاهي ٿو. (۱ کان ۹)
(۵) بيهڪي ملھ استعمال ڪري ۹۹ تائين عدد ڏيکارڻ لاءِ عدد نشانين جو استعمال ڪري ٿو ۽ عدد سڃاڻي ٿو.	شيون / مڊن جي غير حاضري ڏيکارڻ لاءِ ٻُڙيءَ جي نشاني سڃاڻي ٿو / واپرائي ٿو. ۲۰ تائين عدد سڃاڻي ٿو ۽ لکي ٿو ۽ ۱۰ تائين عددن جا نالا لکي ٿو. ۱۰ تائين ٻن عددن ۾ ڀيٽ ڪري ٿو ۽ اُن جي ڀيٽ ۾ وڌيڪ يا اُن جي ڀيٽ ۾ گهٽ اهي لفظن جو استعمال ڪري ٿو.
(۶) عددن جو ميلاپ (Composition) ۽ ٽوڙ (decomposition) ۽ عددن جا گروھ ڪرڻ، ان نموني سولي ڪاروائي واپرائي ٻن انگن جي عددن جي جوڙ ۽ ڪٽ ڪري ٿو.	روزاني زندگيءَ جي حالت ۾ نهري شين جو اُڀيوڱه ڪري جوڙ ڪري ۱۸ تائين جواب ڏئي ٿو. اهڙا مثال ڪم آڻي حسابن ۾ آڏوت حل ڪري ٿو. روزمره زندگيءَ ۾ نهري ۽ غير نهري شين جو اُڀيوڱه ڪري، انهن ۾ ۹ تائين جواب اچي، اهڙا مثال تيار ڪري ٿو ۽ حل ڪري ٿو. (مثال ٻج، مٽيا وغيره)
(۷) ضرب مطلب وري وري جوڙ ڪرڻ ۽ ونڊ مطلب برابر ورهاست ڪرڻ، اهو سمجھي ٿو.	عددن جي جوڙ ۽ ڪٽ انهن ۾ لاڳاپو ٻُڌائي ٿو. جوڙ / ڪٽ انهن ڪارواين لاءِ + / - نشانين استعمال ڪري ٿو. گروھ ٺاهي ننڍن عددن جي ضرب جا مثال حل ڪري ٿو. ضرب جي نشاني سڃاڻي ٿو. ونڊ جا مثال حل ڪرڻ لاءِ گروھ ۾ ورهاست ڪري ٿو ۽ ڪوشش ۽ چوڪ (Trial and Error) طريقو استعمال ڪري ٿو. ونڊ جي نشاني سڃاڻي ٿو.
(۸) بنيادي جاميٽري شڪليون انهن کي ڇاڇي خاصيتن سميت سڃاڻي ٿو، تيار ڪري ٿو ۽ ساڳئي وقت شين جي آڪار جو تصور سمجھي وٺي ٿو ۽ چٽيءَ طرح ٻُڌائي ٿو.	جڳھين بابت لفظ واپرائي ٿو ۽ لفظن جا ميڙ تيار ڪري ٿو ۽ انهن جو اُڀيوڱه ڪري ٿو. (مثال مٽي - هيٺ، اندر - ٻاهر، ويجهو - پري، اڳ - پوءِ) آس پاس ماحول ۾ موجود جدا جدا شڪليون ۽ ماپن واريون شيون گڏ ڪري ٿو. (مثال پٿر، کوکا، بال، سنڪ، پائڻپ) شڪليون ۽ ٻيون ڇاڇ جهڙيون خاصيتون، انهن جي آڌار تي الڳ ڪري ٿو ۽ بيان ڪري ٿو. جدا جدا شڪلين جون طبعي خاصيتون ڇاڇي ٿو ۽ پنهنجي ٻوليءَ ۾ ذڪر ڪري ٿو. (مثال بال جو ڦرڻ، باڪس جو گسڪڻ ۽ اُن ۾ ڪنڊون هونديون آهن) خاص خاصيتن جي آڌار تي شڪلين جي ڀيٽ ڪري ٿو. (جئن ته ڊيگھ، ايراضي، گنجائش)

(۹) ويجهو ماحول ۾ شين جي جڳهه، وزن ۽ گنجائش موجب ماپڻ لاءِ گنجائش انوسار ساڌن ۽ ايڪا چونڊي ٿو. معياري، اٺ-معياري ايڪن جي مدد سان ننڍي ڊيگهه ماپي ٿو. (مثال راندين حوالي ۾ ڏکڻ، ڳوٺيون) معياري ۽ اٺ-معياري ايڪن جي مدد سان مفاصلو ۽ ڊيگهه جو اندازو لڳائي ٿو ۽ ڇاڇ وٺي ٿو. (مثال هٿ جون آڱريون، هٿ جي گرانت، هٿ، پير جا قدم)	
پيٽ ڪري هلڪي کان ڳوڙو يا آبتني نموني سلسلو ٺاهي ٿو. ڪوپ، ڇمڇو، مٿ ۾ انهن اٺ-معياري ايڪن جي مدد سان گنجائش جو اندازو لڳائي ٿو ۽ ماپي ٿو.	
آڱري، پوءِ انهن نالن جو استعمال ڪري مقرر ڪيل يونٽن ۾ فرق ڪري ٿو. موڪل ۽ اسڪول جو عرصو انهن ۾ گهٽ ۽ وڌيڪ وقت بابت صحيح نموني آزمودو وٺي ٿو.	(۱۰) منٽ، ڪلاڪ، ڏينهن، هفتو، مهينو، اُن ۾ وقت جي سادي ماپ ڪري ٿو.
ڏينهن جون گهٽتائون / واقعا انهن جو سلسلو ٺاهي ٿو. سڪن ۽ نوتن جو استعمال ڪندي ۲۰ روپين تائين رقم تيار ڪري ٿو.	(۱۱) ۱۰۰ روپين تائين سؤ لو وهنوار ڪري ٿو.
انداز، شڪل، جاءِ ۽ ماپڻ انهن سان لاڳاپو رکندڙ حسابي مسئلن جو ذڪر ڪرڻ لاءِ بيان تيار ڪري ٿو.	(۱۲) انداز، شڪل، جڳهه ۽ ڳڻڻ، انهن کي سمجهڻ، تصور ۽ انهن سان لاڳاپو رکندڙ عمل پيش ڪرڻ لاءِ مناسب لفظي پنڌ تيار ڪري ٿو.
سؤلا حسابي مسئلا انهن کي حقيقي زندگيءَ جي واقعن ۾ سڃاڻي ٿو. جدا جدا ڪارواڻين جو استعمال ڪري سؤلا انگي حساب جا مسئلا حل ڪري ٿو.	(۱۳) انداز، شڪل، جڳهه ۽ ماپ انهن سان لاڳاپو رکندڙ سؤلا حساب حل ڪري ٿو ۽ تياري ڪري ٿو.

ڪتاب استعمال ڪرڻ وقت

ماسٽر، مائٽ ۽ مددگار لاءِ هي -

- گيت، سؤلا گيت، رانديون، ٻالهيون، چتر ڇاڇ، مشغوليون، پروجيڪٽ، آزمائش، چتر ڪارڊ، عددي ڪارڊ، مٿيا / مٿين جي مالها، حسابن جي پيٽي ۽ جو سامان، ماحول ۾ ميسر سامان وغيره جو استعمال ڪري حسابن جا عام خيال سمجهاڻ.
- ضرورت آهر شخصي، جوڙي ۾ يا گروهه ۾ ڪريائون ڪرائجن، ان ذريعي عام خيالن کي مضبوط ڪرائجي.
- حسابي ويچار سمجهڻ ۽ واپرائڻ ۽ Hands on to Minds on اهو سفر ڪرائجي.
- شاگرد فقط مثال / سوال حل ڪرڻ کان اهي پاڻ سوال / مثال ٺاهين اهڙا اوچا موقعا کين ملن اهڙو ويچار ڪتاب ۾ ڪن هنڌن تي ڪيل آهي، انجو دستار ڪجي.
- شاگردن کي ويچار وڌائڻ وارا سوال پڇڻ، ويچار وڌائڻ واريو مشغوليون ڪرائڻ اهي ٻالهيون سڪڻ سيکارڻ جي ترتيب ۾ ضرور ڪرائجن.
- سڀني ڀاڱن ۾ گهڻو ڪري علمي حاصلات کي شامل ڪرڻ جي ڪوشش ڪيل آهي.
- درسي ڪتاب ۾ آيل هدايتون رهبري طور ڏنل آهن. توهان پنهنجي ماحول، مڪاني حالتن، ٻولي ۽ آس پاس جا مثال وغيره موجب سڪڻ سيکارڻ جي ترتيب ۾ گهرج موجب تبديل ڪجي.
- نشان آڳيان ڏنل هدايت ماسٽرن لاءِ آهي.

درسي ڪتاب ۾ ڪم آندل نشانين جي سڃاڻپ

ڳالهه ٻولهه ڪرڻ

چرچا ڪرڻ

آپياس ڪرڻ

سُر سان ڳائڻ

ورهاست ڪرڻ

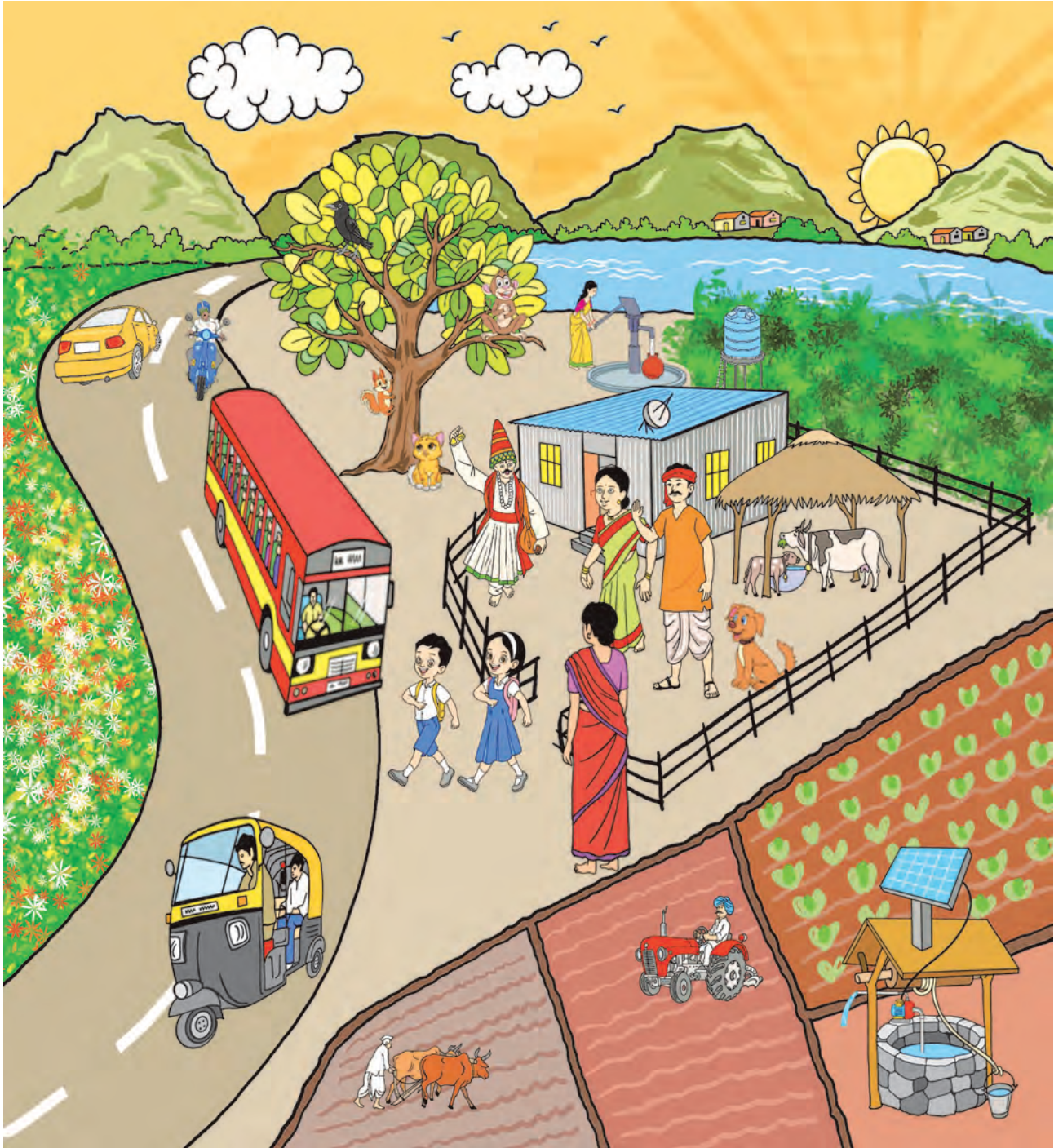
عمل ڪرڻ

ڇاڇ ڪرڻ

فهرست

نمبر	سبق جو نالو	صفح نمبر
۱	مُنهنجو ڳوٺ	۱
۲	ڪُڪڙ ڪٿي آهي؟	۲
۳	اُڄُ - پوءِ	۳
۴	ويجهو - پري	۴
۵	مُنهنجي شڪل	۵
۶	ڦِرڻ - سڪڻ	۶
۷	۱ کان ۹ تائين سُڃاڻپ	۷
۸	۰ جي سُڃاڻپ	۸
۹	۱۰ جي سُڃاڻپ	۹
۱۰	جوڙ (جواب ۹ تائين)	۱۰
۱۱	ڪٽ	۱۱
۱۲	۱۱ کان ۲۰ تائين سُڃاڻپ	۱۲
۱۳	لاڳيتو آڳيون، لاڳيتو پويون ۽ وچ وارو عدد	۱۳
۱۴	عددن جي ننڍ - وڏائي	۱۴
۱۵	وڌندڙ سلسلو - گهٽجندڙ سلسلو	۱۵
۱۶	جاڻ سمجهي وٺو	۱۶
۱۷	جوڙ (آڳي ڳڻي ڪري)	۱۷
۱۸	ڪٽ (پُٺي ڳڻي)	۱۸
۱۹	۲۱ کان ۳۰ تائين سُڃاڻپ	۱۹
۲۰	۳۱ کان ۹۹ تائين سُڃاڻپ	۲۰
۲۱	عدد - گيت	۲۱
۲۲	آڏاوت	۲۲
۲۳	ماپ	۲۳
۲۴	وقت ماپڻ	۲۴
۲۵	جوڙ (جواب ۱۸ تائين)	۲۵
۲۶	سڪا ۽ نوٽ	۲۶
۲۷	ضرب جي آڳاوت تياري	۲۷
۲۸	هڪ جهڙي ورهاست	۲۸
۲۹	حسابي پرولي	۲۹

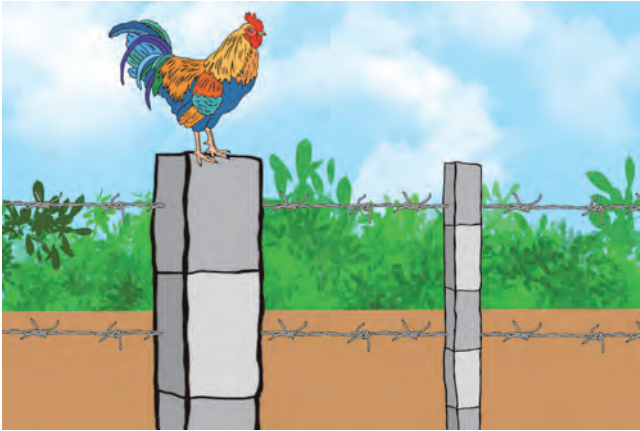
ڏنل چتر جي مدد سان مٿي - هيٺ، آندڙ - ٻاهر، آڳيان - پٺيان، انهن جهڙا ڪم ڏيکاريندڙ لفظ استعمال ڪري شاگردن سان ڳالهه - ٻولھ ڪريو. وڻ هيٺيان ٻلي آهي. وڻ تي باندڙ ويٺو آهي. وڻان آندڙ گانءُ آهي. ڦاٽڪ ڀرسان چوڪري آهي. آهڙي نموني جملن تي ڳالهه ٻولھ ڪريو.

ڪُڪڙ ڪٿي آهي؟

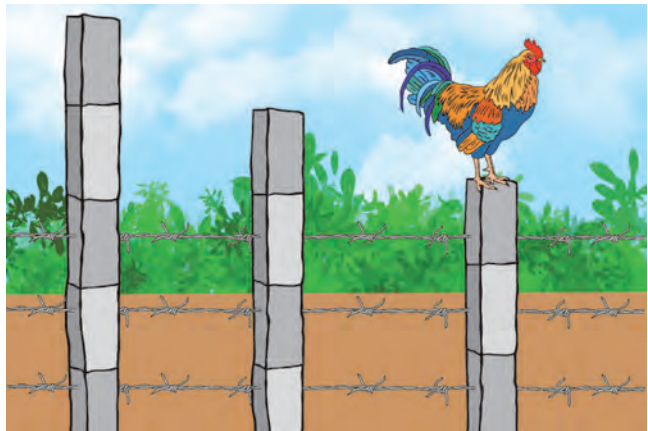
۲

سڄو ڏينهن ڪُڪڙ هتي هتي گهمي ٿو. چتر ۾
اهو ڪٿي بيٺو آهي؟ مناسب لفظ مٿان ○ پايو.

جئن، ڪُڪڙ **ٿلهي** / **سنهي** ٿنڀي
تي بيٺو آهي.

ڪُڪڙ وچ واري ٿنڀي جي پيٽ ۾
ڊگهي / **بندري** ٿنڀي تي بيٺو آهي.

ڪُڪڙ وچ واري ٿنڀي جي پيٽ ۾
ننڍي / **وڏي** ٻنڊ جي اڳيان بيٺو آهي.

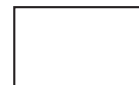
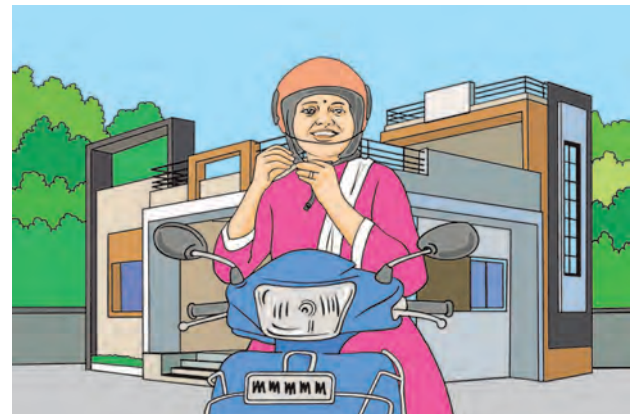
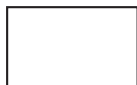
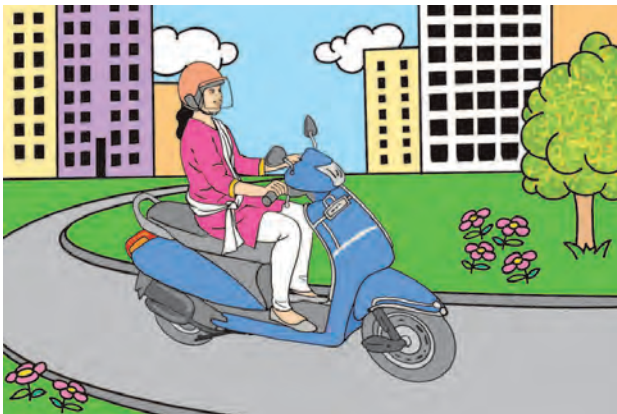
شاگردن سان ٿلهو-سنهو، ڊگهو-بندرو، ننڍو-وڏو انهن لفظن بابت ڳالهه ٻولھه ڪريو. جدا جدا مثال
وسيلي آڀياس ڪرايو.

* آڳه ڪندڙ ڪريا هيٺان ☐ ۾ رنگه ڀريو.

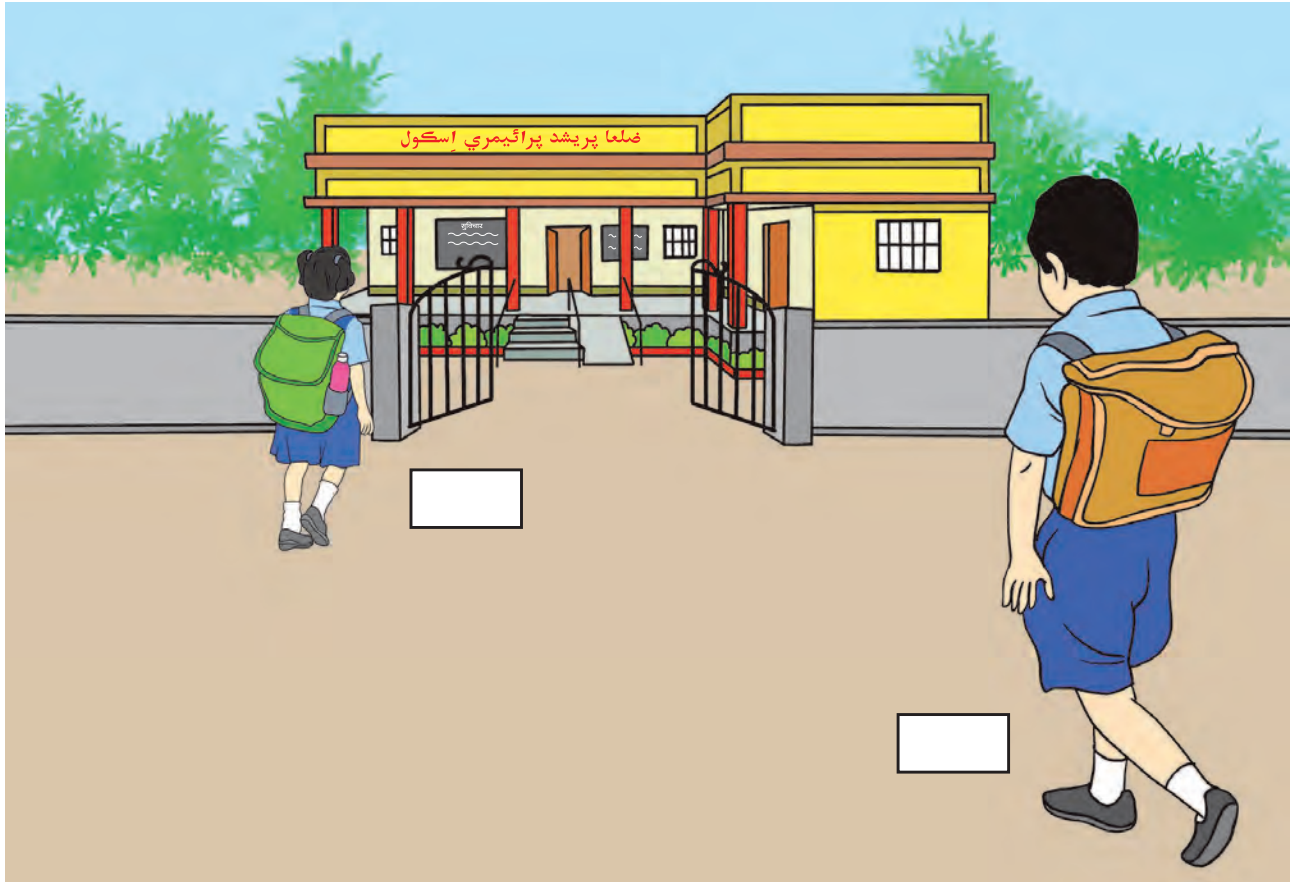
* پوءِ ڪندڙ ڪريا هيٺان ☐ ۾ رنگه ڀريو.

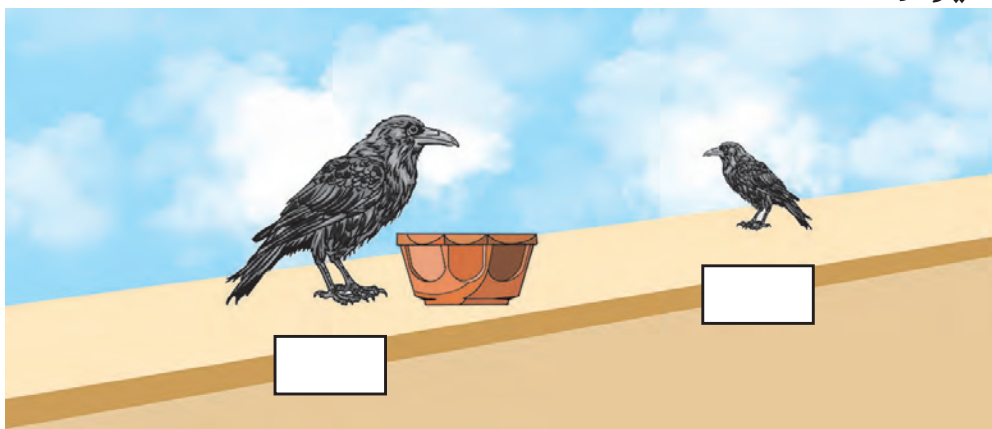
شاگردن سان آڳه - پوءِ، انهن بابت ڄاڻه ڀولھ ڪريو.
جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

* چتر ڏسو. اسڪول کان ڪير ويجهو آهي؟ اُن ويجهي واري ۾ رنگه ڀريو.

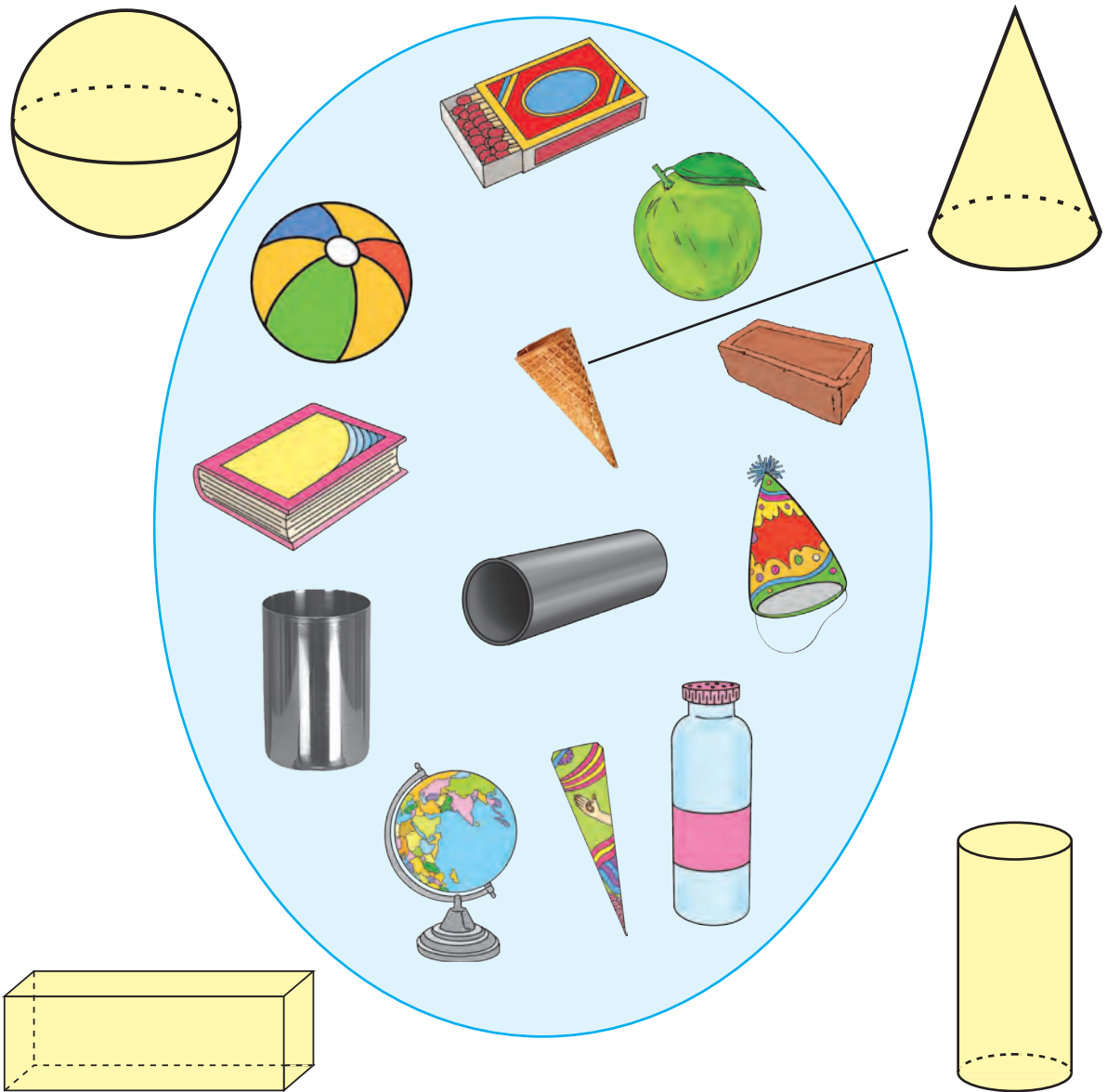
* چتر ڏسو. پاڻيءَ جي باسٽ کان پري نظر ايندڙ کانو جي هيٺان ۾ رنگه ڀريو.

شاگردن سان ويجهو - پري، انهن بابت ڄاڻه ٻوله ڪريو.
جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

* چتر ۾ ڏنل شيءِ ڏسو. ساڳي آڪار واريون ليک وسيلي ملايو.

آس پاس موجود جدا جدا شيون ساڳرڊن جي هٿ ۾ ڏيو. ڏنل شڪلين موجب شين کي الڳ ڪرڻ لاءِ چئو.

ها، مزو ايندو.

هل رميش، آسان
راند ٿا ڪريون.

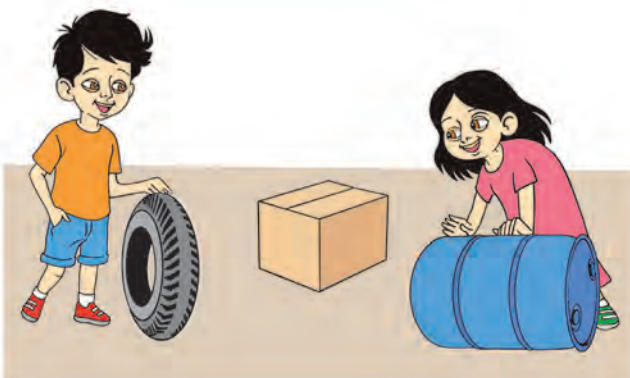
ڊرم ڦرندو
ٿو وڃي.

آڙي ڪو ڪو ته گِسڪي ٿو. تون ٿاير
ڪڻ، اهو ڦرندو وڃي ٿو.

آڙي ها، ڦري ٿو. مون کي
ته ڏاڍو مزو ٿو اچي.

شاعردن کي چتر ڄاڻڻ لاءِ چئو. انهن کي وڏي آواز ۾ پڙهي 'قِرط' ۽ 'گِسڪڻ' بابت
ڄاڻهه ٻولهه ڪريو.

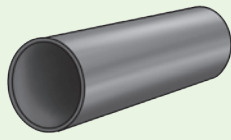
* جئن گسڪڻ مٿان ڪتاب گسڪندو وڃي ٿو، آهڙي نموني جيڪي شيون گسڪڻ مٿان گسڪنديون وڃن، انهن شين لاءِ ڪريو. ○

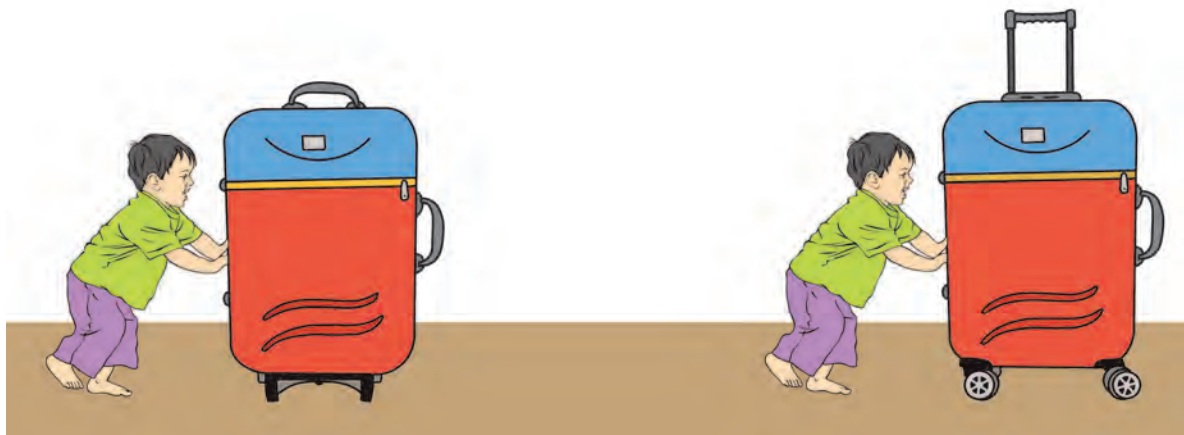
* جئن گسڪڻ مٿان بال ڦرندو وڃي ٿو، آهڙي نموني جيڪي شيون گسڪڻ مٿان ڦرنديون وڃن، انهن شين لاءِ ✓ ڪريو.

* مناسب جڳهه تي ✓ ڪريو.

شيءَ	ڦرندڙ	گسڪندڙ
	✓	
		
		
		

* جيڪا بئڙ هلائڻ ۾ سولي آهي، اُن بئڙ هيٺان ۾ رنگ ڀريو.

ڪجهه شيون ڦرنديون وينديون آهن ۽ ڳسڪنديون به وينديون آهن.

دماغ هلايو.

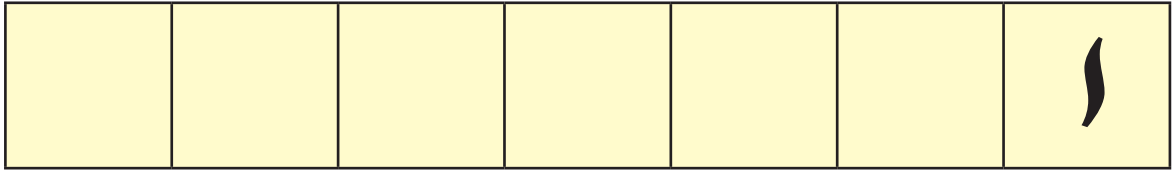
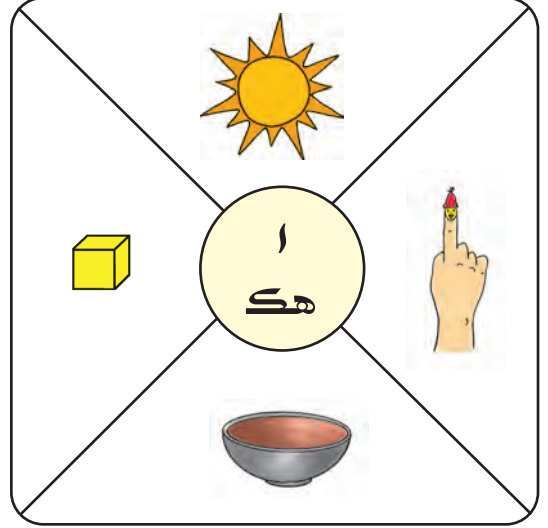
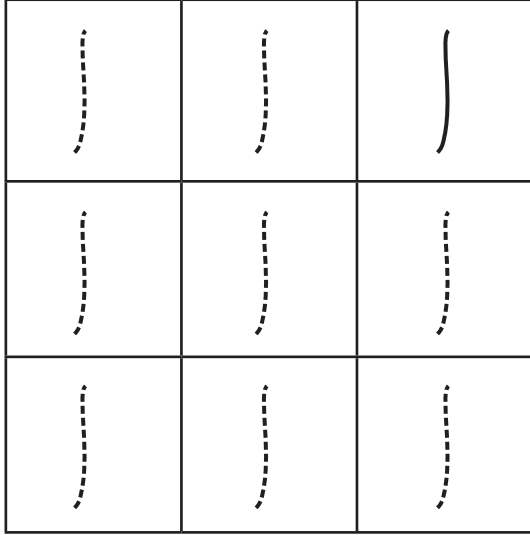

* جيڪي شيون ڦرنديون وينديون آهن ۽ ڳسڪنديون به وينديون آهن، انهن شين جا چتر ڪڍو.

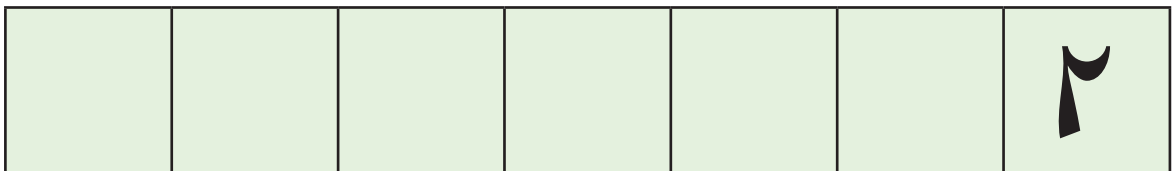
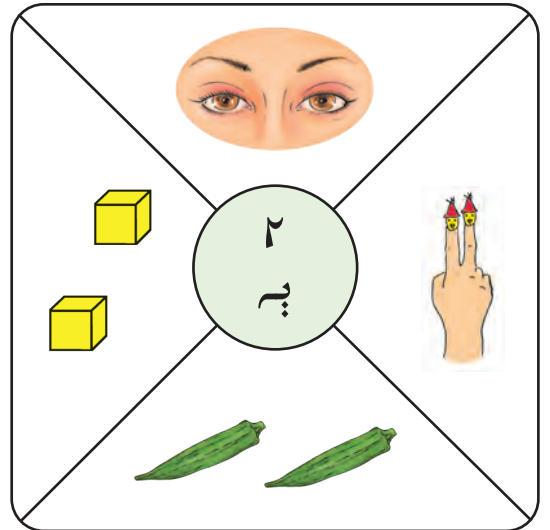
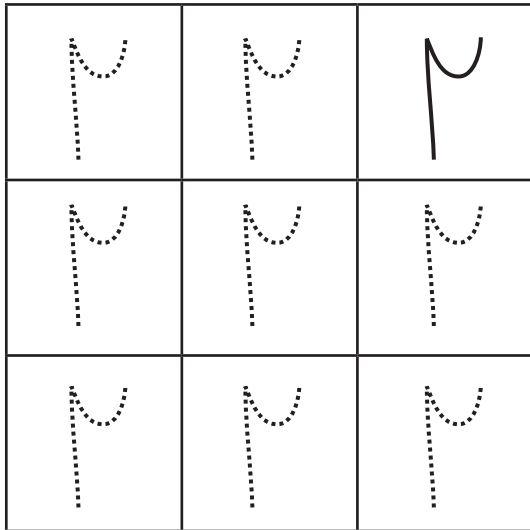
شاگردن کي ڪجهه شيون ڏيو. لاه واري پٽي رکو. ڪهڙي شيءِ ڦرندي وڃي ٿي؟ ڪهڙي شيءِ ڳسڪندي وڃي ٿي؟ اها مشغولي ڪرائي شاگردن کي فيصلو وٺڻ لاءِ چئو. ڦرنندڙ شيءِ ڇو ڦرندي وڃي ٿي؟ ڳسڪندڙ شيءِ ڇو ڳسڪندي وڃي ٿي؟ اُن وقت لاه مٿان ڪهڙي حالت هئي؟ انهن بابت شاگردن سان ڳالهه ٻوله ڪريو.

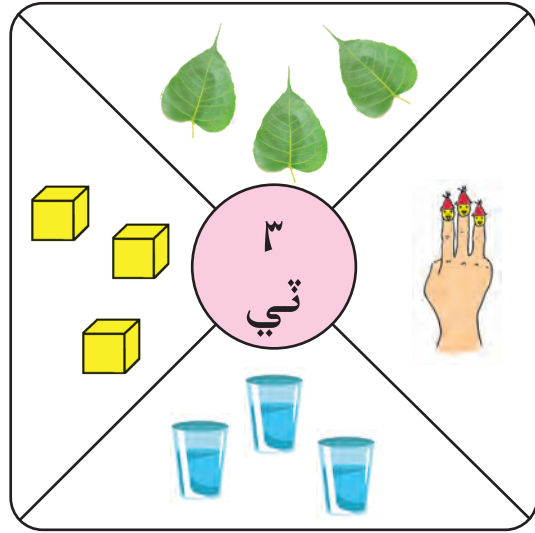
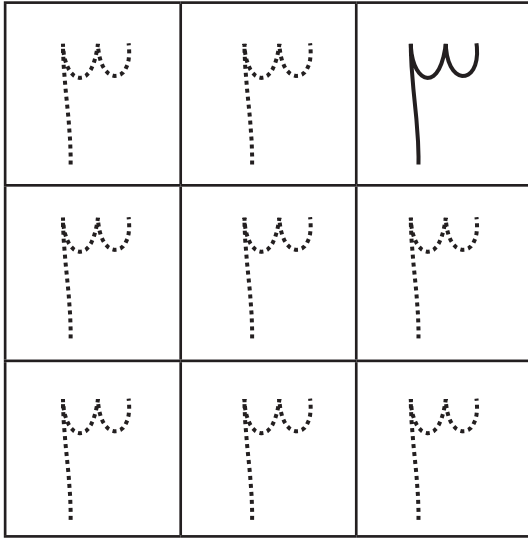
✳ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

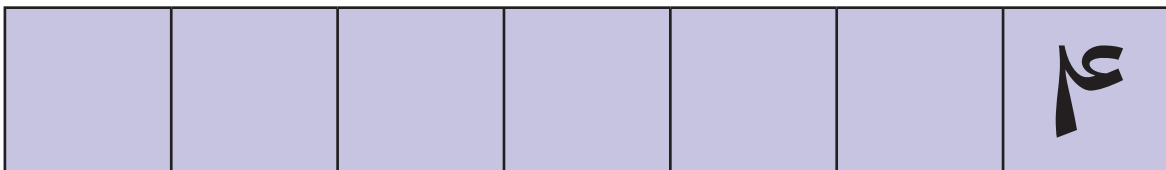
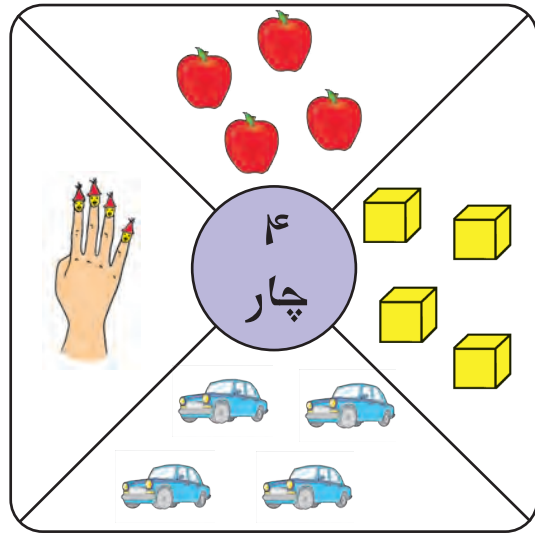
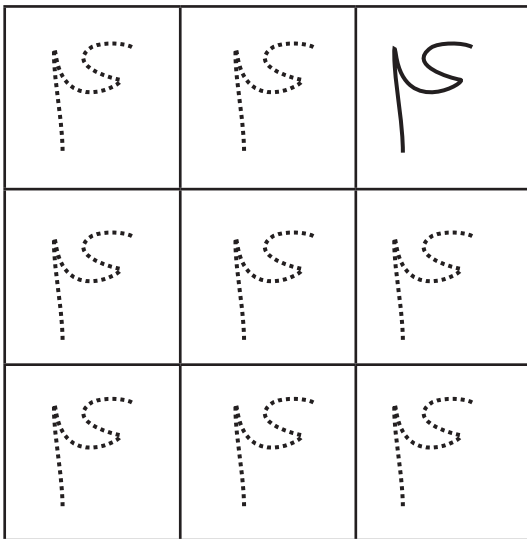
✳ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

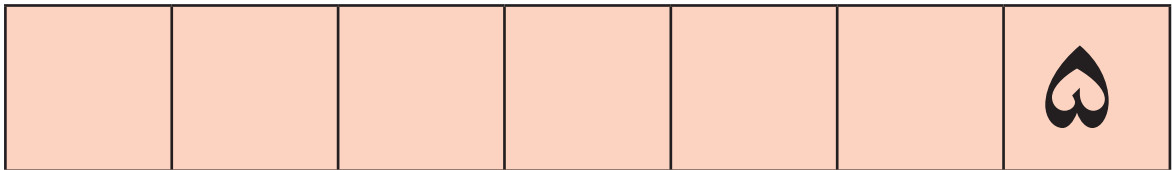
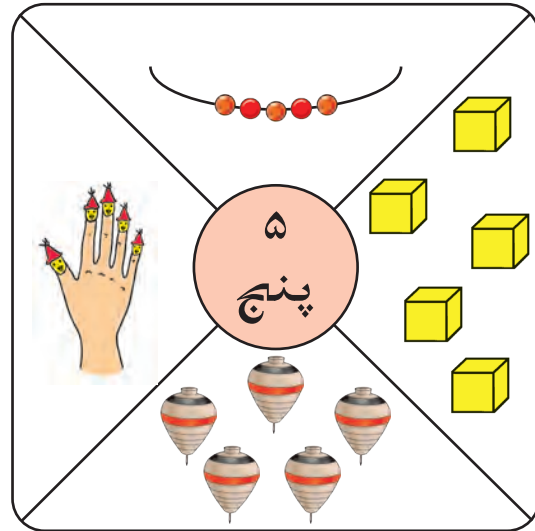
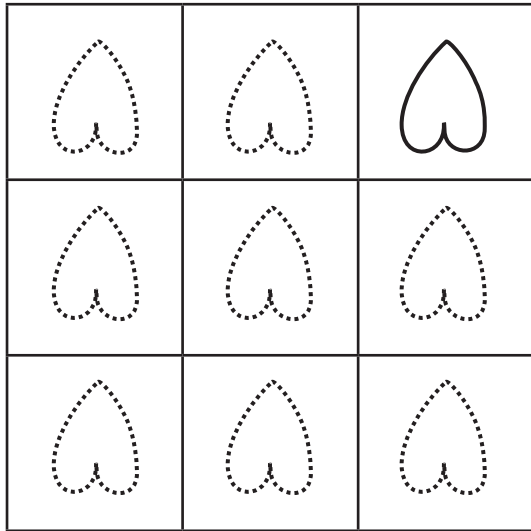
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

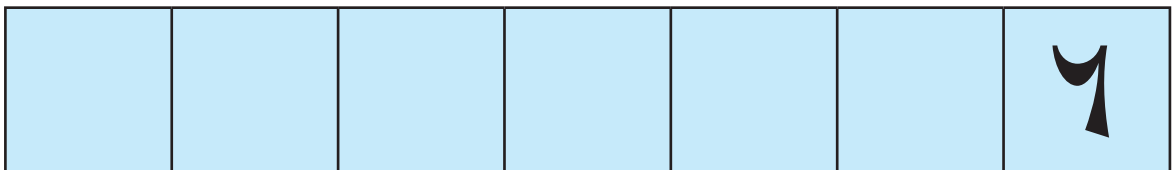
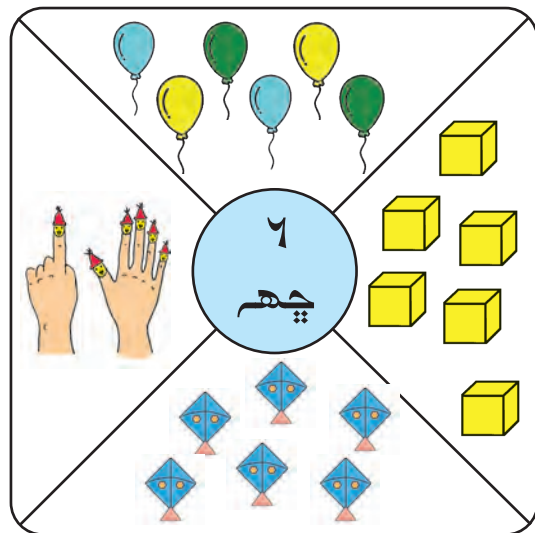
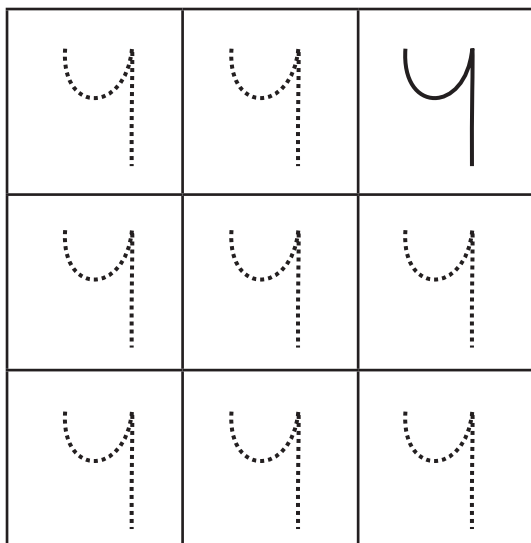
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

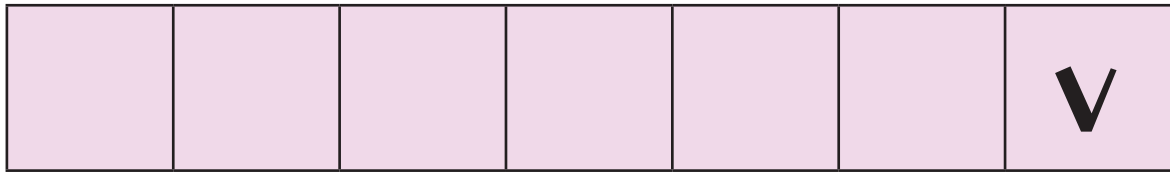
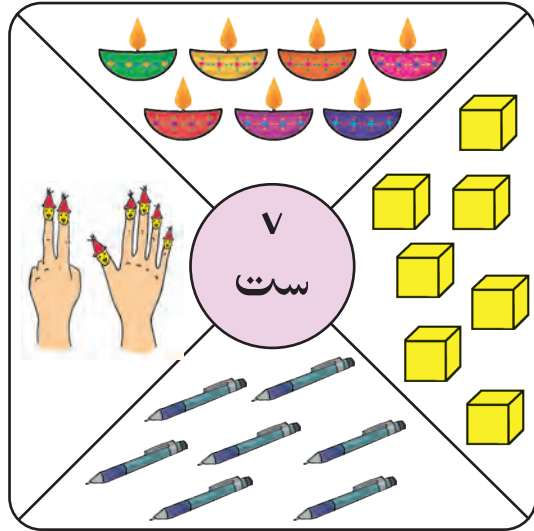
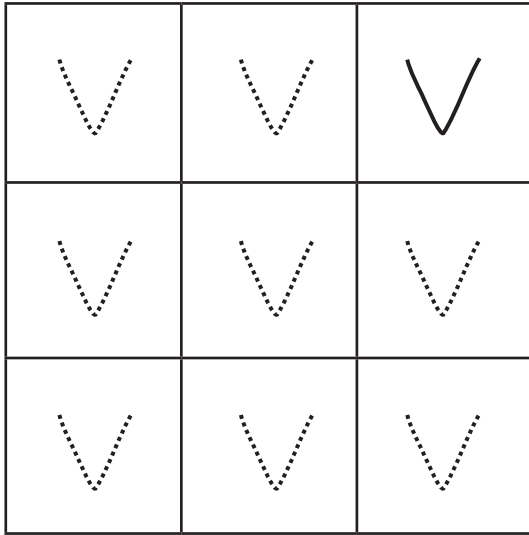
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

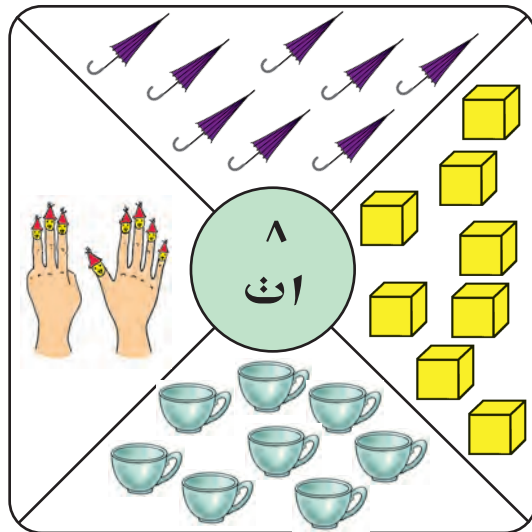
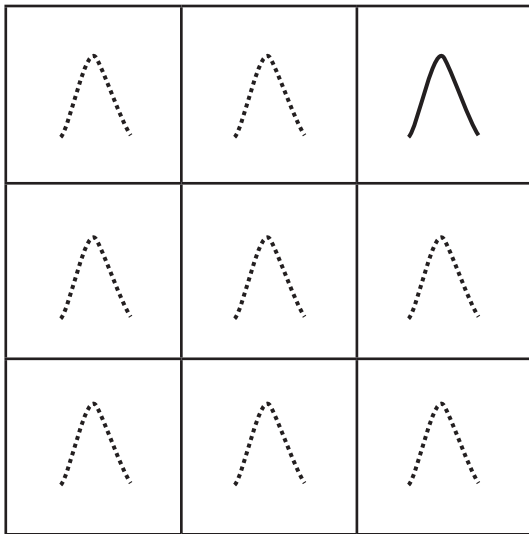
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

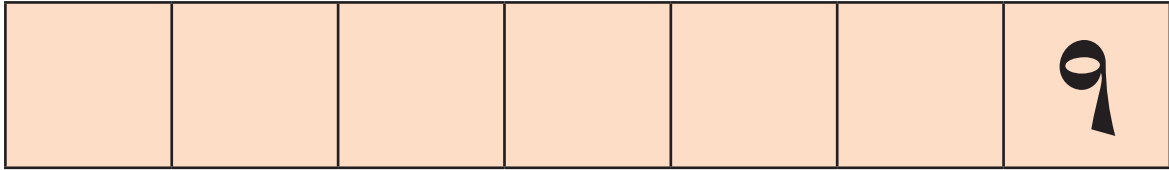
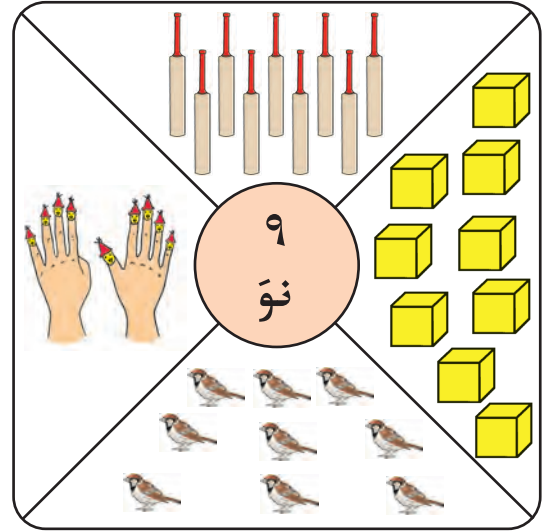
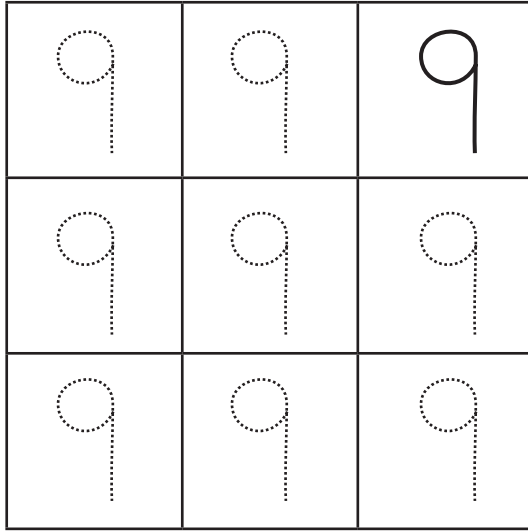
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

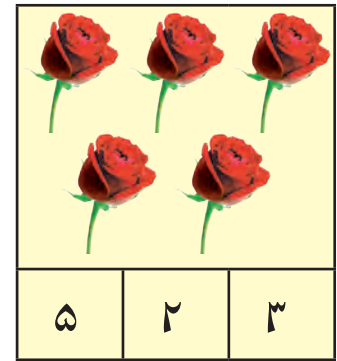
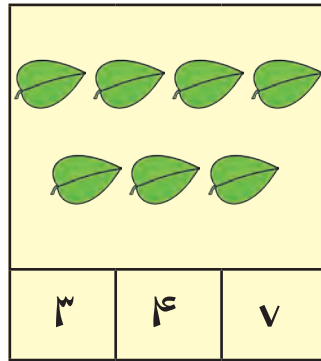
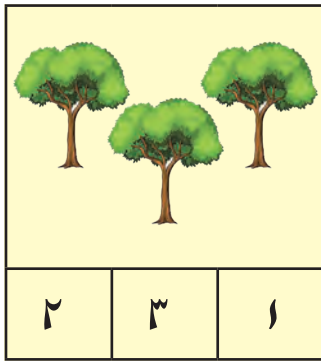
✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

✿ پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

✿ چتر ڳڻيو. چترن موجب عددَ مٿان ۾ ڪريو.

✿ چتر ڳڻيو. چوڪنڊي ۾ عدد لکو.

✿ ڏنل عدد موجب چتر ڪڍو.

۹

۵

۸

✿ مٿيا ڳڻيو. عدد لکو.

							۱	۱	
							۲	۲	
							۳	۳	
									
									
									
									
									
									

شاگردن کي جدا جدا شيون/چتر انهن جي مدد سان ۱ کان ۹ عددن جي سڃاڻپ ڪرايو.
شيءَ/شين جو گروهه ۽ عدد ڪارڊ انهن جو ميل ميلاپ جو آڀياس ڪرايو. ۱ کان ۹ تائين
عددن جي سڃاڻپ ٿئي، ان لاءِ ۱ کان ۹ عددن جي لکڻ جو آڀياس ڪرايو.

❁ باغ کي ڄاڻيو. ڇتر ڳڻيو. ڇوڪنڊي ۾ مناسب عدد لکو.

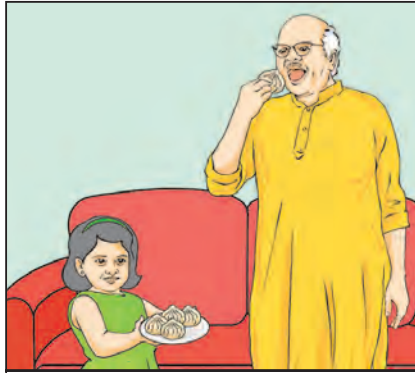
شاگردن کي باغ ڄاڻڻ لاءِ چئو. اُن آندر ڇوڪرا، ڇوڪريون، پوپٽ، دروازو، ڦوڪڻا، گل، گسڪڻ، جھولا، پکي وغيره انهن جو ڪُل عدد عيوضيپڻي روپ ۾ ڇترن هيٺ ڇوڪنڊن ۾ لکڻ لاءِ چئو. مثال وٺڻ جو انداز ۱۴

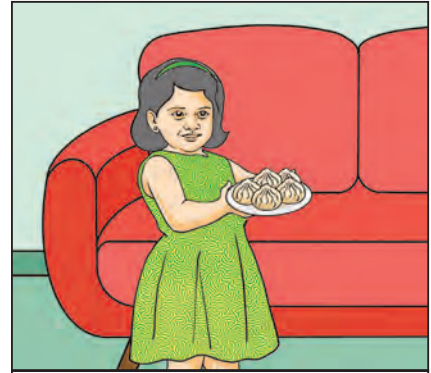
سمجھي وٺو

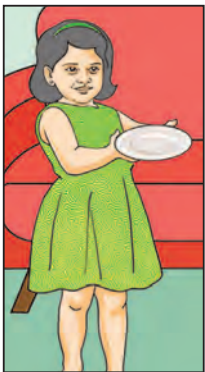
ٽالھيءَ ۾ ۳ مودڪ بچيا.

ٽالھيءَ ۾ ۴ مودڪ بچيا.

ٽالھيءَ ۾ ۵ مودڪ آھن.

ٽالھيءَ ۾ ۰ مودڪ آھن

ٽالھيءَ ۾ مودڪ نہ بچيو.

ٽالھيءَ ۾ ۱ مودڪ بچيو.

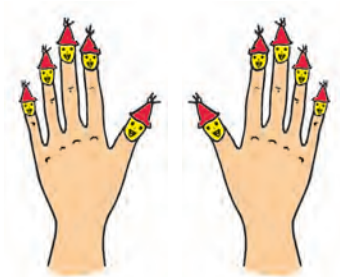
ٽالھيءَ ۾ ۲ مودڪ بچيا.

✱ پڙھو، ليکيو ۽ لکو.

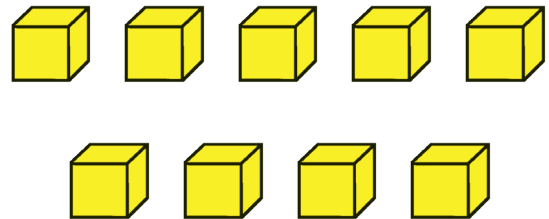
○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

شاگردن کي چتر ڄاڻڻ لاءِ چئو. هر پيري ٽالھيءَ مان هڪ مودڪ گھٽجڻ سان آخر ۾ ٽالھيءَ ۾ ڪيترا مودڪ بچيا؟ ان بابت ڳالهه ٻولھه ڪريو. ٽالھيءَ ۾ ڪوبه مودڪ نه بچيو مطلب ٽالھيءَ ۾ ۰ مودڪ آھي، اھو چڻيءَ طرح سمجھايو. 'ٻڙي' جي نشاني ۰۰ لکي آھي، اھو ٻڌايو. آس پاس جدا جدا شيون، انھن جي آڌار تي ٻڙيءَ بابت عام ويچار چٽيءَ طرح سمجھايو.

۱۰
ڏهه

۹
۹ بلاڪ مطلب
۹ ايڪا بلاڪ

۱۰ ايڪا ڇاڪ	۱۰ ايڪا مڻيا	۱۰ ايڪا پينسلون
--------------------	---------------------	------------------------

۱۰ ڏهه

* پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
									○

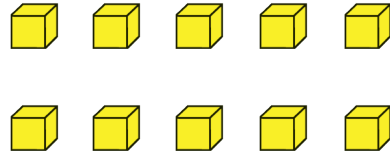
شاعرن کي هٿ جي آڱرين جي مدد سان ۹ کان پوءِ ۱۰ ڪيئن تيار ٿيندو آهي، اهو ڏيکاريو. چترن جو استعمال ڪري ۱۰ اهو عدد سمجهايو. ۱۰ عدد پڙهڻ، ليکڻ ۽ لکڻ لاءِ چئو.

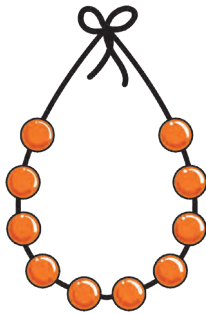
* ڏهاڪي جي سڃاڻپ

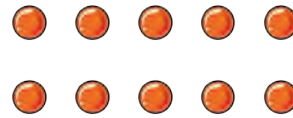
۱ ڏهاڪو ڏندو

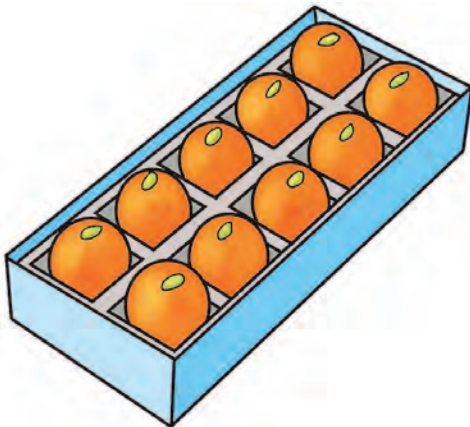
۱۰ ايڪا بلاڪ

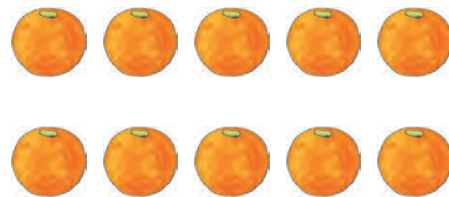
۱ ڏهاڪو مالها

۱۰ ايڪا مڻيا

۱ ڏهاڪو لڏون

۱۰ ايڪا لڏون

۱۰ ساڳين شين جو هڪ گروھ مطلب ۱ ڏهاڪو
۱۰ ايڪا مطلب ۱ ڏهاڪو

شاگردن کي آس پاس شين جي آڌار تي ظاهري طور هڪ ڏهاڪو تيار ڪرڻ لاءِ چئو.

هيءُ وٺڻ چتر ۽
ٻه رنگين چاڪ

مونکي ڀڻ چترن ۾ رنگ
پرڻو آهي. مون کي هڪ
چتر رنگ هڻڻ لاءِ ڏي نه.

آڙي ڪاجل، مان چترن
۾ رنگ وٺڻو پريان.

پاءُ آمن،
تون ڇا پيو
ڪرين؟

شاباس! ڪاجل، تو چترن
۾ شاندار رنگ پرڻو آهي.

پاءُ، هي ڏس. مان
چترن ۾ رنگ پرڻو
آهي.

وٺڻ، وڌيڪ ٿي
رنگين چاڪ

پاءُ، مون کي اڃان
وڌيڪ رنگين چاڪ
ڪپن.

چڱو، ٻڌايو!

* پاءُ آمن ڪاجل کي رنگ هڻڻ لاءِ شروعات ۾ گهڻا رنگين چاڪ ڏنا؟

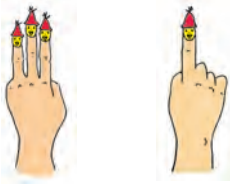
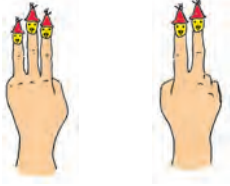
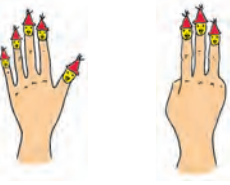
* پاءُ آمن ڪاجل کي رنگ هڻڻ لاءِ پوءِ ڪيترا رنگين چاڪ ڏنا؟

* ڪاجل، پاءُ آمن کان چترن ۾ رنگ هڻڻ لاءِ ڪل ڪيترا رنگين چاڪ ورتا؟

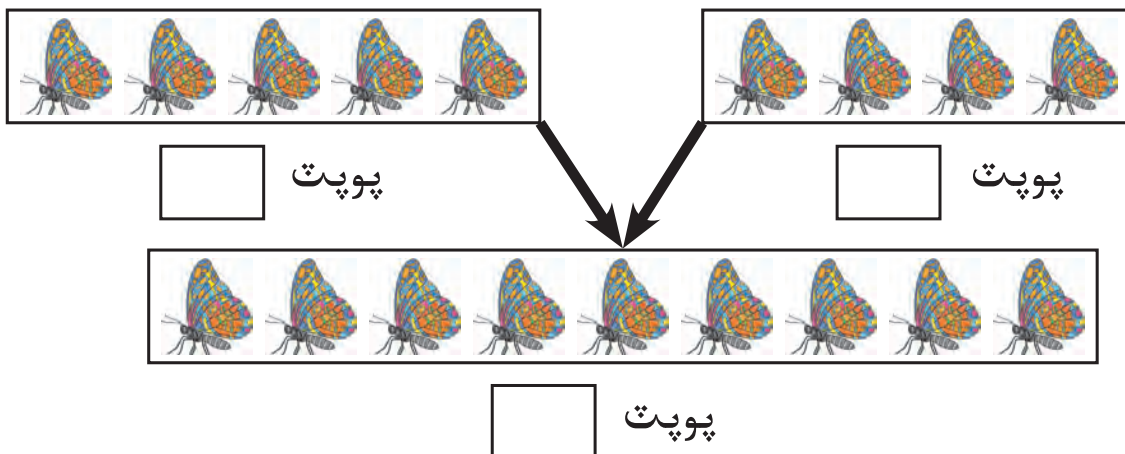
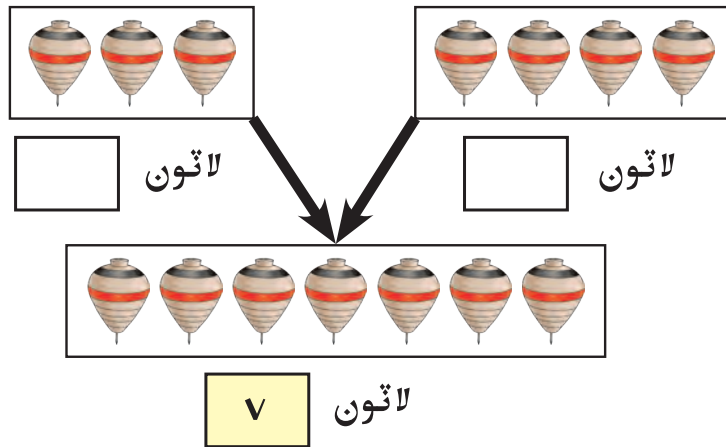
ماسٽر جڏا جڏا شين جو استعمال ڪري موقعي موجب شاگردن کان جوڙ جي آڳاوت تياري ڪرائين.

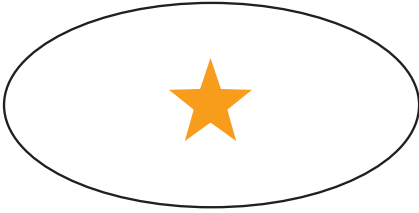
* چترن ۾ آڱريون ٻڙيو. اوتريون ليڪون چوڪنڊن ۾ ڪڍو. سڀ ليڪون ٻڙي،
انھن جو ڪُل عدد لکو.

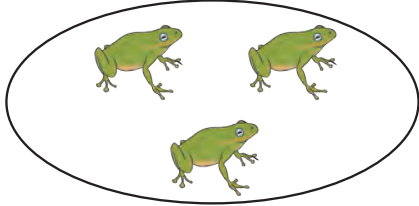
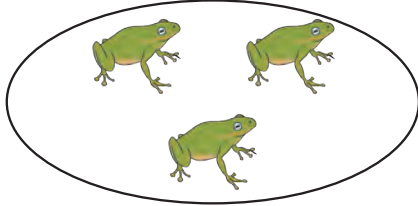
۴		
		
		

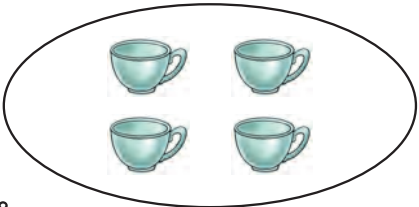
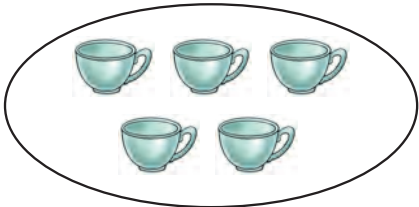
* ٻن گروھن ۾ چتر ٻڙيو. چترن جو ڪُل عدد لکو.

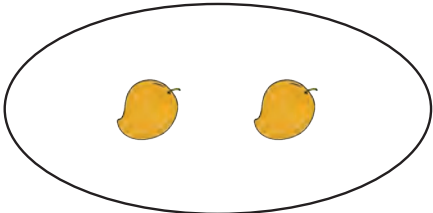
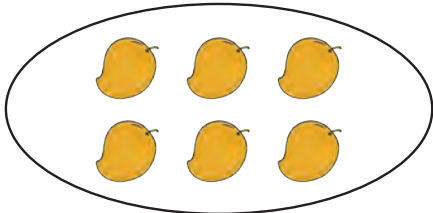

* چتر ٻڌيو. انهن هيٺ چترن جو عدد لکيو. سڀ چتر ٻڌي ڪري چترن جو ڪل عدد لکيو.

	
۵	۴
ڪل	=

	
ڪل	=

	
ڪل (=)	+ (+)

	
برابر (=)	وڌيڪ (+)

شاگردن کي ملائڻ، گڏ ڪرڻ، وڌائڻ، وڌيڪ وجهڻ وغيره ڪريا ڪرڻ مطلب جوڙ ڪرڻ. اهو چٽيءَ طرح سمجهايو. جوڙ لاءِ '+' (وڌيڪ) اها نشاني ڪم آڻي آهي اهو ٻڌايو ۶ + ۲ = ۸ اهو پڙهيو. "ڇهن کان ٻه وڌيڪ برابر آهن" ائين ڪيو آهي. اهو ٻڌايو.

● جوڑ (آڌي آڌاوت ڪري)

	+		=	
۴		۲		۶
(چار)		(ٻہ)	(برابر)	(ڇھ)

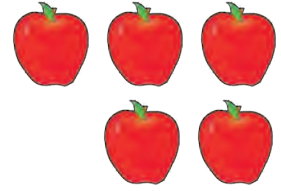
	+		=	
۶		۳		

✳ حل ڪريو.

□ = ۴ + ۵	□ = ۳ + ۴	۴ = ۱ + ۳
□ = ۷ + ۲	□ = ۴ + ۴	□ = ۳ + ۳

✳ جوڑ (آڀي آڌاوت ڪري)

+		
		

+	۳	
	۲	
	۵	

✳ حل ڪريو.

۲ + ۳ — □	۷ + ۱ — □	۵ + ۲ — □	۸ + ۱ — □	۶ + ۲ — ۸
--	--	--	--	--

✱ حل ڪريو.

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array} \quad \text{مطلب} \quad \square = 3 + 5$$

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array} \quad \text{مطلب} \quad 7 = 3 + 4$$

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array} \quad \text{مطلب} \quad \square = 3 + 6$$

$$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array} \quad \text{مطلب} \quad \square = 2 + 4$$

✱ حل ڪريو.

سريش ۷ رنسون ڪيون. رفيق ۲ رنسون ڪيون. ٻنهي ملائي ڪل ڪيتريون رنسون ڪيون؟

سريش	۷	رنسون ڪيون
رفيق	۲	رنسون ڪيون
ڪل	$\square$	رنسون ڪيون
$\square$	$=$	$\square + \square$

سمير ۴ گُل آندا. سُلپا ۳ گُل آندا. ٻنهي ملائي ڪل گهڻا گُل آندا؟

سمير	۴	گُل آندا
سُلپا	۳	گُل آندا
ڪل	۷	گُل آندا
$\square$	$=$	$\square + \square$

گوپال جي ڪيت ۵ گانيون آهن. سنيٽا جي ڪيت ۳ گانيون آهن. ٻنهي جي ڪيٽن ۾ ملائي ڪل ڪيتريون گانيون ٿيون؟

گوپال جي ڪيت ۾	$\square$	گانيون آهن
سنيٽا جي ڪيت ۾	$\square$	گانيون آهن
ڪل	$\square$	گانيون آهن
$\square$	$=$	$\square + \square$

ونود ۶ بوتلون پاڻيءَ جون آنديون. ديپڪ ۱ بوتل پاڻيءَ جي آندي. ٻنهي ملائي ڪل ڪيتريون پاڻيءَ جون بوتلون آنديون؟

ونود	$\square$	بوتلون پاڻي آندو
ديپڪ	$\square$	بوتلون پاڻي آندو
ڪل	$\square$	بوتلون پاڻي آندو
$\square$	$=$	$\square + \square$

شاگردن کان جدا جدا مثالن ذريعي جوڙ جو آڀياس ڪرايو.

۵

هينين پليٽ ۾ زيتون هئا

♦

هٿ واري پليٽ ۾ زيتون هئا

۵

ٻنهي پليٽن ۾ ڪُل زيتون هئا

$$۵ = ۰ + ۵$$

جوڙ ڪرڻ وقت، ڏنل شين ۾ ڪا به شيءِ نه ملائڻ سان، اُن ۾ اوتريون ئي شيون رهنديون.

✳ حل ڪريو.

$$\square = ۰ + ۴$$

$$\square = ۰ + ۲$$

$$\square = ۰ + ۹$$

$$\square = ۰ + ۶$$

$$\begin{array}{r} ۳ \\ + ۰ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸ \\ + ۰ \\ \hline \square \end{array}$$

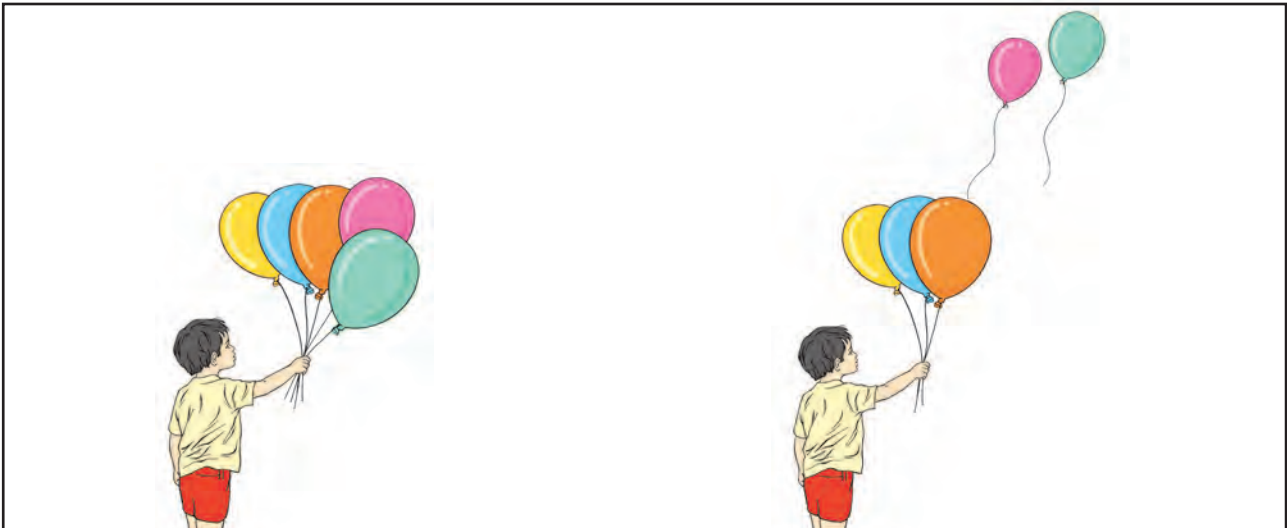
$$\begin{array}{r} ۷ \\ + ۰ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱ \\ + ۰ \\ \hline \square \end{array}$$

شاگردن وٽ موجود شيون واپرائي انهن ۾ شيون نه ملائبيون ته اوتريون ئي شيون رهنديون، ان حوالي آڀياس ڪرايو.

سمجھي وٺو.

بس ڏيڻو ٿي ڪجهه بسون بيٺل آهن. انهن مان ڪجهه بسون نڪري ويون. بسون گهٽجيون يا وڌيون؟
 ڪُل ڪيتريون بسون هيون؟ ڪيتريون بسون گهٽجيون؟ باقي ڪيتريون بسون بچيون؟ اهڙي نموني
 هر هڪ چتر لاءِ سوال پڇيو. گهٽ ڪرڻ، ڪڍي ڇڏڻ، گهٽائڻ، پاسي هٽائڻ، وغيره، لفظن جو استعمال
 ڪري 'ڪٽ' اهو لفظ چئيءَ طرح سمجهايو.

● ڪٽ (پاسي ڪڍڻ) / گروھ مان گھٽ ڪرڻ.
 * چتر ڏسو. چتر هيٺان چوڪنڊي ۾ مناسب عدد لکيو.

ٻَرِڻِيءَ مان ۲ لڌون ڪڍيا.

ٻَرِڻِيءَ ۾ ۵ لڌون آهن.

ٻَرِڻِيءَ ۾ لڌون باقي بچيا.

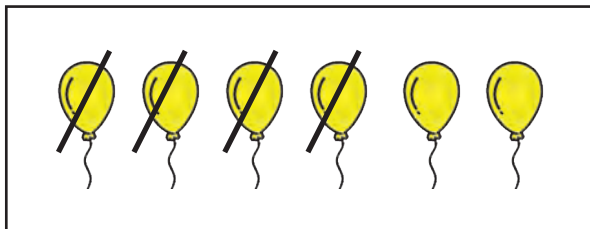
مان واڱڻ پاڇيءَ لاءِ ڪنيا.

ته واڱڻ باقي بچيا.

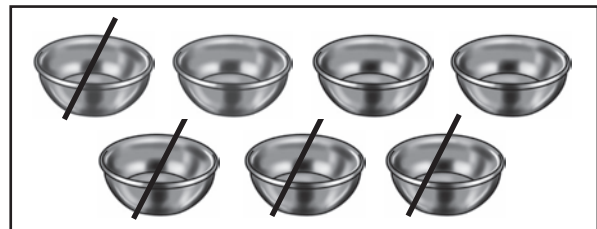
۹ گلن مان ۳ گل ديديءَ ورتا.

ته گل بچيا.

مان ڦوڪڻا پاءُ کي ڏنا.

ته ڦوڪڻا باقي بچيا.

مان وڻيون پاسي ڪڍي رکيون.

ته وڻيون بچيون.

✱ کٽ (آڏي آڏاوت ڪري)

ڪٽ ۲ ۳ برابر ۵

ڪُل لڻڙ گهٽ ڪيل لڻڙ بچيل لڻڙ

ڪُل هوائي جهاز (ڪٽ) گهٽ ڪيل هوائي جهاز (برابر) بچيل هوائي جهاز

ڪٽ ۲ ۳ ۵

✱ حل ڪريو.

$$\square = 2 - 7$$

$$\square = 3 - 6$$

$$2 = 1 - 3$$

$$\square = 4 - 5$$

$$\square = 7 - 9$$

$$\square = 5 - 8$$

✱ کٽ (اڀي آڏاوت ڪري)

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 3 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ - 4 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ - 2 \\ \hline 1 \end{array}$$

شاگردن کي ڪٽ لاءِ '۰' (ڪٽ) اها نشاني استعمال ڪبي آهي، اهو ٻڌايو.

۳ - ۷ ان کي پڙهيو ۷ مان ۳ کٽ برابر ۴. اهو ٻڌايو.

✱ حل ڪريو

$$\begin{array}{r} 7 \\ - 1 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 2 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 3 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \square \end{array}$$

✱ حل ڪريو

$$7 - 3 = \square \text{ مطلب } \begin{array}{r} 7 \\ - 3 \\ \hline \square \end{array}$$

$$5 - 2 = 3 \text{ مطلب } \begin{array}{r} 5 \\ - 2 \\ \hline 3 \end{array}$$

$$9 - 8 = \square \text{ مطلب } \begin{array}{r} \square \\ - \square \\ \hline \square \end{array}$$

$$6 - 4 = \square \text{ مطلب } \begin{array}{r} \square \\ - \square \\ \hline \square \end{array}$$

✱ حل ڪريو

آپيه وٽ ۸ پٽيا آهن انهن مان هن ۴ پٽيا سمير کي ڏنا ته آپيه وٽ ڪيترا پٽيا بچيا؟

آپيه وٽ ۸ پٽيا آهن.

- سمير کي ۴ پٽيا ڏنا.

آپيه وٽ پٽيا بچيا.

= ۸ - ۴

آمان ۷ ڦلڪا ٺاهيا، انهن مان ۲ ڦلڪا دادا کي ڏني ڏيئي ۵ ڦلڪا بچيا؟

آمان ۷ ڦلڪا ٺاهيا.

- دادا کي ۲ ڦلڪا ڏنا.

ڦلڪا بچيا. ۵

= ۷ - ۲

ٽوڪريءَ ۾ ۶ ٿلڪا هئا. ساريڪا ۱ ٿلڪو
کاڌو. ته ٽوڪريءَ ۾ گهڻا ٿلڪا بچيا؟
ٽوڪريءَ ۾ ٿلڪا هئا.
- ساريڪا ٿلڪو کاڌو.
ٿلڪا بچيا.
 = -

گلدستي ۾ ۹ گُل آهن. انهن مان ۲ گُل
ڪڍيا ته گلدستي ۾ باقي گهڻا گُل بچيا؟
گلدستي ۾ گُل آهن.
- اُن مان گُل ڪڍيا.
گُل بچيا.
 = -

سمجھي وٺو

پليت ۾ لڏون
- کاڌو لڏون
پليت ۾ بچيل لڏون

پليت ۾ ۱ لڏون هو. جڏهن اُهو لڏون کاڌو تڏهن پليت ۾ ۰ لڏون بچيا.
ڏنل شين جي گروهه مان، سڀ شيون گهٽ ڪرڻ سان، باقي ۰ شيون بچنديون.

* حل ڪريو

$$\square = 3 - 3$$

$$\square = 2 - 2$$

$$\square = 9 - 9$$

$$\square = 4 - 4$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 6 \\ \hline \square \end{array}$$

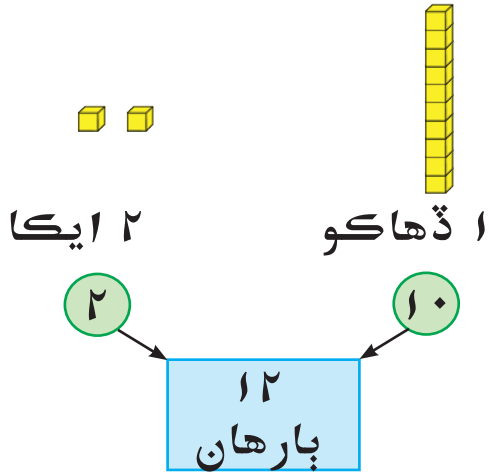
$$\begin{array}{r} 8 \\ - 8 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 5 \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ - 7 \\ \hline \square \end{array}$$

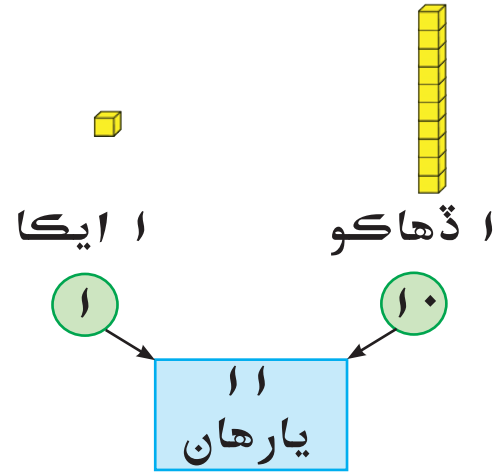
شاگردن کي موجود شين جو گروهه ٺاهڻ لاءِ چئو. اُن گروهه مان سڀ شيون گهٽائڻ بعد ۰ شيون
بچنديون آهن. اِهو چئيءَ طرح سمجھائڻ لاءِ آپياس ڪرايو.

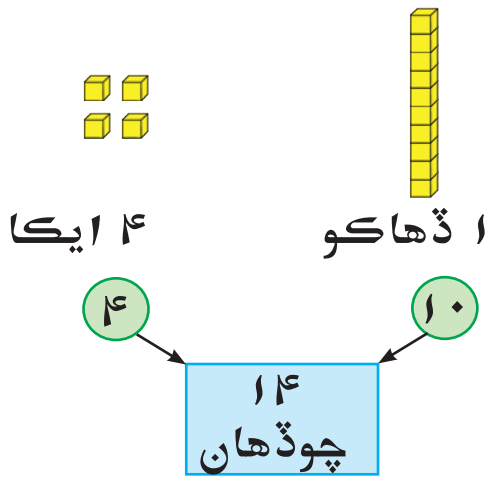
* پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲

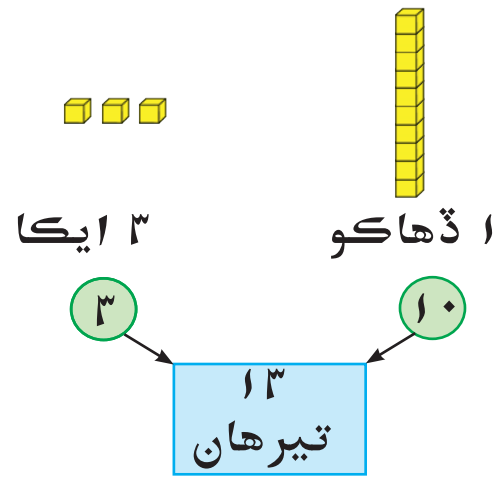
* پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱

* پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴

* پڙهو، ليکيو ۽ لکو.

۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳

۶ ایکا

۱ ڈھاکو

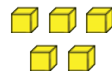
۶

۱۰

۱۶
سورھان

* پڑھو، لیکو ۶ لکو۔

۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶

۵ ایکا

۱ ڈھاکو

۵

۱۰

۱۵
پندرھان

* پڑھو، لیکو ۵ لکو۔

۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵

۸ ایکا

۱ ڈھاکو

۸

۱۰

۱۸
آرژھان

* پڑھو، لیکو ۸ لکو۔

۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸

۷ ایکا

۱ ڈھاکو

۷

۱۰

۱۷
سترھان

* پڑھو، لیکو ۷ لکو۔

۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷

۰ ایکا

۲ ڏهاڪا

۲۰
ويھ

✱ پڙھو، ليکيو ۽ لکو.

۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰

۹ ایکا

۱ ڏهاڪو

۱۹
اٺويھ

✱ پڙھو، ليکيو ۽ لکو.

۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹

✱ خالي چؤڪنڊن ۾ مناسب عدد لکو.

	۱۹		۱۷		۱۵		۱۳		۱۱
		۱۸				۱۴			
۲۰								۱۲	
				۱۶					

شاگردن کي ۱۱ کان ۲۰ تائين عددين جي سڃاڻپ ڪرايو. ساڳئي وقت ۱۱ کان ۲۰ عدد پڙهڻ، ليکڻ ۽ لکڻ لاءِ چئو.

پروجيڪٽ : جھونن کوکن جو استعمال ڪري عددين کي پڙهڻ لاءِ ۱ کان ۲۰ تائين عددين جا ڪارڊ تيار ڪريو.

لاڳيتو آڳيون، لاڳيتو پويون ۽ وچ وارو عدد

۱۳

سمجھي وٺو.

۶: مان عدد ۶ آهيان. مان ۵ ۽ ۷ جي وچ وارو عدد آهيان.

۷: مان عدد ۷ آهيان. مان عدد ۶ جي لاڳيتو آڳيون عدد آهيان.

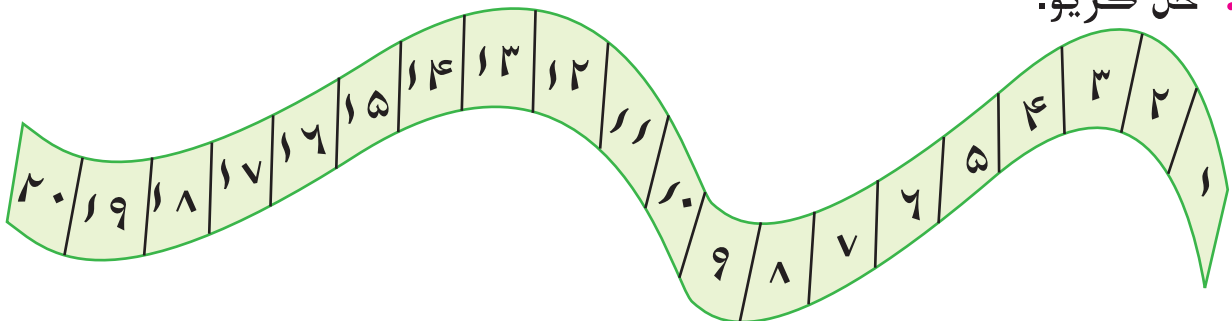
۵: مان عدد ۵ آهيان. مان عدد ۶ جي لاڳيتو پويون عدد آهيان.

۱۰ جو لاڳيتو پويون عدد ۹
۱۰ جو لاڳيتو آڳيون عدد ۱۱
۹ ۽ ۱۱ جي وچ وارو عدد ۱۰

۴ جو لاڳيتو پويون عدد ۳
۴ جو لاڳيتو آڳيون عدد ۵
۳ ۽ ۵ جي وچ وارو عدد ۴

حل ڪريو. *

وچ وارو عدد		
۱۱	۱۰	۹
۹		۷
۱۳		۱۱
۲۰		۱۸
۱۹		۱۷
۱۴		۱۲

لاڳيتو پويون عدد	
۳	۲
۹	
۱۱	
۱۶	
۱۴	
۲۰	

لاڳيتو آڳيون عدد	
۲	۱
	۳
	۱۰
	۱۵
	۱۸
	۱۹

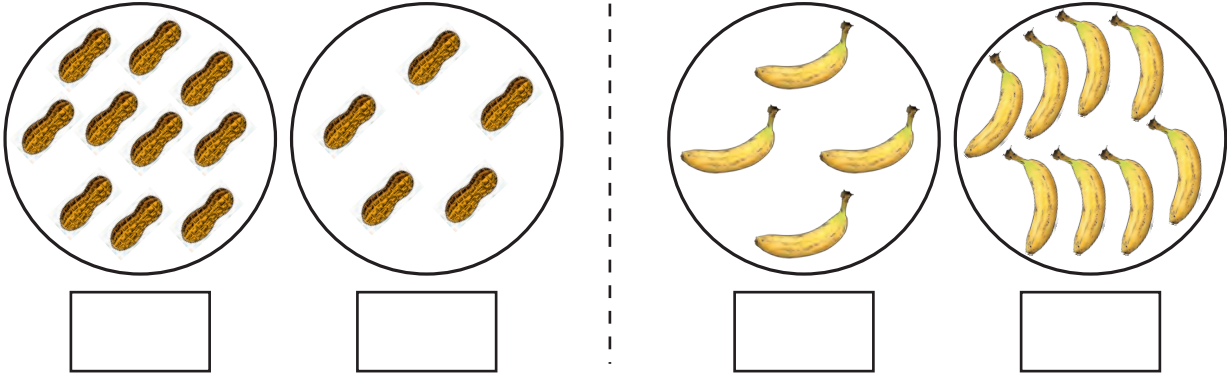
شاگردن کان مٿي ڏنل نموني ۱ کان ۲۰ تائين عددين لاءِ لاڳيتو آڳيون، لاڳيتو پويون ۽ وچ وارو عدد انهن جو آڀياس ڪرايو.

عددن جي ننڍي - وڌائي

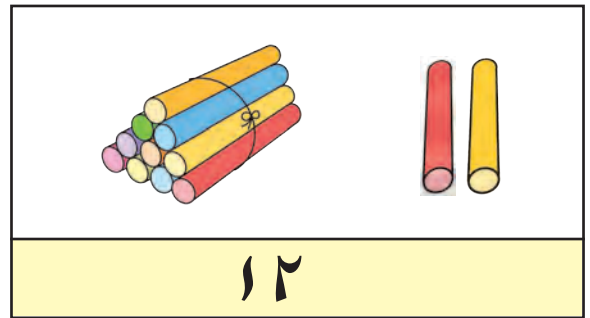
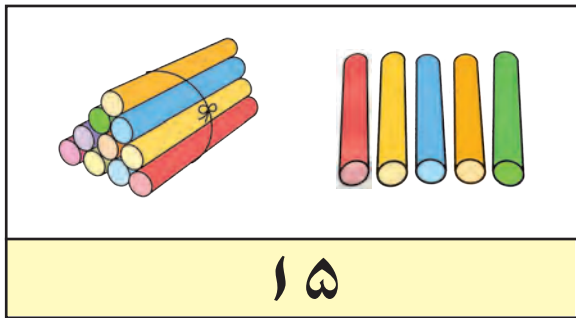
۱۴

* گهٽ شيون هوندڙ چتر هيٺان چوڪنڊي ۾ ڪريو. ✓

* چتر ڳڻيو. مناسب عدد لکيو. ٻنهي عددن مان وڌيڪ عدد سامهون ڳاڙهو رنگ ۽ ننڍي عدد سامهون پيلو رنگ ڀريو.

چوڪنڊو	عدد	چتر
	۳	
	۶	

۱۲ چاڪ ۱۵ چاڪن جي پيٽ ۾ گهٽ آهن، ۱۲ اهو عدد ۱۵ ان عدد کان ننڍو آهي.
۱۵ چاڪ ۱۲ چاڪن جي پيٽ ۾ وڌيڪ آهن، ۱۵ اهو عدد ۱۲ ان عدد کان وڏو آهي.

* ڏنل عددن لاءِ ڏهاڪا مالها ۽ کليل مڻيا ڪڍي ننڍو ۽ وڏو عدد ٺاهو.

عدد	ڏهاڪو مالها ۽ کليل مڻيا	ننڍو عدد	وڏو عدد
۱۴		۱۴	۱۶
۱۶			

۱۳			
۱۱			

۱۷			
۱۹			

۱۰			
۱۲			

۱۸			
۱۵			

✱ ڏنل عددَ جي پيٽ ۾ ڪوبه هڪ ننڍو عدد لکيو.

	۱۰		۱۵		۱۱
	۵		۸		۱۶
	۱۷		۱۹		۱۳

✱ ڏنل عددَ جي پيٽ ۾ ڪوبه هڪ وڏو عدد لکيو.

	۹		۱۶		۱۹
	۱۵		۱۰		۶
	۱۸		۱۴		۱۲

✱ ڏنل عددَ جي پيٽ ۾ ڪي به ٻه وڏا عدد لکيو.

		۱۳			۱۱
		۱۵			۱۶
		۱۷			۱۲

✱ ڏنل عددَ جي پيٽ ۾ ڪي به ٻه ننڍا عدد لکيو.

		۱۴			۱۵
		۱۹			۱۷
		۱۸			۲۰

شاگردن سان گڏ عددن جي ننڍي - وڏائي (۲۰ نائين) ان حوالي ٻانهه ٻولهه ڪريو. جدا جدا مثالن ذريعي آڀياس ڪرايو. مثالن ۾ 'جي پيٽ ۾ گهٽ'، 'جي پيٽ ۾ وڌيڪ' انهن عددن بابت آڀياس ڪرايو.

سمجھي وٺو.

ماسٽر : اهي ۳ ليماڻ ڏسو.

ميوڙي، تون سڀني کان ننڍي ۾ ننڍو ليمو رک.

راجو، تون باقي ٻچيل ليماڻ مان ننڍو ليمو، آڳه

۾ رکيل ليمو آڳيان رک.

آئيشا، تون سڀني کان وڏي ۾ وڏو ليمو ان

آڳيان رک.

ماسٽر : شاباس، توهان آڪار موجب ننڍي ليمو کان

وڏي ليمو تائين، سڀ ليما سلسلي ۾ برابر

رکيا.

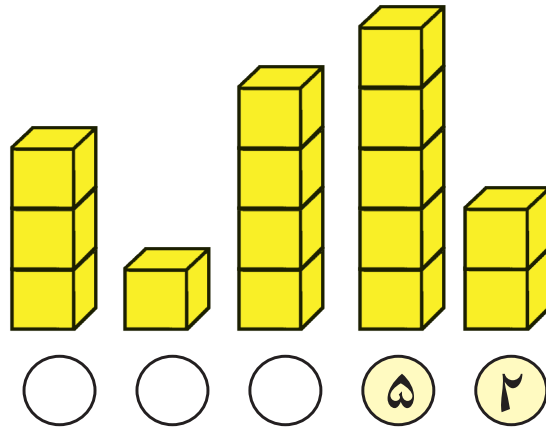
آڪار موجب سڀني کان ننڍي ۾ ننڍو کان وڏي ۾ وڏو بال جو صحيح سلسلو رکو اُن سامهون ✓ ڪريو.		آڪار موجب سڀني کان وڏي ۾ وڏو کان ننڍي ۾ ننڍو بال جو صحيح سلسلو رکو اُن سامهون ✓ ڪريو.			
					
☐		شيام	☐		سَرِينا
☐		مَنجُو	☐		رَوِي
☐		آئِنِجل	☐		آمَن

شاگردن کان آڪار، شڪل، ڊيگهه انهن خاصيتن موجب ظاهري نموني سڀني کان ننڍي ۾ ننڍو کان سڀني کان وڏي ۾ وڏو، سڀني کان وڏي ۾ وڏو کان ننڍي ۾ ننڍو، سڀني کان گهٽ ڊيگهه کان سڀني کان وڌيڪ ڊيگهه، سڀني کان وڌيڪ ڊيگهه کان سڀني کان گهٽ ڊيگهه تائين، ان نموني سلسلو ٺاهڻ جو آپياس ڪرايو.

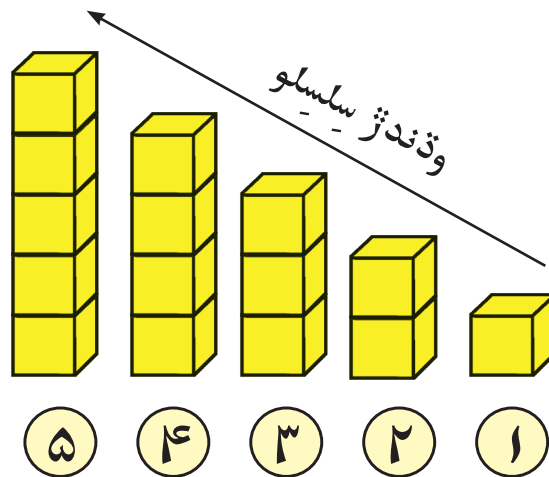

● بلاڪ ڳڻي عددن جو وڌندڙ سلسلو

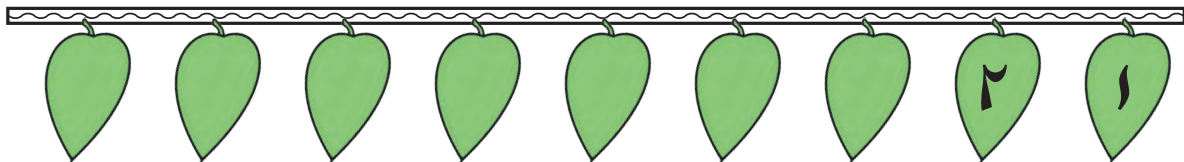
ماسٽر: اچو ته ڏنل بلاڪ ڳڻيون ۽ ان هيٺان عدد لکون.

ماسٽر: هاڻي اسان ننڍي عدد کان وڏي عدد تائين سلسلي ۾ بلاڪ رکون.

* ننڍي عدد کان وڏي عدد تائين سلسلي ۾ عدد لکو.

بلاڪن جي مدد سان 1 کان 9 عددن جو وڌندڙ سلسلو سمجهاڻي ٻڌايو.

● عددن جو وڌندڙ سلسلو

۲، ۵، ۳

ماسٽر : ڏنل عددن ۾ وڌندڙ سلسلو لکڻ. ڪنال، تون عدد پڙهه.

ڪنال : ٻه، پنج، ٽي

ماسٽر : انهن ٽن عددن ۾ سڀني کان ننڍو عدد ڪهڙو؟ اهو لک.

ڪنال : ٻه

ماسٽر : باقي بچيل عددن ۾ ننڍو عدد ڪهڙو؟ اهو ٻن کان پوءِ لک.

۲، ۳

ڪنال : ٽي

ماسٽر : باقي ڪهڙو عدد بچيو؟ اهو ٽن کان پوءِ لک.

۲، ۳، ۵

ڪنال : پنج

ماسٽر : ۲، ۵، ۳ اهي عددن ۾ سڀني کان ننڍو عدد ۲ ۽ سڀني کان وڏو عدد ۵ آهي.

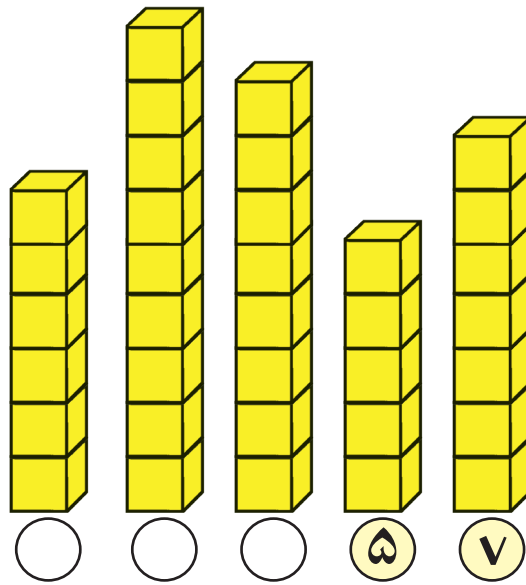
مطلب ۲، ۵، ۳ عددن جو وڌندڙ سلسلو ۲، ۳، ۵ لکبو آهي.

ڏنل ٽن عددن جو وڌندڙ سلسلو لکڻ وقت سڀ کان پهريائين
ننڍي ۾ ننڍو عدد، پوءِ اُن کان وڏو عدد ۽ آخر ۾ سڀني کان وڏو
عدد لکبو آهي.

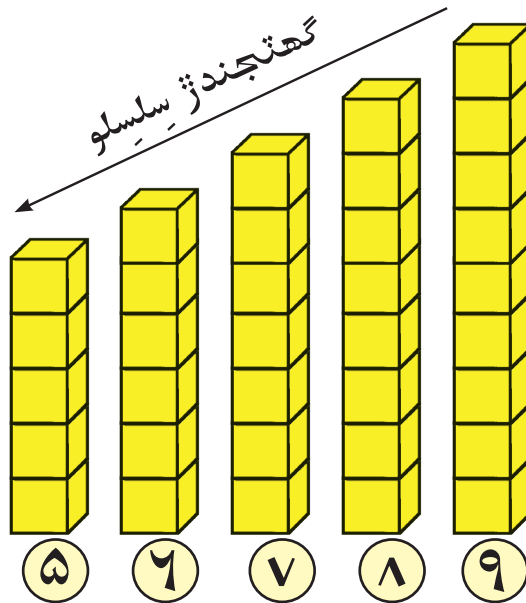
✱ هيٺ ڏنل عدد وڌندڙ سلسلي ۾ لکڻ.

وڌندڙ سلسلو	عدد
۱، ۲، ۴	۲، ۱، ۴
	۳، ۵، ۱
	۵، ۹، ۲
	۶، ۸، ۷

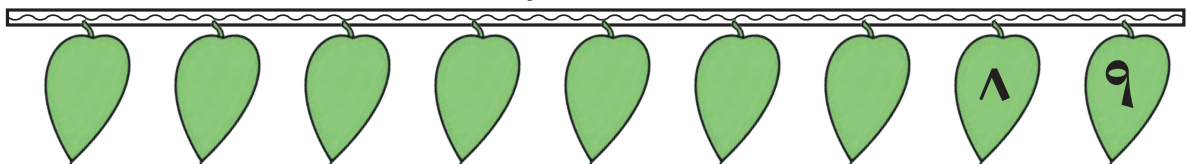
● بلاڪ ٻُڙي عددن جو گهٽجندڙ سلسلو
ماسٽر : اچو ته بلاڪ ٻُڙيون، اُن هيٺان عدد لکون.

ماسٽر : هاڻي اسان وڏي عدد کان ننڍي عدد تائين سلسلي ۾ بلاڪ رکون.

* وڏي عدد کان ننڍي عدد تائين سلسلي ۾ عدد لکو.

بلاڪن جي مدد سان 1 کان 9 عددن جو گهٽجندڙ سلسلو سمجهاڻي ٻُڌايو.

● عددن جو گھتجندڙ سلسلو

۲، ۵، ۳

ماسٽر : ڏنل عدد گھتجندڙ سلسلي ۾ لکون. ميگھا اھي عدد پڙھ.

ميگھا : ٻہ، پنج، ٽي

ماسٽر : انھن ٽن عددن ۾ سڀني کان وڏو عدد ڪھڙو؟ اھو لک.

۵

ميگھا : پنج

ماسٽر : باقي بچيل عددن ۾ وڏو عدد ڪھڙو؟ اھو پنج کان پوءِ لک.

۳، ۵

ميگھا : ٽي

ماسٽر : هاڻي بچيل عدد ڪھڙو؟ اھو ٽن کان پوءِ لک.

۲، ۳، ۵

ميگھا : ٻہ

ماسٽر : ۲، ۵، ۳ اھي ٽن عددن ۾ سڀني کان وڏو عدد ۵ آھي ۽ سڀني کان ننڍو عدد

۲ آھي. مطلب ۲، ۵، ۳ عددن جو گھتجندڙ سلسلو ۲، ۳، ۵ آھي.

ڏنل ٽن عددن جو گھتجندڙ سلسلو لکڻ وقت شروعات ۾ سڀني کان وڏو عدد، پوءِ اُن کان ننڍو عدد ۽ آخر ۾ سڀني کان ننڍو عدد لکبو آھي.

* هيٺ ڏنل عدد گھتجندڙ سلسلي ۾ لکو.

وڌندڙ سلسلو	عدد
۱، ۵، ۸	۵، ۱، ۸
	۶، ۳، ۹
	۷، ۲، ۴
	۳، ۶، ۱

ماءُ جي مدد

بابا : سمير، هيڏانهن اچ، ماءُ کي باسڻ جڳهه تي رکڻ ۾ مدد ڪر.
سمير : آيس بابا. (سمير سڀ باسڻ چڪي مان ٻاهر ڪڍيا. ڇمچا، پيالا وٺيون، پليٽون، ٿالهيون جدا جدا ڪري فراسيءَ تي ٺاهي رکيا.)

بابا : سمير، باسڻ کڻي مونکي ڏي.
سمير : وٺو بابا، ۵ ڇمچا، ۳ وٺيون آهن.
بابا : هاڻي مونکي ٿالهيون، پيالا ۽ پليٽون ڏي.
سمير : ها بابا، ۴ ٿالهيون، ۶ پيالا ۽ ۲ پليٽون وٺو.
اڙي! اهو وڏو ڇمچو ته رهجي ويو.
بابا : مونکي ڏي. سڀ باسڻ برابر لڳي ويا نه؟
سمير : ها بابا.
بابا : شاباس. تنهنجي مدد ڪري ماءُ جو ڪم جلدي پورو ٿيو.

شاعردن سان گفتگو ڪري مليل ڄاڻ جو بندوبست ڪيئن ڪجي، ان بابت عام ويچار چٽيءَ طرح سمجهايو.

* فراسيءَ تي رکيلَ باسٽن جو عددَ ڳڻيو ۽ لکيو.

فراسيءَ تي رکيلَ باسٽ	باسٽن جو عددَ
	
	
	
	
	
	

پروجيڪٽ : ڪپڙن کي ويڙهي رکڻ ۾ ماءُ پيءُ جي مدد ڪريو.

✿ چتر جاڇيو.

✿ چتر جي آڌار تي تختو پورو ڪريو.

ڳاڙهو	پيلو	نيرو	رنگه شيءَ
		۷	چٽي
			برساتي ڪوٽ

✿ تختي جي آڌار تي مناسب جواب مٿان ✓ ڪريو.

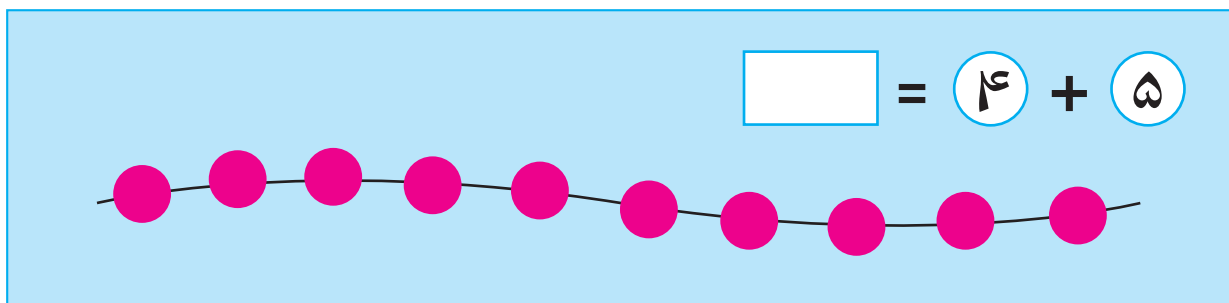
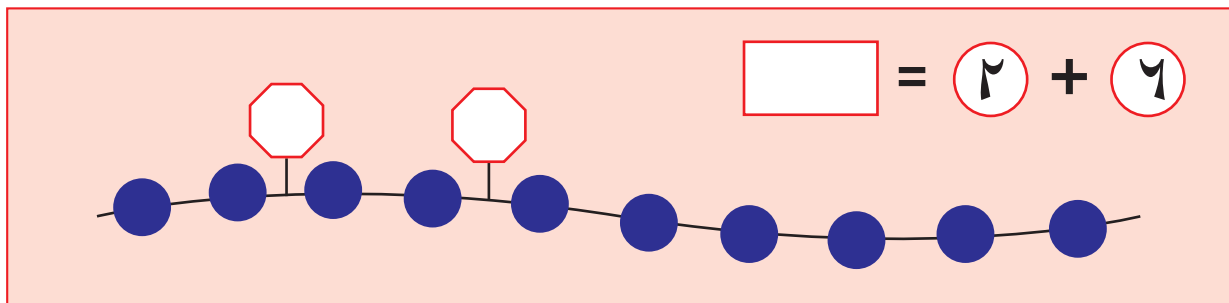
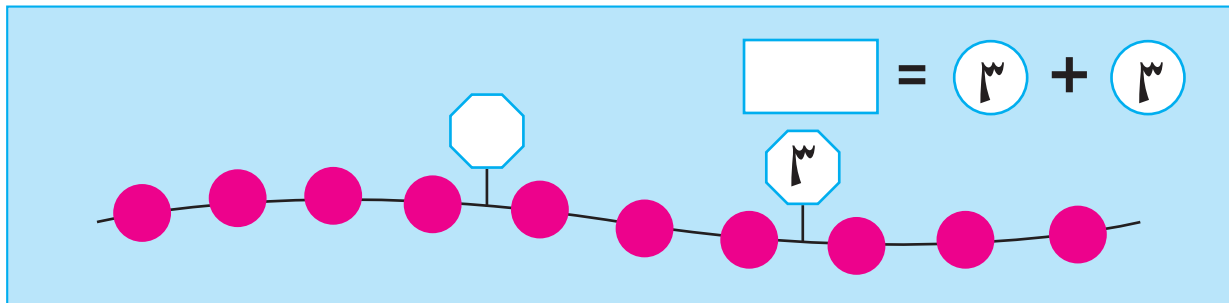
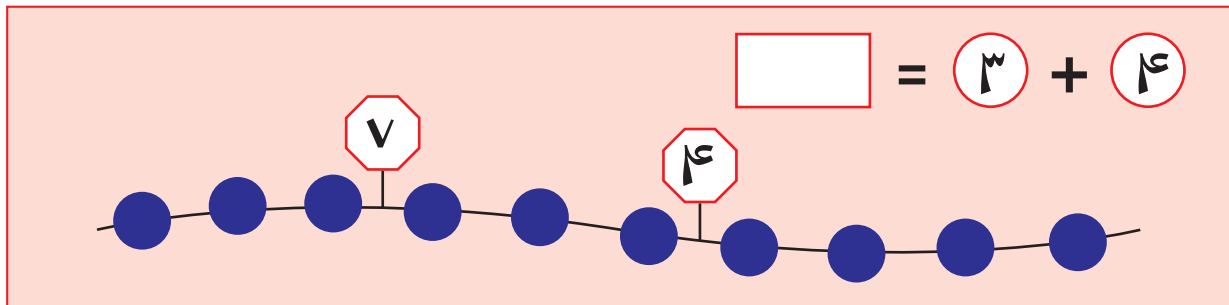
← ڪهڙي رنگه جون چٽيون وڌيڪ آهن؟ نيرو / پيلو / ڳاڙهو

← ڪهڙي رنگه جا برساتي ڪوٽ گهٽ آهن؟ نيرو / پيلو / ڳاڙهو

جوڙ (اڄتي ٻڌي ڪري)

۱۷

✱ مٿين جي مالها ۾ مٿيا اڄتي ٻڌي جوڙ ڪريو.

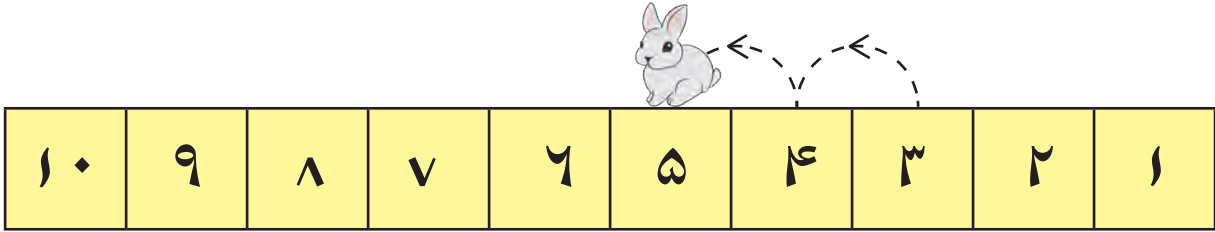

شاعردن کان مٿين جي مالها تي جوڙ (اڄتي ٻڌي) ڪرائڻ جو آپياس ڪرايو.

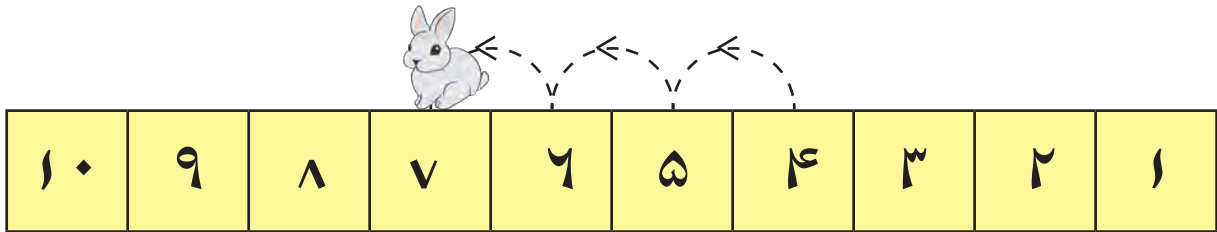
- جوڑ (عدد - پتي استعمال ڪري)
- * سهي عدد - پتيءَ تي ۳ کان آڳاٽي ۲ ٿيا ڏنا ۽ ۵ مٿان پڙهيو.

مطلب $5 = 2 + 3$

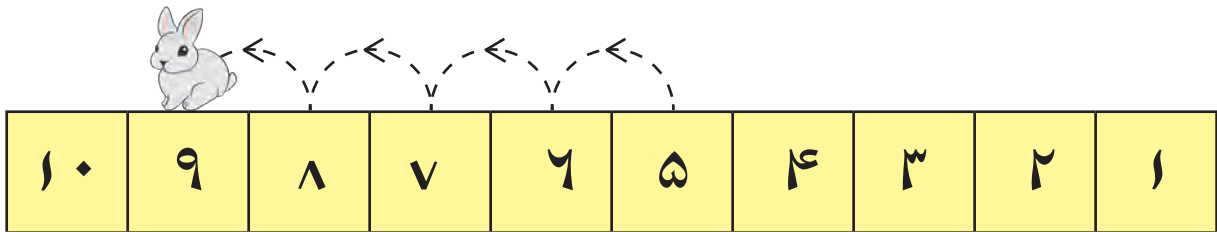
- * سهي عدد - پتيءَ تي ۴ کان آڳاٽي ۳ ٿيا ڏنا ۽ مٿان پڙهيو.

مطلب $\square = 3 + 4$

- * سهي عدد - پتيءَ تي ۵ کان آڳاٽي ۴ ٿيا ڏنا ۽ مٿان پڙهيو.

مطلب $\square = 4 + 5$

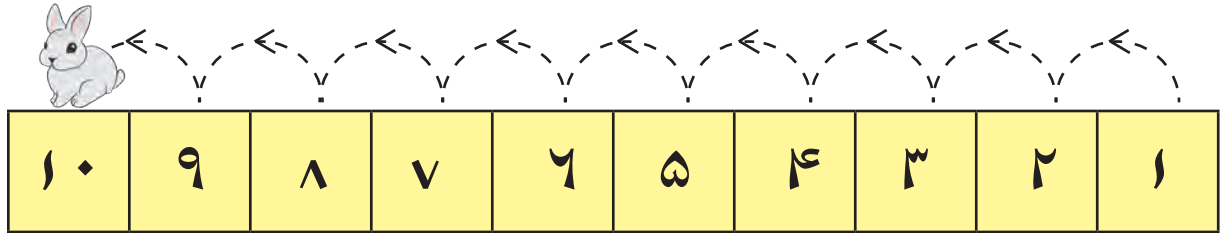

- * سهي عدد - پتيءَ تي ۱ کان آڳاٽي ۶ ٿاڻين ٿيا ڏنا ۽ مٿان پڙهيو.

مطلب $\square = \square + \square$

عدد - پتي ڏسو. سهو عدد - پتيءَ مٿان ۱ کان ٿيا ڏيندي ۱۰ تائين پهتو آهي.

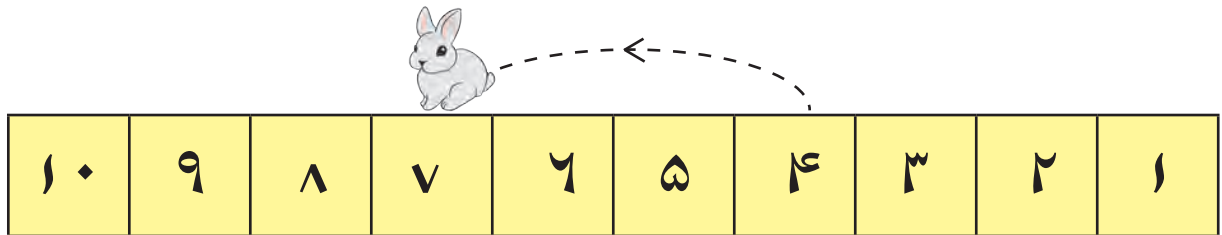

سمجھي وٺو.

ڏنل عدد - پتيءَ تي سهو ۴ کان ۳ عددن جا ٿيا ڏيئي ۷ مٿان پهتو.

مطلب $7 = 3 + 4$

* عدد - پتي استعمال ڪري جوڙ ڪريو.

$\square = 3 + 5$

$\square = 2 + 4$

$\square = 1 + 6$

شاگردن کان جوڙ جو (عدد - پتي استعمال ڪري) جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

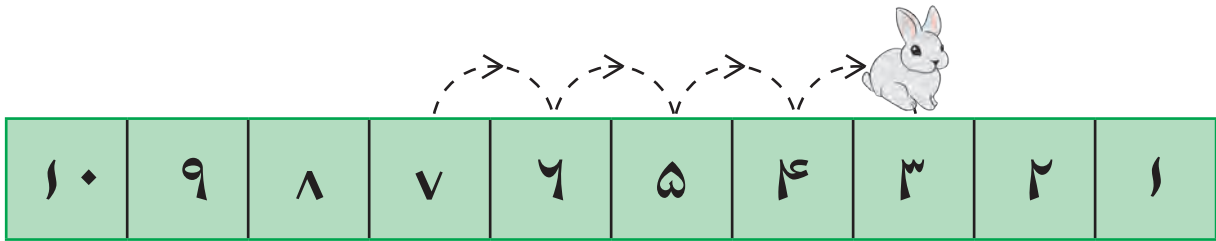

ڪٽ (پُنٽي ڳڻي) ۱۸

ڪٽ (عدد-پٽي استعمال ڪري)

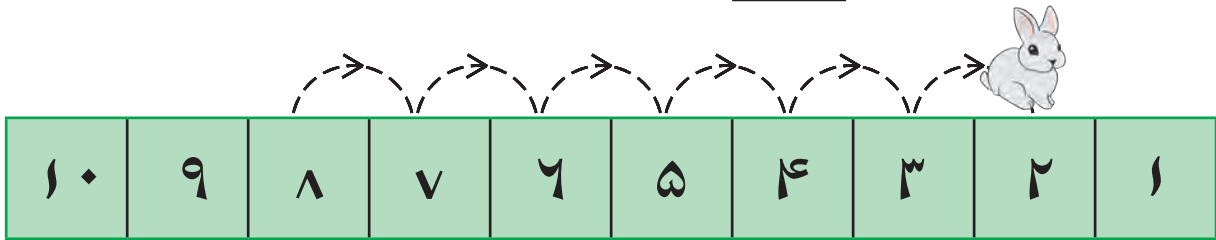
سهي عدد - پٽيءَ تي ۷ کان پُنٽي ۴ ٿيا ڏنا ۽ ۳ مٿان پَهتو.

مطلب $7 - 4 = 3$

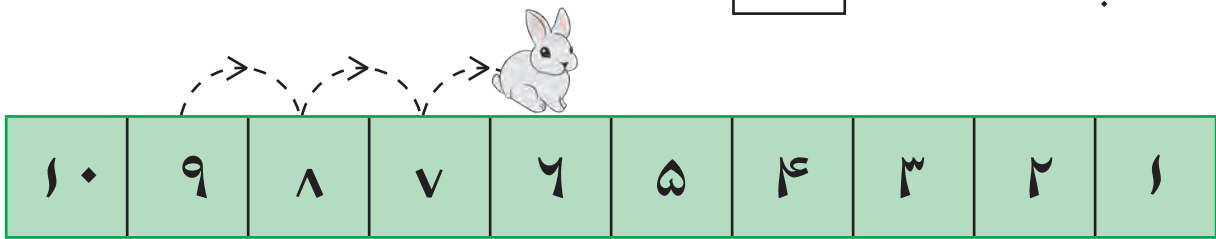
سهي عدد - پٽيءَ تي ۸ کان پُنٽي ۶ ٿيا ڏنا ۽ مٿان پَهتو.

مطلب $8 - 6 = \text{ } \square$

سهي عدد - پٽيءَ تي ۹ کان پُنٽي ۳ ٿيا ڏنا ۽ مٿان پَهتو.

مطلب $9 - 3 = \text{ } \square$

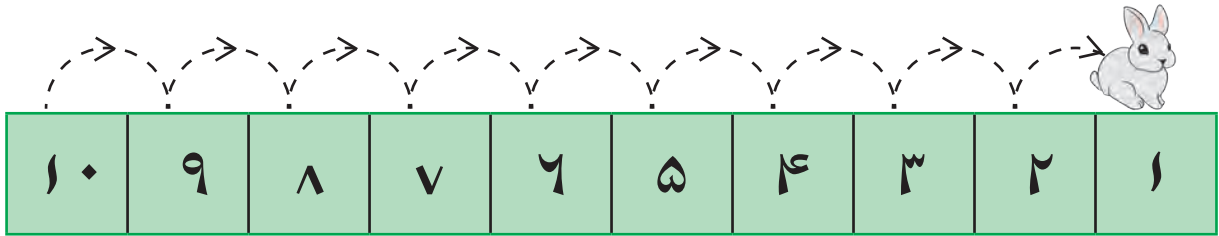

سهي عدد - پٽيءَ تي ۸ کان پُنٽي ۱ ٿيو ڏنو ۽ مٿان پَهتو.

مطلب $\text{ } \square = \text{ } \square - \text{ } \square$

عدد-پتي ڏسو. سهو عدد-پتيءَ تي ۱۰ کان پُنتي ٿيا ڏيندي ۱ تائين پهتو آهي.

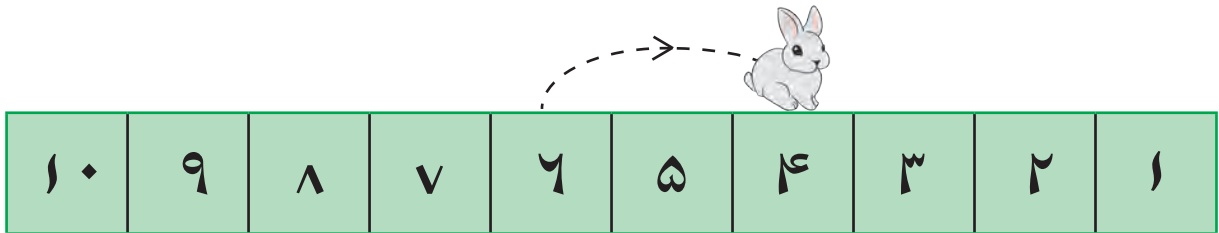

سمجھي وٺو.

* ڏنل عدد-پتيءَ تي سهو ۶ کان پُنتي ۲ عددن جا ٿيا ڏيئي ۴ مثال پھتو.

مطلب $۴ = ۲ - ۶$

* عدد - پتي استعمال ڪري ڪٽ ڪريو.

$\square = ۱ - ۴$

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

$\square = ۳ - ۵$

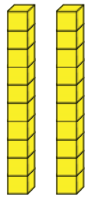
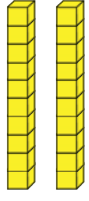
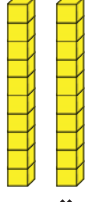
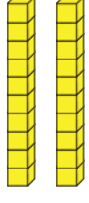
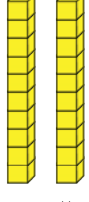
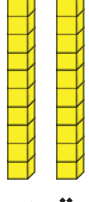
۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

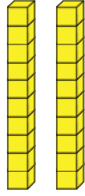
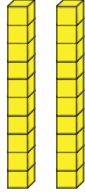
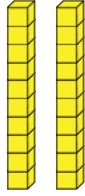
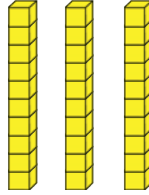
$\square = ۲ - ۸$

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

شاعردن کان ڪٽ (عدد-پتي استعمال ڪري) جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

۲۱ ايڪويه	 هڪ ايڪو	 ٻه ڏهاڪا
۲۲ ٻاويه	 ٻه ايڪا	 ٻه ڏهاڪا
۲۳ ٽيويه	 ٽي ايڪا	 ٻه ڏهاڪا
۲۴ چوويه	 چار ايڪا	 ٻه ڏهاڪا
۲۵ پنجويه	 پنج ايڪا	 ٻه ڏهاڪا
۲۶ ڇويه	 ڇهه ايڪا	 ٻه ڏهاڪا

۲۷ ستاوِيه	 ست ایکا	 بہ ڈھاکا
۲۸ آناوِيه	 آن ایکا	 بہ ڈھاکا
۲۹ اُٹِيه	 نَو ایکا	 بہ ڈھاکا
۳۰ تِيه	بُڑِي ایکا	 تِي ڈھاکا

* دَنل عدد کان ا جُٹِي سِلْسِلِي ۾ عدد لکُو۔

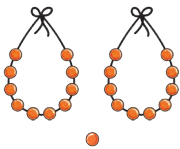
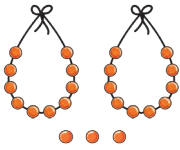
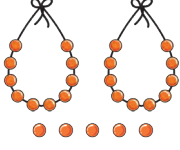
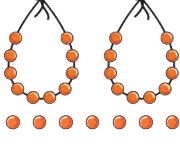
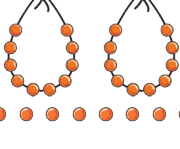
				۲۱
--	--	--	--	----

				۲۴
--	--	--	--	----

				۲۶
--	--	--	--	----

				۲۳
--	--	--	--	----

✿ جوڙا ملايو.

۲۳	•	
۲۱	•	
۲۷	•	
۲۸	•	
۲۵	•	

✿ لاڳيتو آڳيون عدد لکيو.

	۲۹		۲۶		۲۴	(۲۲)	۲۱
--	----	--	----	--	----	------	----

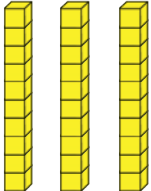
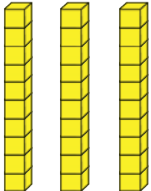
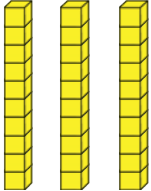
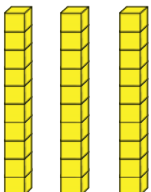
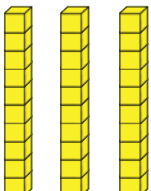
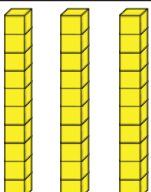
✿ لاڳيتو پويون عدد لکيو.

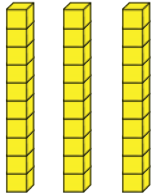
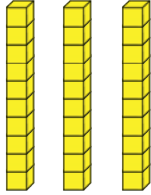
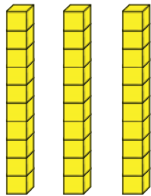
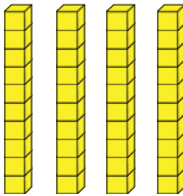
۲۵		۲۹		۲۳		۲۷	(۲۶)
----	--	----	--	----	--	----	------

✿ لاڳيتو آڳيون ۽ لاڳيتو پويون عدد لکيو.

	۲۹			۲۶			۲۳	
--	----	--	--	----	--	--	----	--

۳۱ کان ۴۰ تائين سُچاڻپ

۳۱ ايڪٿيه	 هڪ ايڪو	 ٽي ڏهاڪا
۳۲ ٻٽيه	 ٻه ايڪا	 ٽي ڏهاڪا
۳۳ ٽيٽيه	 ٽي ايڪا	 ٽي ڏهاڪا
۳۴ چوٿيه	 چار ايڪا	 ٽي ڏهاڪا
۳۵ پنجٿيه	 پنج ايڪا	 ٽي ڏهاڪا
۳۶ ڇهٿيه	 ڇهه ايڪا	 ٽي ڏهاڪا

٣٧ سٽِيه	 ست ایکا	 ٽي ڏهاڪا
٣٨ انٽِيه	 اَن ایکا	 ٽي ڏهاڪا
٣٩ اُٽِيه	 نَو ایکا	 ٽي ڏهاڪا
٤٠ چاليه	 ٻُڙي ایکا	 چار ڏهاڪا

* عدد سلسلي ۾ لکي چوڪندا پورا ڪريو.

٤٠				٣٦					٣١
----	--	--	--	----	--	--	--	--	----

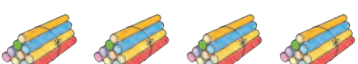
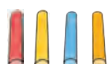
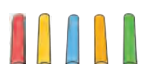
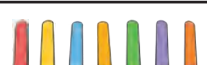
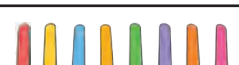
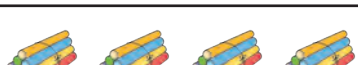
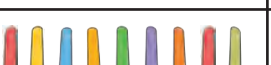
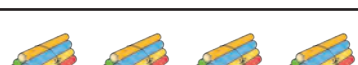
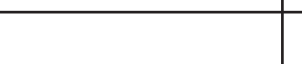
* لاڳيتو آڳيون عدد لکيو.

	٣٠		٣٨		٣٤	٣١	٣٢
--	----	--	----	--	----	----	----

* لاڳيتو پويون عدد لکيو.

٤٠		٣٥		٣٧		٣٢	٣١
----	--	----	--	----	--	----	----

۴۱ کان ۵۰ تائين سڃاڻپ

۴۱ ايڪيتاليه	 هڪ ايڪو	 چار ڏهاڪا
۴۲ ٻائيتاليه	 ٻه ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۳ ٽيتاليه	 ٽي ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۴ چوٿيتاليه	 چار ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۵ پنجيتاليه	 پنج ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۶ چاهيتاليه	 ڇهه ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۷ ستيتاليه	 ست ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۸ اٺيتاليه	 اٺ ايڪا	 چار ڏهاڪا
۴۹ اٺونجاه	 نَو ايڪا	 چار ڏهاڪا
۵۰ پنجاه	 ٻَڙِي ايڪا	 پنج ڏهاڪا

* لاڳيتو پويون عدد لکيو.

۴۸	
----	--

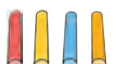
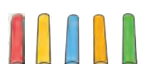
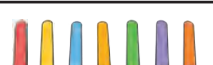
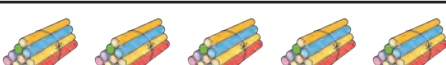
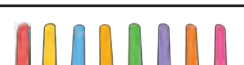
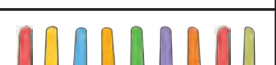
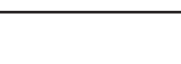
۴۴	
----	--

* لاڳيتو آڳيون عدد لکيو.

	۴۹
--	----

	۴۶
--	----

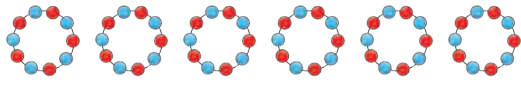
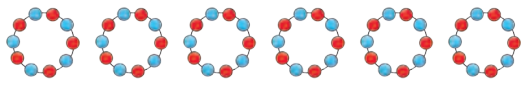
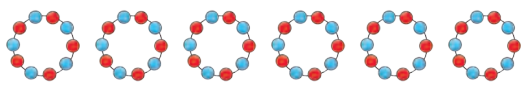
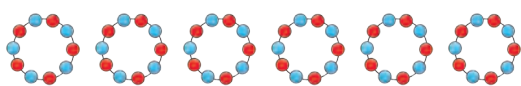
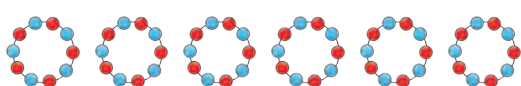
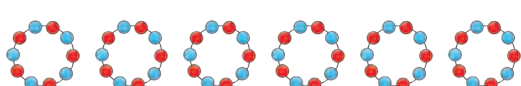
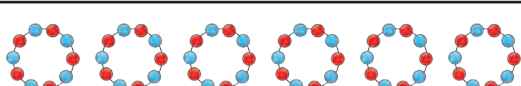
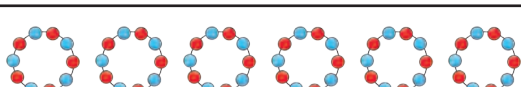
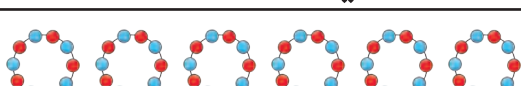
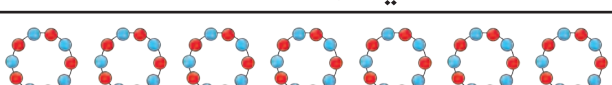
۵۱ کان ۶۰ تائين سڃاڻپ

۵۱ ايڪونجاه	 هڪ ايڪو	 پنج ڏهاڪا
۵۲ ٻاونجاه	 ٻه ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۳ ٽيونجاه	 ٽي ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۴ چوونجاه	 چار ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۵ پنجونجاه	 پنج ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۶ ڇاونجاه	 ڇهه ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۷ ستونجاه	 ست ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۸ اٺونجاه	 اٺ ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۵۹ اٺهٺ	 نَو ايڪا	 پنج ڏهاڪا
۶۰ سٺ	 ٻُڙي ايڪا	 ڇهه ڏهاڪا

* عدد سلسلي ۾ لکي چؤڪنڊا پورا ڪريو.

۵۹	۵۷				۵۳		۵۱
----	----	--	--	--	----	--	----

۶۱ کان ۷۰ تائين سڃاڻپ

۶۱ ايڪهٺ	هڪ ايڪو •	ڇهه ڏهاڪا
۶۲ ٻاهٺ	ٻه ايڪا • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۳ ٽيهٺ	ٽي ايڪا • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۴ چوهٺ	چار ايڪا • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۵ پنجهٺ	پنج ايڪا • • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۶ ڇاهٺ	ڇهه ايڪا • • • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۷ ستهٺ	ست ايڪا • • • • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۸ اَٺهٺ	اٺ ايڪا • • • • • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۶۹ اُڻهٺ	نَوَ ايڪا • • • • • • • • •	ڇهه ڏهاڪا
۷۰ ستر	ٻُڙي ايڪا	ست ڏهاڪا

* عدد سلسلي ۾ لکي چؤڪنڊا پورا ڪريو.

			۶۷			۶۴			۶۱
--	--	--	----	--	--	----	--	--	----

۷۱ کان ۸۰ تائين سُڃاڻپ

۷۱ ايڪهتر	هڪ ايڪو	ست ڏهاڪا
۷۲ ٻاهتر	ٻه ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۳ ٽيهتر	ٽي ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۴ چوهتر	چار ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۵ پنجهتر	پنج ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۶ چاهتر	ڇهه ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۷ ستهتر	ست ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۸ اَنهتر	اَن ايڪا	ست ڏهاڪا
۷۹ اُڻياسي	نَو ايڪا	ست ڏهاڪا
۸۰ اَسِي	ٻُڙِي ايڪا	اَن ڏهاڪا

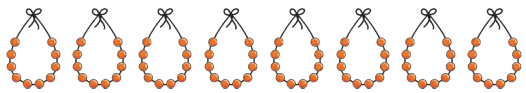
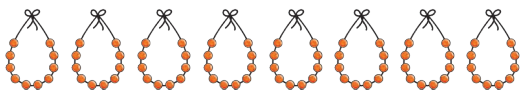
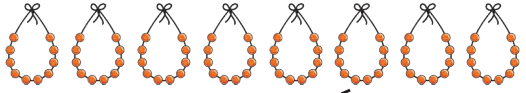
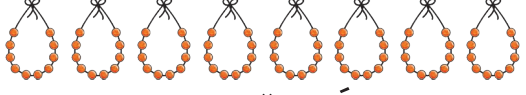
* لاڳيتو وچون عدد لکيو.

۷۸		۷۶	۷۳		۷۱
----	--	----	----	--	----

* لاڳيتو آڳيون عدد لکيو.

	۷۶		۷۴
--	----	--	----

۸۱ کان ۹۰ تائين سڃاڻپ

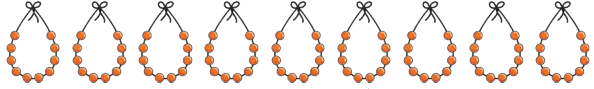
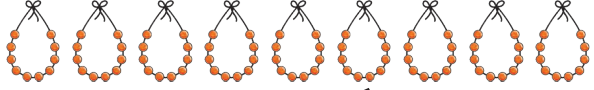
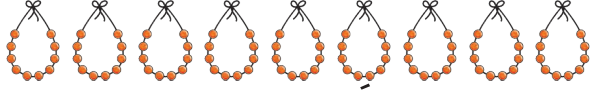
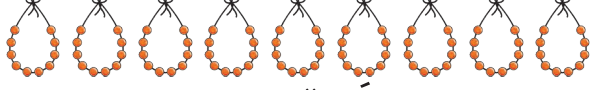
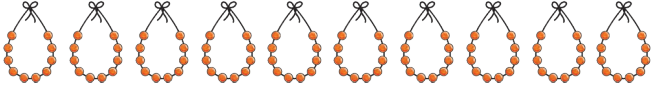
۸۱ ايڪياسِي	• هڪ ايڪو	 اَن ڏهاڪا
۸۲ ٻياسِي	• • ٻه ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۳ ٽياسِي	• • • ٽي ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۴ چوٻاسِي	• • • • چار ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۵ پنجاسِي	• • • • • پنج ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۶ ڇهاسِي	• • • • • • ڇهه ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۷ ستاسِي	• • • • • • • ست ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۸ اَناسِي	• • • • • • • • اَن ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۸۹ اُڻيانوي	• • • • • • • • • نَو ايڪا	 اَن ڏهاڪا
۹۰ نوي	 ٻُڙِي ايڪا	 نَو ڏهاڪا

✳ ڏنل چؤڪنڊي ۾ مناسب عدد لکو.

۸۸ جو لاڳيتو آڳيون عدد

۸۴ جو لاڳيتو پويون عدد

۹۱ کان ۱۰۰ تائين سڃاڻپ

۹۱ ايڪيانوي	• هڪ ايڪو	 نَوَ ڏهاڪا
۹۲ ٻيانوي	•• ٻه ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۳ ٽيانوي	••• ٽي ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۴ چويانوي	•••• چار ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۵ پنجانوي	••••• پنج ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۶ ڇهانوي	•••••• ڇهه ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۷ ستانوي	••••••• ست ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۸ آٺانوي	•••••••• آٺ ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۹۹ نوانوي	••••••••• نَوَ ايڪا	 نَوَ ڏهاڪا
۱۰۰ جي سڃاڻپ		
۱۰۰ سو	ٻُڙي ايڪا	 ڏهه ڏهاڪا

✳ خالي چؤڪنڊن ۾ مناسب عدد لکو.

۱۰۰					۹۵				
-----	--	--	--	--	----	--	--	--	--

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴		۲	۱
۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	
۳۰	۲۹	۲۸		۲۶	۲۵	۲۴	۲۳	۲۲	۲۱
۴۰	۳۹	۳۸	۳۷	۳۶		۳۴	۳۳	۳۲	۳۱
۵۰	۴۹	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳		۴۱
۶۰		۵۸	۵۷	۵۶	۵۵	۵۴	۵۳	۵۲	۵۱
۷۰	۶۹	۶۸	۶۷	۶۶	۶۵		۶۳	۶۲	۶۱
۸۰	۷۹	۷۸	۷۷		۷۵	۷۴	۷۳	۷۲	۷۱
۹۰	۸۹		۸۷	۸۶	۸۵	۸۴	۸۳	۸۲	۸۱
	۹۹	۹۸	۹۷	۹۶	۹۵	۹۴	۹۳	۹۲	۹۱

* چتر جي جڳهه وارو عدد، اُن چتر هيٺان چوڪنڊي ۾ لکو.

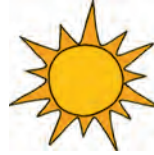

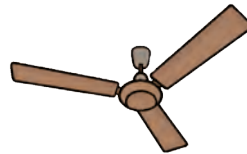
آسمان ۾ آهي هڪ سِجُ
ملي آسان کي روشني نِجُ

ڏنيون به آڪيون ڏاتار
ڏسون سڄو سُهڻو سنسار

ٽن پرن وارو پنڪو آيو
تيز هوا جو مزو آيو

گانءَ ڪپلا جا چار پير
پس ۽ ڪير ملن سير

آڱريون پنج بڻائين مٺ
هميشه رهن پاڻ ۾ جُٺ

جهن پيرن وارو آهي پوپٽ
راند ڪريان ٿو اُن وٽ

انڊلٽ جا ست رنگه
آسمان ۾ اچن نوان ڍنگه

چٽيءَ جون تارون اٺ
ڪڏهن نه ڪري برسات وٽ

ڪو ڪو ڪن نَوَ ڇوڪرا
مزو ماڻين سڀ ڇوڪرا

ڏهه آڱريون پنهني پيرن ۾
آڳتي هلندو هلُ مزي ۾

شاگردن کان ۱ کان وٺي ۱۰ عدد تائين لکڻ جو آپياس ڪرائي وٺو.

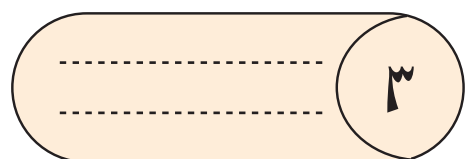
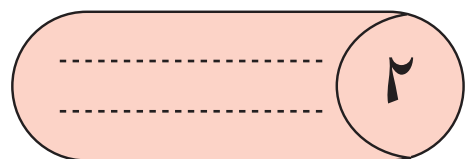
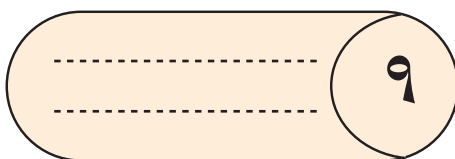
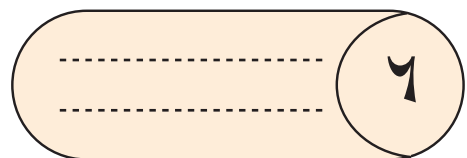
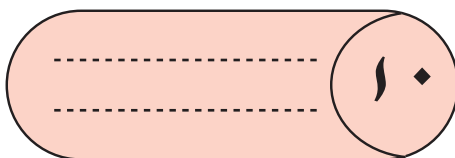
• هڪ کان ڏهه عددن جا نالا ڳولهيو.

م	ڌ	هه	د	ڇا	هم
هم	ڇ	س	په	ر	ت
ڪ	و	لا	را	ما	و
ڌا	تي	ن	ها	ڇ	م
س	ت	و	ڪ	ا	ت
پن	ج	گ	ج	ن	ط

* عدد ۽ عدد نالا

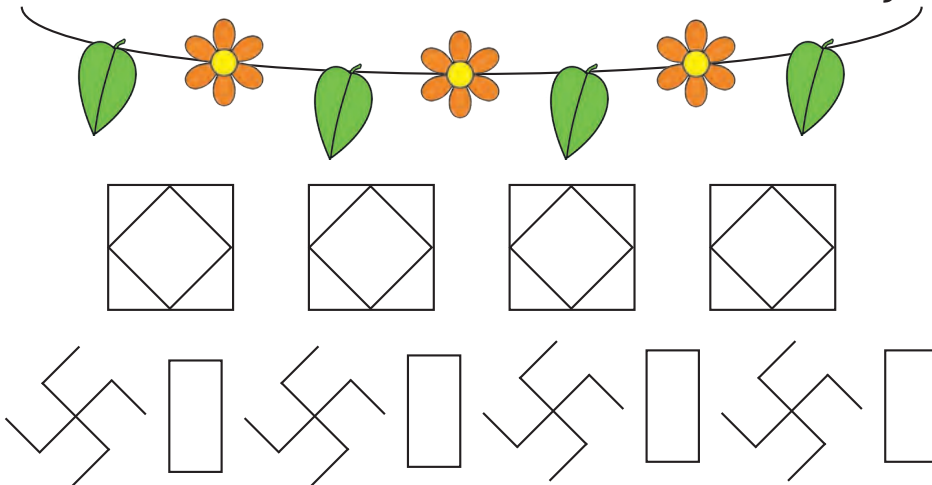
هڪ	۱
په	۲
ٽي	۳
چار	۴
پنج	۵
ڇهه	۶
ست	۷
اٺ	۸
نَوَ	۹
ڏهه	۱۰

* عدد پڙهو ۽ اُن جو نالو لکو.

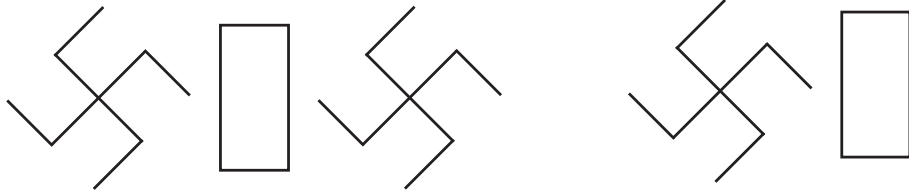
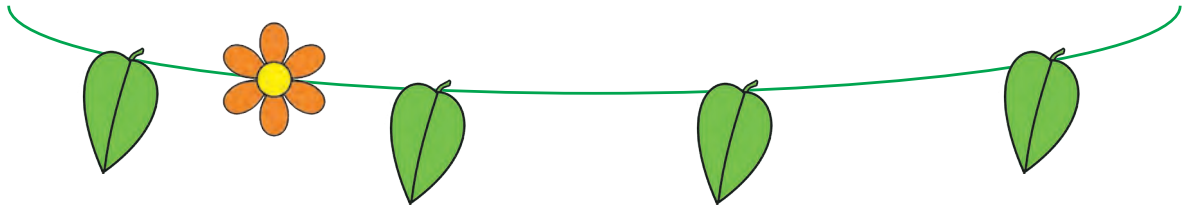
آنيا ڊڳو- آتسو ڏينهن آس پاس جي سجاوت ڇاڇي اُن موجب آنيا در تي ٽنڱڻ وارو هار ۽ ڊڳن جي بدن تي ڪپڙن مٿان آڏاوت پاڻ پنهنجيءَ ڪاڀي ۾ ڪڍي آهي. اها ڏسو.

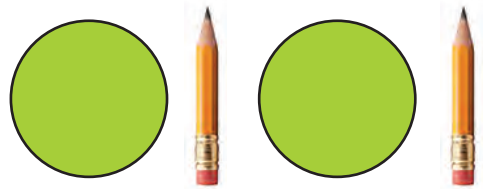
شاگردن کي چتر ڇاڇڻ لاءِ چئو. اُن ۾ هر گهڙيءَ ۽ خاص نموني ڏنل شين جي سلسلي کي چڪاس ڪرڻ لاءِ چئو. ان قسم جي خاص سلسلي ۾ رکيل شين جي بندوبست کي آڏاوت چئبو آهي. اهو چٽيءَ طرح سمجهايو.

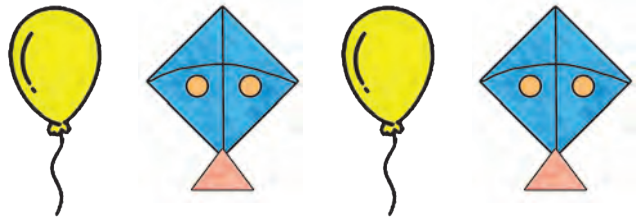

✿ سجاوت جاچيو ۽ آڏاوت پوري ڪريو.

✿ آڏاوت آڳتي وڌايو.

شاگردن کي جدا جدا شيون جهڙوڪ گوڻيون، پينسل-پين، ڍڪڻ، چوڙيون، سنڪ-ڪوڏيون وغيره استعمال ڪري جدا جدا آڏاوتون ۽ ڪولاچ تيار ڪرڻ لاءِ چئو.

پروجيڪٽ : نازيون وڃائڻ، ڇٽڪي ڪرڻ، پيرن سان ٽپ ٽپ ڪرڻ وغيره جدا جدا نمونن جي آوازن جون آڏاوتون تيار ڪريو. ۽ ساڳئي نموني هٿ مٿي ڪريو، هٿ پٺيان ڪريو آهڙن جدا جدا حرڪتن جون آڏاوتون تيار ڪريو.

ڏاڪيوار ٿيا

جهنگل ۾ آيو باندر
نچي ٿيا ڏي هر هر.

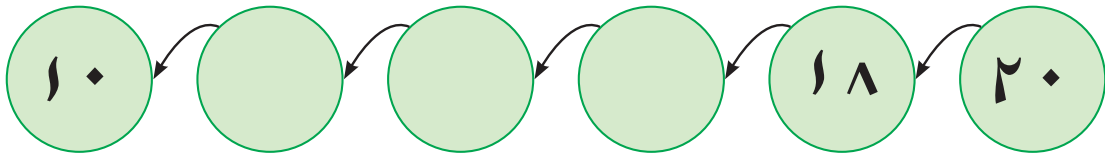
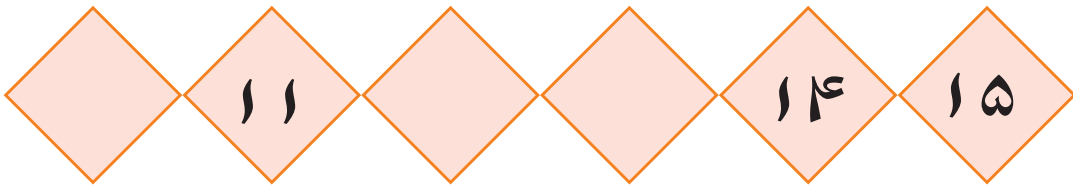
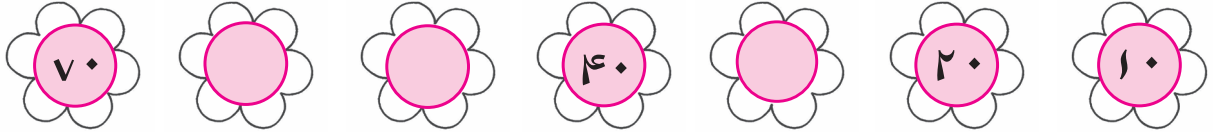
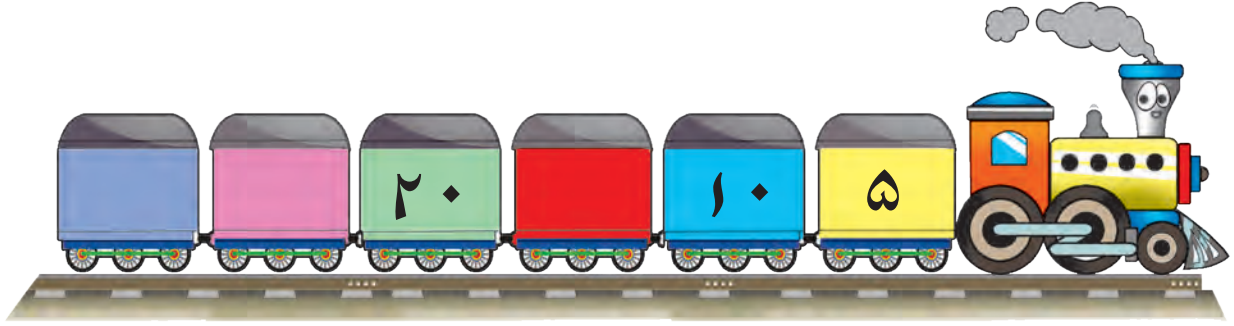
ٿيا ڏيندي ڪري واکا
پورا ڪيائين به ڏاکا.

به، چار، ڇهه، اٺ
اڏاوت ٺاهي ڪري ٺٽ.

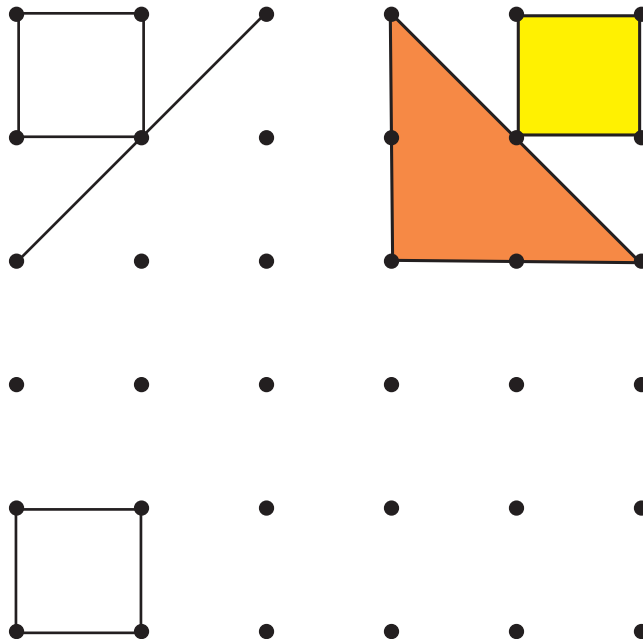
✽ ٻن جي ڏاڪي موجب سلسلي ۾ لکي چوڪندا پورا ڪريو.

					۴	۲
--	--	--	--	--	---	---

✿ عددن جي آڏاوت پوري ڪريو.

✿ ٽپڪا ملائي رنگولي پوري ڪريو ۽ رنگه ڀريو.

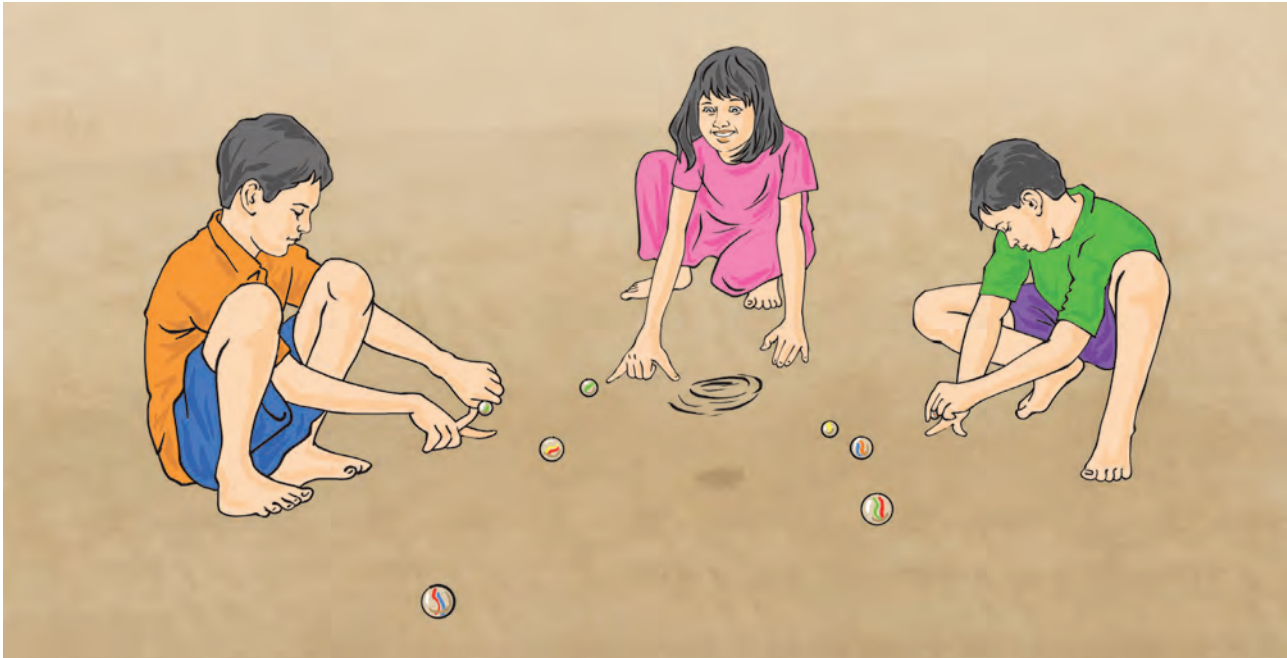

شاگردن کي سندن ڪلپنا موجب ٽپڪن جي رنگولي ڪڍڻ لاءِ چئو.

• ڊيگه

روھت، نَمَنا ۽ سنجيہ گوڙين جي راند ڪن ٿا. نَمَنا گوڙي ۽ جو پٿر کان مفاصلو ماپڻ لاءِ گرانٽ جو استعمال ڪيو.

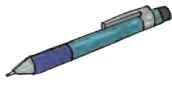
✱ هٿ جي گرانٽ وسيلي ماپيو ۽ لکو.

- ← منهنجو ڪتاب گرانٽ ڊگهو آهي.
- ← منهنجو هٿ گرانٽ ڊگهو آهي.
- ← منهنجي ميز گرانٽ ڊگهي آهي.
- ← ڪلاس جو بورڊ گرانٽ ڊگهو آهي.

مينا وڻ جي پن جي ڊيگه گرانٽ وسيلي ماپڻ جي ڪوشش ڪئي. اُن کي سمجهه ۾ آيو ته پن جي ڊيگه گرانٽ بدران آڱرين وسيلي ماپڻ سولي آهي.

✿ چتر ڏسو. گرانٽ يا آڱريون انهن مان جنهن وسيلي ماپڻ وڌيڪ سولو هجي، اُن لاءِ ٻه ڪريو.

هٿ جي گرانٽ وانگر پيرن جي قدمن وسيلي پڻ ڊيگهه ماپي سگهندا آهيون.

✿ پيرن جي قدمن وسيلي ماپيو ۽ لکو.

حقيقي قدم	منهنجو اندازو (قدمن وسيلي)	ڊيگهه / مفاصلو
		ڪلاس جي هڪ ڀت جي ڊيگهه
		بورڊ جي ڀت کان دروازي تائين مفاصلو
		دروازي کان پير تائين مفاصلو
		ڪلاس ۾ آمهون سامهون هوندڙ ڀتين وچ ۾ مفاصلو

● ٻُڙو - هڪو

اٽل پنهنجي ماءُ کي بازار مان آندل شيون گهر ۾ رکڻ ۾ مدد ڪري رهيو هو.
هن سڀ شيون کڻي هيٺ رهيون.

✱ ٻُڙين شين مٿان ○ ڪريو.

✱ هڪين شين مٿان ○ ڪريو.

شاگردن کي جدا جدا ۾ قسمن جون ٻه شيون ظاهري طور ڏيکاري. انهن ٻن شين ۾ ٻُڙو - هڪو اهي شيون سڃاڻڻ جو آڀياس ڪرايو.

هڪ ننڍي بالٽي ڪٽو.

* اها بالٽي پاڻيءَ سان پوريءَ طرح ڀرڻ لاءِ گلاس () پاڻيءَ جا لڳا.

* اها بالٽي پاڻيءَ سان پوريءَ طرح ڀرڻ لاءِ لوڻا () پاڻيءَ جا لڳا.

* ماستر جي مدد سان مشغولي ڪريو ۽ جواب لکو.

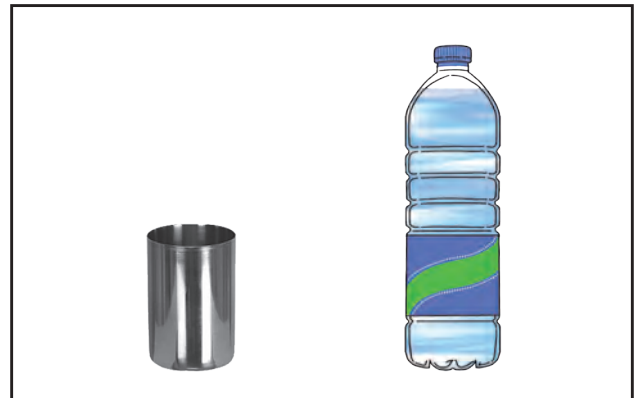
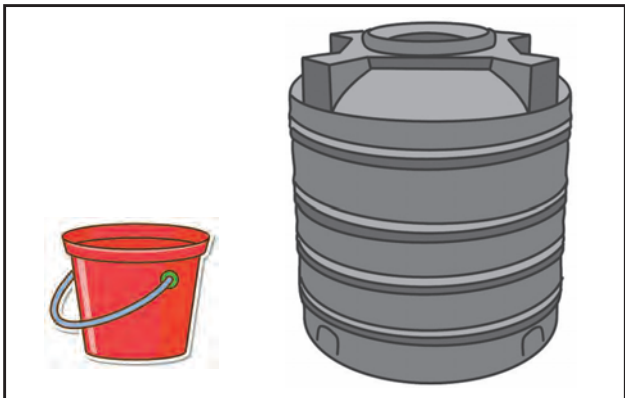
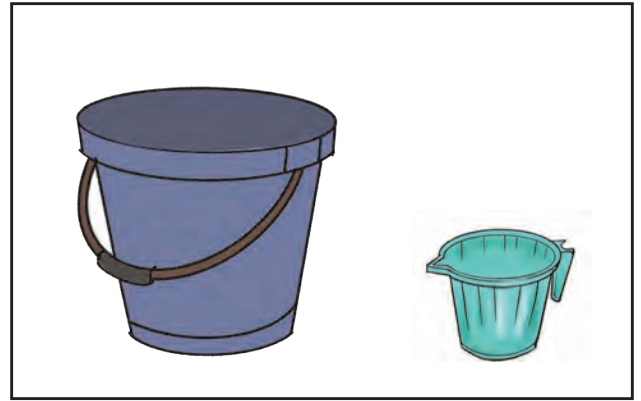
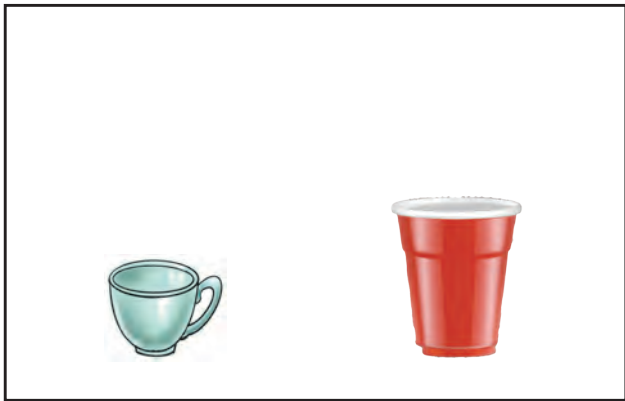
- توهان جي بالٽي ڀرڻ لاءِ ڪيتريون وٽيون () لڳيون؟ وٽيون

- اُن وٽيءَ () سان توهان جي دوست / ساهيڙيءَ کي ساڳي بالٽي ڀرڻ لاءِ

ڪيتريون وٽيون پاڻي لڳو؟ وٽيون

- ڪهڙي بالٽيءَ ۾ وڌيڪ پاڻي ماپيو؟ توهانجي يا دوست / ساهيڙيءَ

* جنهن ۾ وڌيڪ پاڻي ماپي، اُن شيءِ مٿان ○ ڪريو.

• واقعن جو سلسلو

آنيہ: ماءُ، ڦلڪو ڪيئن ٺاهيندي آهي؟

ماءُ: آنيہ پھريائين اُٿو ڳوھڻو پوندو آهي.

آنيہ: اُٿو ڳوھڻ کان پوءِ ڇا ڪرڻو پوندو

ماءُ: اُٿو ڳوھڻ کان پوءِ ڦلڪو ويلڻو پوندو آهي.

آنيہ: ڦلڪو ويلڻ کان پوءِ ڇا ڪرڻو پوندو آهي؟

ماءُ: ڦلڪو ويلڻ کان پوءِ اُن کي پڇائبو آهي.

آنيہ: ڦلڪو کائڻ کان اڳ هٿ ڌوئڻ گھرجن.

برابر نه؟

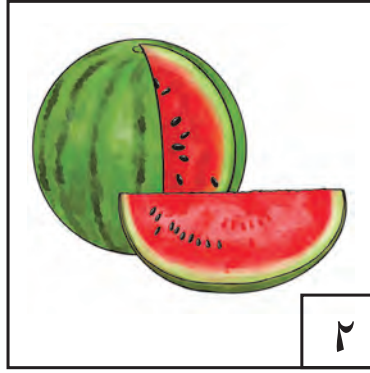
ماءُ: بلڪل برابر. پوءِ ئي روڻي کائڻ گھرجي.

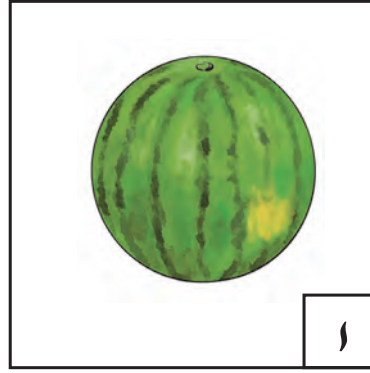
شاگردن سان گڏجي گفتگو ۾ آڳاٽ - پوءِ انهن حوالي ٻالھ ٻولھ ڪريو. جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

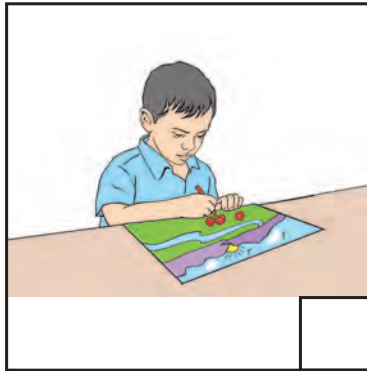
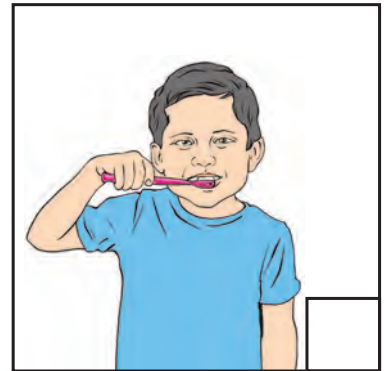
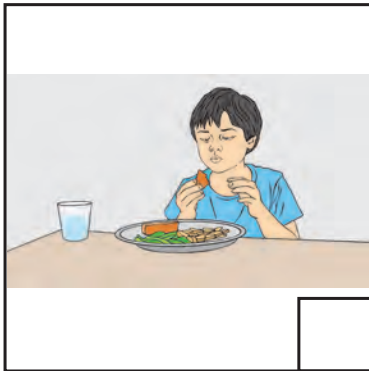
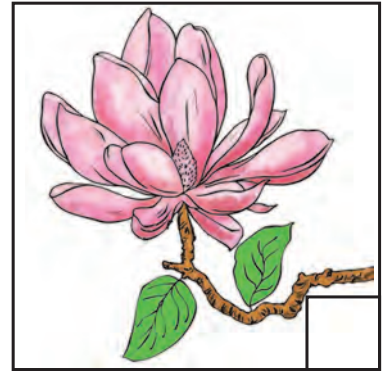
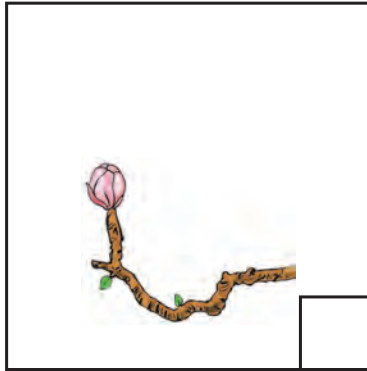
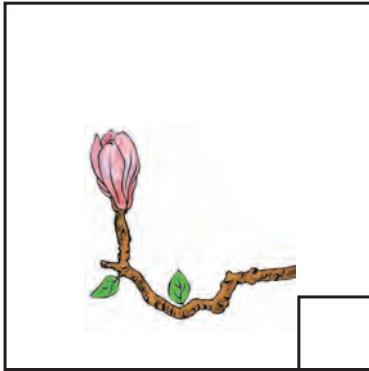
✳ چتر ڏسي گهٽنائڻ جو صحيح سلسلو ٺاهيو.

۲

۱

شاعردن کان آڄوت - پوءِ انهن لفظن جو استعمال ڪري ڏنل گهٽنائڻ جو سلسلو تيار ڪرايو.

مان پريا آهيان.

اڄ مان توهان کي پنهنجي روز مره ٻڌايان ٿي.

مان روز صبح جو سويل اُٿندي آهيان.

اُٿڻ کان پوءِ بَرش ڪندي آهيان.

ڏندن جو بَرش ڪرڻ کان پوءِ يوگ آسن ڪندي آهيان.

سنان کان پوءِ مان نيرڻ ڪندي آهيان.

اِسڪول وڃڻ لاءِ تياري مان خود ڪندي آهيان.

اِسڪول وڃي اُپياس ڪندي آهيان.

اِسڪول جي رسيس ۾ مان دوست - ساهيڙين سان
گڏ ماني ڪائيندي آهيان.

اِسڪول چُٽڻ بعد مان گهر ايندي آهيان.

شام جي وقت مان پنهنجي ننڍي
ڀاءُ سان راند ڪندي آهيان.

راند ڪرڻ کان پوءِ اِسڪول ۾ ڏنل گهرو ڪم
پورو ڪندي آهيان.

مان پنهنجي ماما پتا، ڏاڏو ڏاڏي ۽ ننڍڙي ڀاءُ
سان گڏجي رات جي ماني کائيندي آهيان.

ماني کائڻ کان پوءِ ماما پتا، ڏاڏو - ڏاڏي ۽
ننڍڙي ڀاءُ سان گپ شپ ڪندي آهيان.

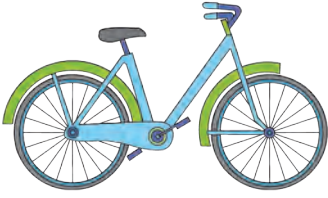
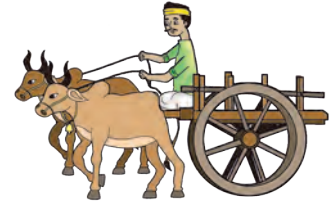
مان رات جو سويل سُمهندي آهيان.

شاگردن سان گڏجي سندن روز مره بابت ڳالهه ٻولهه ڪريو.

● گهٽ وقت - وڌيڪ وقت

✱ راجوءَ کي جنهن واهڻ ذريعي اسڪول پهچڻ ۾ گهٽ وقت لڳندو،
اُن واهڻ هيٺان ✓ ڪريو.

☐☐☐

✱ امينا کي هڪ ئي لوڻي سان (ڪوٺڙو) پاڻيءَ سان مٽڪو ڀرڻ ۾ وڌيڪ
وقت لڳي ٿو، اُن هيٺان ✓ ڪريو.

☐☐☐

✱ هڪ نل مان جيڪا بالٽي گهٽ وقت ۾ ڀرجي، اُن بالٽيءَ هيٺ
چوڪنڊي ۾ ✓ ڪريو.

☐☐☐

شاگردن سان گهٽ وقت - وڌيڪ وقت ان حوالي ۾ ڳالهه ٻولهه ڪريو. جدا جدا مثال
ذريعي آڀياس ڪرايو.

هفتي جا ڏينهن

اڃ ڏينهن ڪهڙو؟

اڃ ڏينهن ڪهڙو؟

اڃ آهي سومر

هلون ڏسڻ مندر

هاڻ آيو منگل

هلو گهمڻ جهنگل

هاڻ آيو ٻُڌر

خرابين کان ڪيون ڏر

هاڻ آيو وسپت

رڪون هميشه سٺي مٽ

هاڻ آيو جمع

سور پاڻي سمهو

هاڻ آيو ڇنڇر

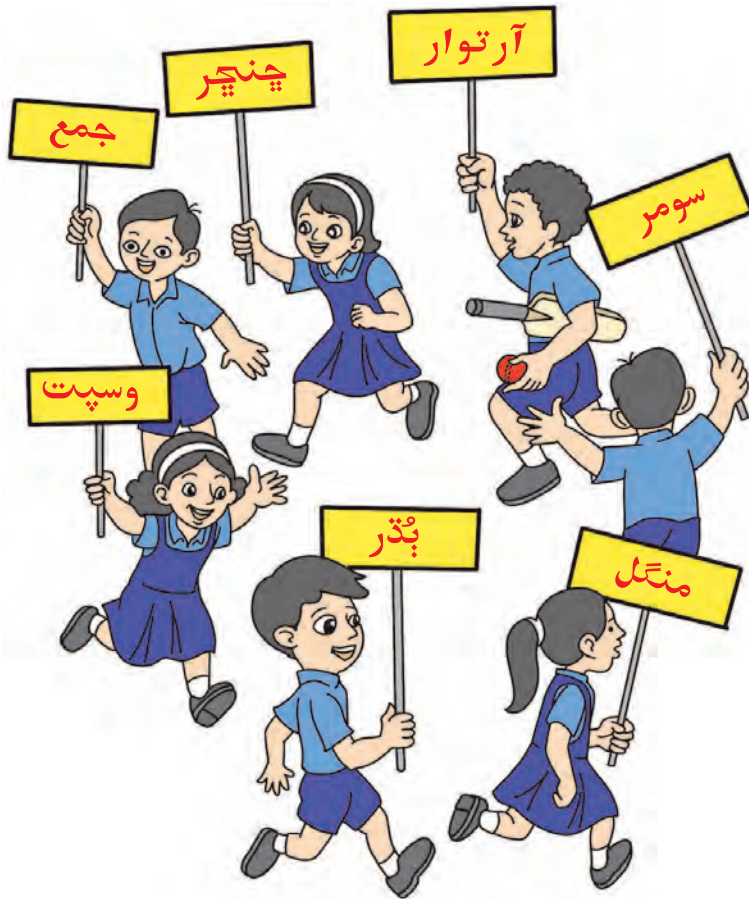
ٿي ويئي سائيڪل پنڇر

هاڻ آيو آرتوار

ڪيون رانديون بار بار

هفتي جا ڏينهن ست

وري اچن ڏينهن ست

* هفتي جا ڏينهن ڳولهيو

لو	ج	هه	سو	ڪ	م	ل
ڪا	وا	سو	پُ	ڌ	ر	هه
آ	من	م	تا	ر	جُ	مع
ر	گ	ر	و	و	ا	ر
ت	ل	ب	س	چن	ڇ	ر
وا	د	ڙ	پ	د	ش	شا
ر	ها	ڪ	ت	س	م	با

شاگردن کان بڙ بڙ گيت ٻاراڻو. شاگردن کي هفتي جا ڏينهن سلسلي ۾ چوڻاڻو. ماستر شاگردن کان اڃ جو ڏينهن / سڀاڻي جو ڏينهن / ڪالهه وارو ڏينهن ان حوالي آڻيندس ڪرايو.

ڪئلينڊر

* هيٺ ڪئلينڊر ۾ ڏنل مهينو ڇاڇيو.

جنوري ۲۰۲۶						
آرتوار	سومر	منگل	ٻڌر	وسپت	جمع	ڇنڇر
				۱	۲	۳
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴
۲۵	۲۶ پر جاتنتر ڏينهن	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱

ٻڌايو ٻلا!

- * ۱ تاريخ ڪهڙو ڏينهن آهي؟
- * ۱۸ مهيني ۾ ڪل گهڻا ڏينهن آهن؟
- * پهريون ڇنڇر ڪهڙي تاريخ آهي؟
- * ۲۶ تاريخ ڪهڙو ڏينهن آهي؟
- * ۱۸ مهيني ۾ گهڻا آرتوار آهن؟

شاعرن کي هلندڙ سال جو ڪئلينڊر ڏيکاريو. ڪئلينڊر ۾ جنوري کان ڊسمبر تائين ۱۲ مهينا هوندا آهن، اهو ٻڌايو. ۱۸ ڪئلينڊر ۾ ڪنهن هڪ مهيني جي چڪاس ڪرڻ لاءِ چئو. اُن مهيني ۾ خاص ڏينهن (موڪل جا ڏينهن، ڏڻ جا ڏينهن، هفتيوار بازار) بابت ٻالھ ٻولھ ڪريو ۽ سوال پڇيو.

ياد ڪريو!

$$\boxed{9} = \boxed{3} + \boxed{6}$$

سمجھي وٺو

$$\boxed{12} = \boxed{4} + \boxed{8}$$

• جوڙ (آڏي آڏاوت ڪري)

* عدد موجب ليڪون ڪڍو. جوڙ ڪريو. جواب لکو.

$$\boxed{} = \boxed{5} + \boxed{9}$$

$$\boxed{} = \boxed{6} + \boxed{6}$$

$$\boxed{} = \boxed{7} + \boxed{8}$$

$$\boxed{} = \boxed{4} + \boxed{9}$$

✱ جوڙ (آپي اڏاوت ڪري)

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 7 \\ \hline 13 \end{array}$$

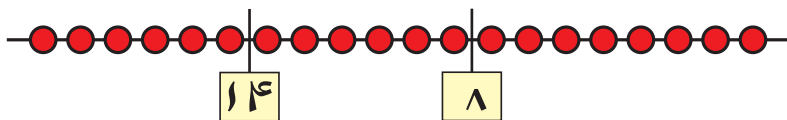
$$\begin{array}{r} 3 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

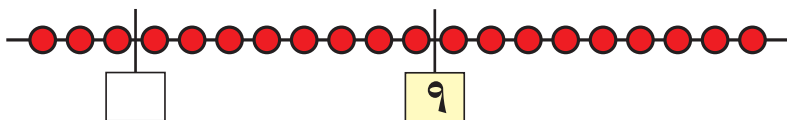
$$\begin{array}{r} 8 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

● جوڙ (آڳتي ڳڻي ڪري)

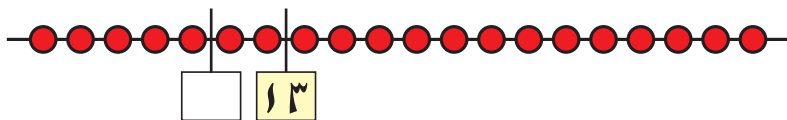
✱ مڱين جي مالها ۾ آڳتي ڳڻي جوڙ ڪريو.

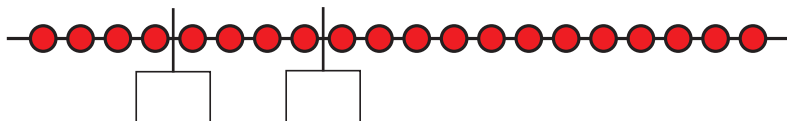
$$14 = 6 + 8$$

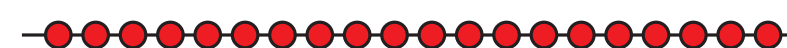
$$\square = 8 + 9$$

$$\square = 2 + 13$$

$$\square = 4 + 12$$

$$\square = 3 + 15$$

* عدد - پتي استعمال ڪري جوڙ ڪريو.

۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

$$\square = ۶ + ۹$$

$$\square = ۲ + ۱۶$$

$$\square = ۶ + ۸$$

$$\square = ۹ + ۷$$

$$\square = ۲ + ۱۱$$

$$\square = ۷ + ۷$$

$$\begin{array}{r} ۱۲ \\ + ۵ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹ \\ + ۴ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶ \\ + ۶ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶ \\ + ۵ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵ \\ + ۹ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۱۲ \\ + ۳ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹ \\ + ۹ \\ \hline \square \end{array}$$

* جوڙ ڪريو

$$\begin{array}{r} ۹ \\ + ۹ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۹ \\ + ۷ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸ \\ + ۶ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۷ \\ + ۵ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵ \\ + ۵ \\ \hline \square \end{array}$$

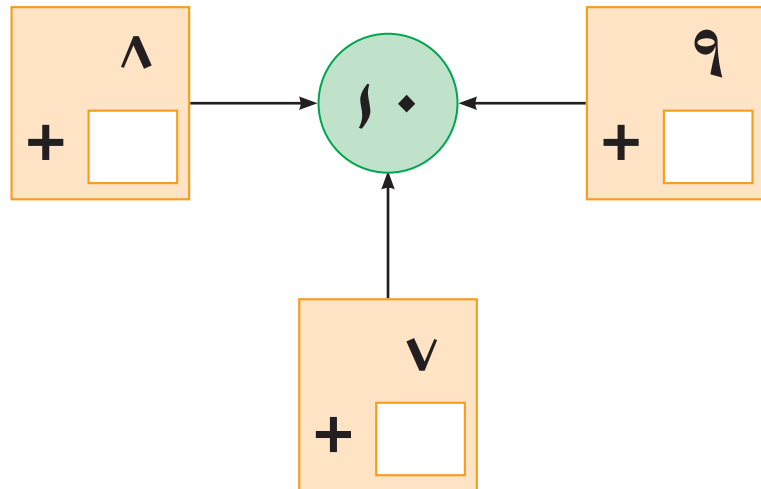
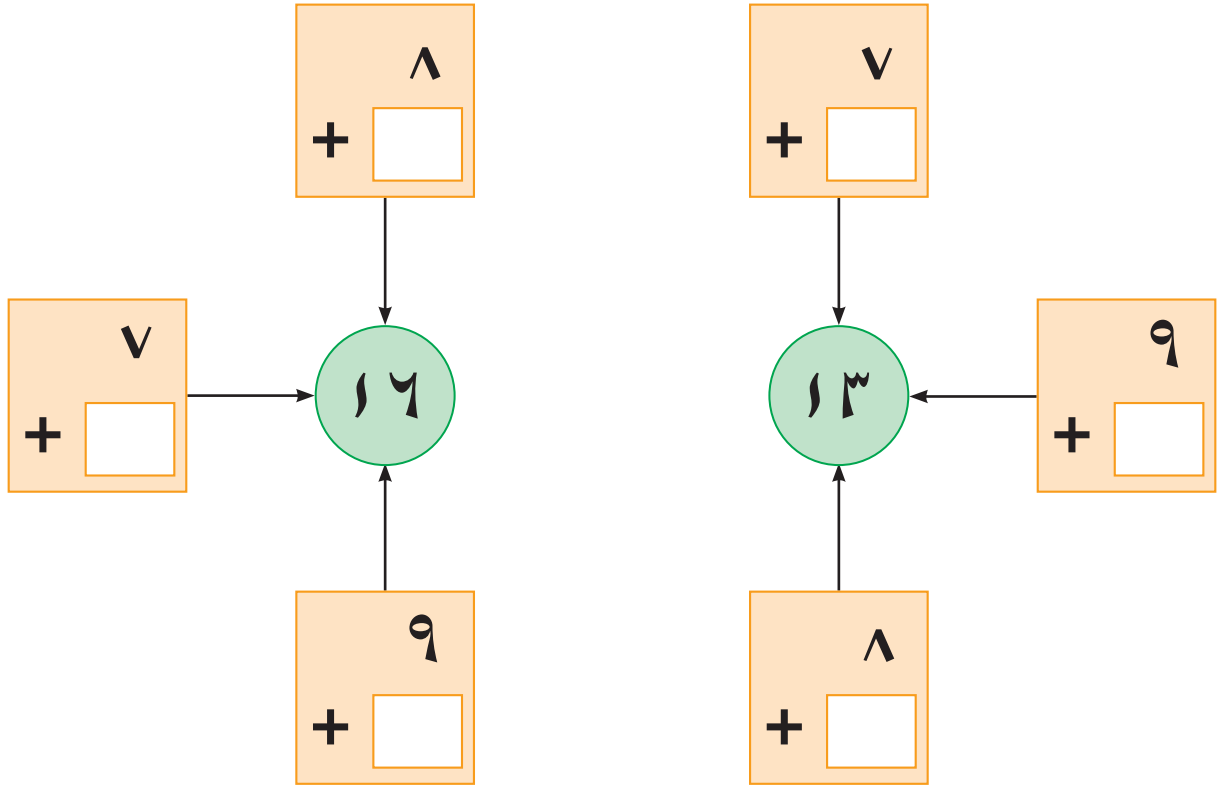
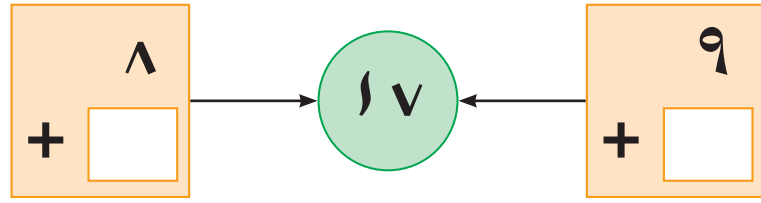
$$\begin{array}{r} ۹ \\ + ۸ \\ \hline \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶ \\ + ۵ \\ \hline \square \end{array}$$

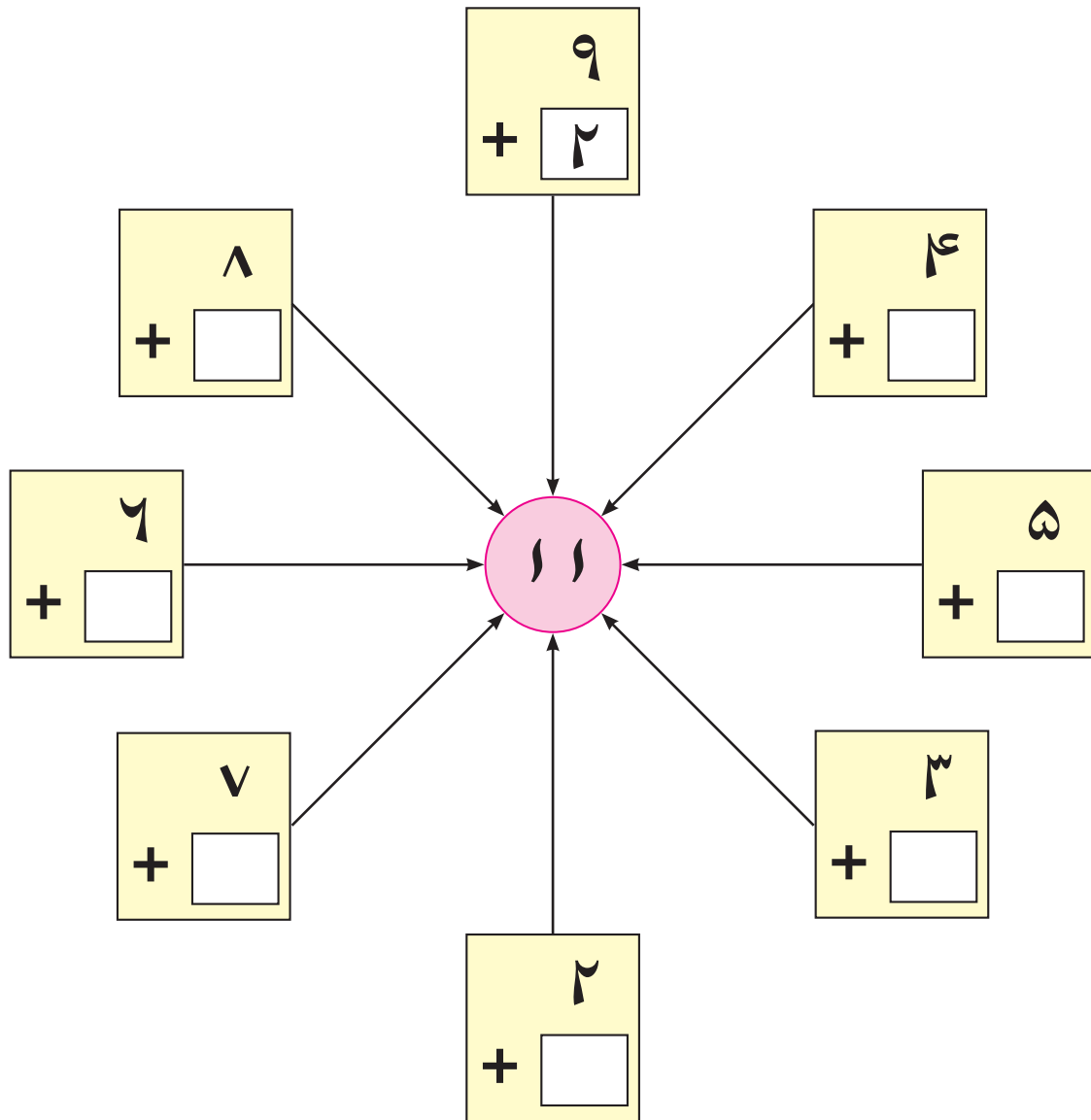
* حل ڪريو.

$\begin{array}{r} 8 \\ + 4 \\ \hline 12 \end{array}$	جوسف وٽ ۸ ڪاپيون آهن. سداشو وٽ ۴ ڪاپيون آهن. ٻنهي وٽ ملائي ڪُل گهڻيون ڪاپيون آهن؟
$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$	منٿن ۶ گُل آندا. ريهان ۵ گُل آندا. ٻنهي ملائي ڪُل گهڻا گُل آندا؟
$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$	سائيليءَ ۷ ڪتاب پڙهيا. سنگيتا ۶ ڪتاب پڙهيا. ٻنهي ملائي ڪُل گهڻا ڪتاب پڙهيا؟
$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$	سمرن جي باغ ۾ ۸ وڻ آهن. راجوءَ جي باغ ۾ ۶ وڻ آهن. ٻنهي وٽ ملائي ڪُل گهڻا وڻ آهن؟
$\begin{array}{r} \square \\ + \square \\ \hline \square \end{array}$	وجوءَ وٽ ۳ ڍڳا آهن. رويءَ وٽ ۷ ڍڳا آهن. ٻنهي وٽ ملائي ڪُل ڍڳن جو عدد ڪيترو؟

* خالي چؤكندن ۾ مناسب عدد لكو.

* خالي چؤڪنڊن ۾ مناسب عدد لکيو.

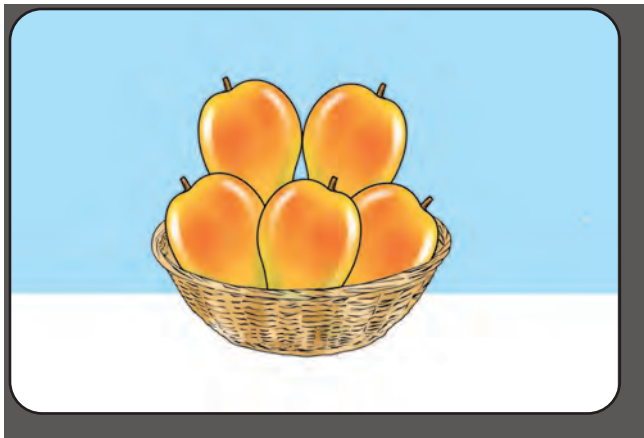

هڪ انگي ٻن عددن جي جوڙن جا جواب ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸ آچن، آهڙي نموني جدا جدا مثالن وسيلي آڀياس ڪرايو.

راند ڪريون : هڪ شاگرد کي عدد - ڪارڊ جي گروھ مان هڪ ڪارڊ ڪڍي، هن جي هٿ ۾ ڏيو. ٻين شاگردن جي عدد ڪارڊ ۾ ان عدد جو جواب هٿ ۾ گهرجي. اهڙا مثال / سوال تيار ڪري ڪلاس ۾ راند ڪرايو.

● جوڑ - کت : سہ لاکھ پانچ سو

ڪاڄل ۽ ڊيڪ بابا جي آندل ٿيلهي
ڏني. ٿيلهي وارا اَنب ٽوڪريءَ ۾
رکيا. ٽوڪريءَ ۾ ۵ اَنب هئا. ٽوڪريءَ
جا اَنب ڏسي

۲ دپک: کاجل، مان ټوکريءَ مان ۲
 ۳ آنډ کنيا ته ټوکريءَ ۾ باقي ۳ آنډ
 ۵ بچيا: مطلب ټوکريءَ ۾ ۵ - ۲ = ۳
 آنډ بچيا.

ڪاجل: اهو ڏس ڊيڪ، اِن کي آسان
 ائين به چئي سگهون ٿا ته ٽوڪريءَ ۾
 بچيل ۳ اِنب ۽ تنهنجا ڪنيل ۲ اِنب
 مطلب ۳ + ۲ = ۵ اِنب آهن.

ڪاڄل: ڊيپڪ، جيڪڏهن تو ٽوڪريءَ جي ۵ اَنبن مان ۳ اَنب کنيا هجن ها ته ٽوڪريءَ ۾ ۲ اَنب بچن ها. مطلب $5 - 3 = 2$.

اِن جو مطلب پڻ عددن جو جوڙ وارو
عدد مان اُن پڻ عددن مان ڪوبه هڪ
عدد ڪٽ ڪبو ته جواب ۾ ٻيو عدد
ايندو.

* حل کریو۔

$$7 = 2 + 5$$

$$2 = 5 - 7$$

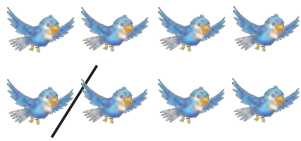
$$5 = 2 - 7$$

$$9 = 4 + 5$$

$$\square = \square - \square$$

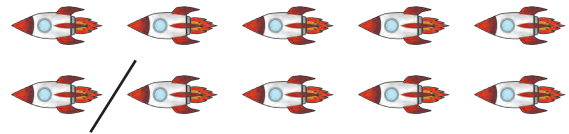
$$\square = \square - \square$$

$$\square = \square + \square$$

$$\square = \square - \square$$

$$\square = \square - \square$$

$$\square = \square + \square$$

$$\square = \square - \square$$

$$\square = \square - \square$$

$$7 = 3 + 4$$

$$4 = \square - 7$$

$$3 = \square - 7$$

$$11 = 5 + 6$$

$$\square = 5 - 11$$

$$5 = \square - 11$$

$$13 = 6 + 9$$

$$6 = \square - 13$$

$$\square = 6 - 13$$

$$15 = 7 + 8$$

$$\square = \square - \square$$

$$\square = \square - \square$$

منهنجي بچت

آوني : سچن، سُڀاڻي آسان ميلي ۾ وينداسين. تون ڪهڙيون شيون خريد ڪرڻ وارو آهين؟
 سچن : مان ميلي مان بانسري، رنگين پينسل ۽ بال وٺڻ وارو آهيان. تون ڇا وٺڻ واري
 آهين؟

آوني : مان ميلي مان گڏي، رنگين چاڪ ۽ ڦوڪڻا وٺندس.
 سچن : آسان اهي شيون وٺڻ لاءِ پنهنجي بچت-پيٽي (پگي بئنڪ) جا پيسا واپرائيون ڇا؟
 آوني : ها، سچن تهنجو خيال ڏاڍو سٺو آهي. هل آسان پنهنجي بچت-پيٽي کوليون.
 (آوني ۽ سچن ماءُ-پيءُ جي اجازت وٺي پنهنجي بچت پيٽي کولين ٿا).

سچن : سڀ نوٽ مان گڏ ڪريان ٿو.
 آوني : سڀ سڪا مان گڏ ڪريان ٿي.

سچن : آوني سکن ۾ ۱۰، ۵، ۲، ۱، ۰.۵، ۰.۱، جا گھٹا سکا آهن؟
 آوني : سچن، نوٽن ۾ ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۱، ۵، ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، جا گھٹا نوٽ آهن؟

۲ روپيا

۱ روپيو

۱۰ روپيا

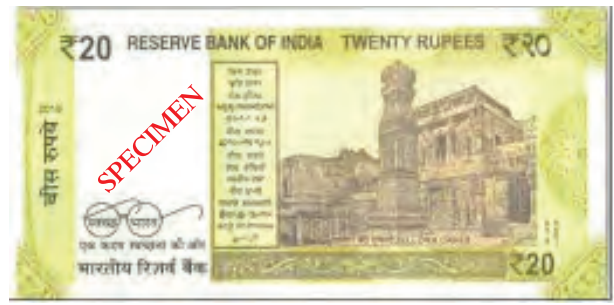
۵ روپيا

۵ روپيا

۱۰ روپيا

۲۰ روپيا

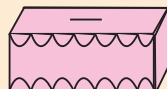

۵۰ روپيا

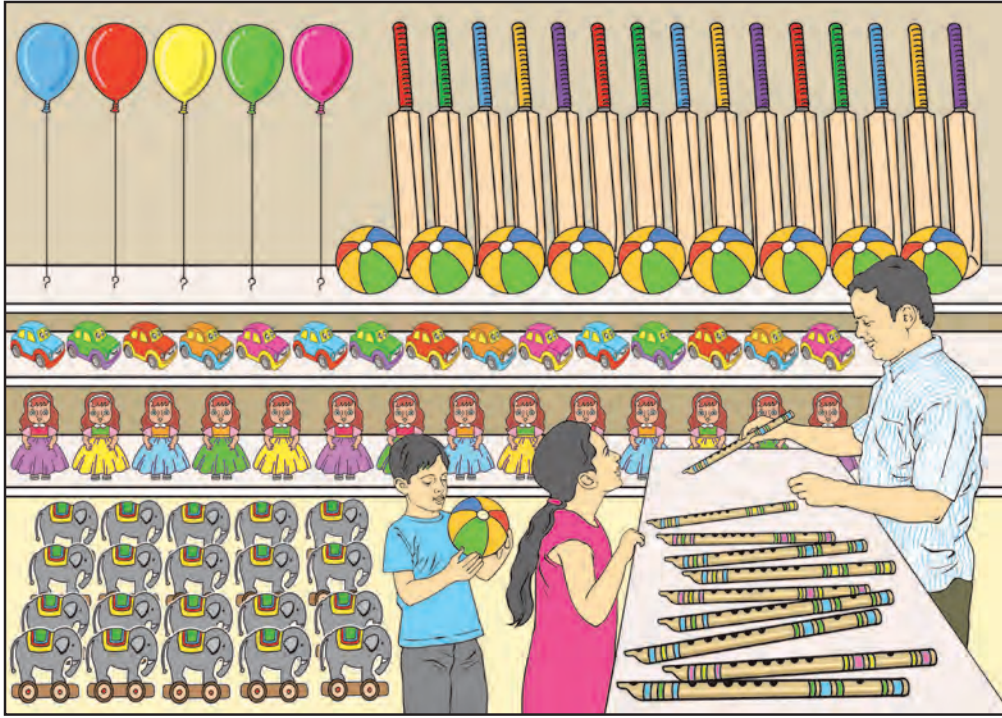
۱۰۰ روپيا

شاگردن کي سکا ۽ نوٽ ظاهري نموني ڏيکاري انهن جي سڃاڻپ ڪرايو. انهن جو وهنواڙي استعمال سمجهايو.

پروجيڪٽ : وڌڻ جي مدد سان بچت-پيٽي تيار ڪريو.

راندیڪن وارو

راندیڪن وارو	
شیون	قیمت
	۱۰ ر
	۵ ر
	۱۵ ر
	۱۵ ر
	۱۰ ر
	۲۰ ر

ٻڌایو ڀلا!

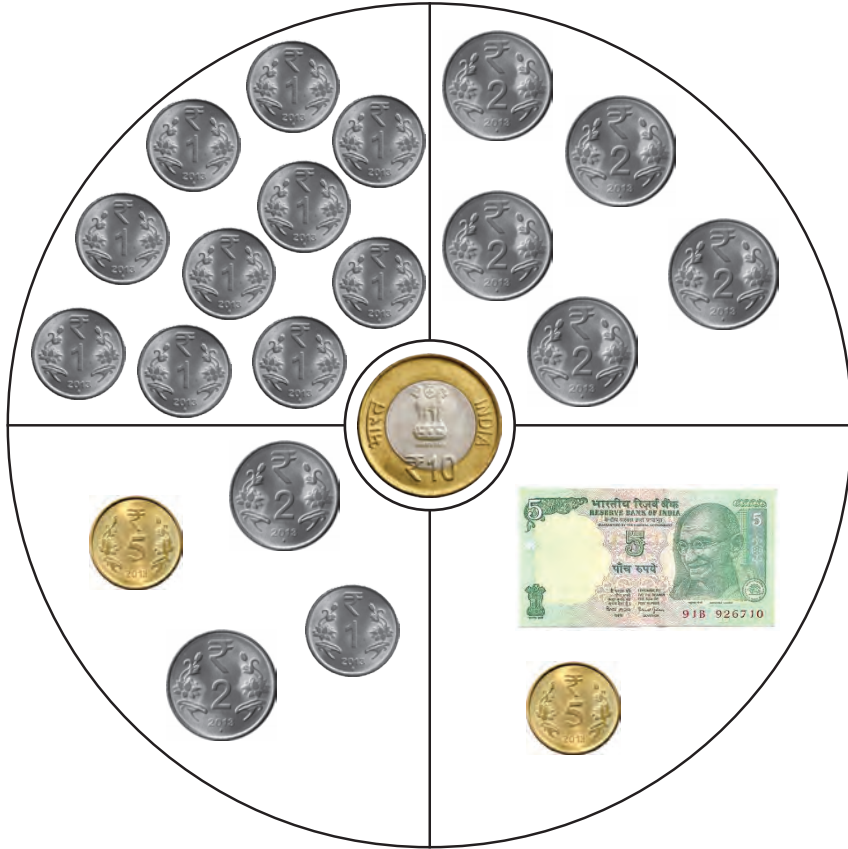
- * ۱۰ روپين ۾ ڪهڙا راندیڪا خريد ڪري سگهجن ٿا؟
- * راندیڪا وڪڻندڙ سچن کي ۲۰ روپين ۾ ڪهڙا راندیڪا ڏيئي سگهندو؟
- * اونيءَ وٽ ۱۰ روپيا آهن ۽ گڏي جي قيمت ۱۵ روپيا آهي ته گڏي خريد ڪرڻ لاءِ اونيءَ کي اڃا ڪيترا وڌيڪ روپيا لڳندا؟

* ڪُل رقم مٿان ✓ ڪريو.

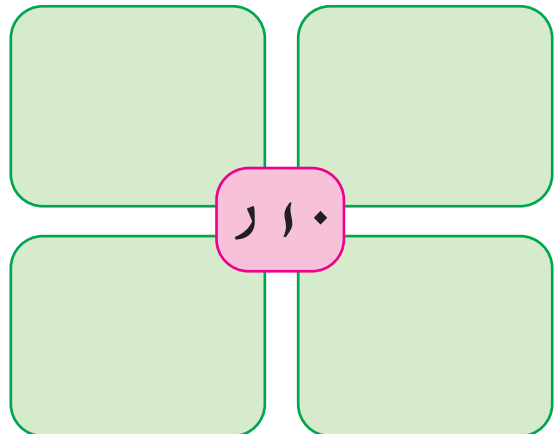
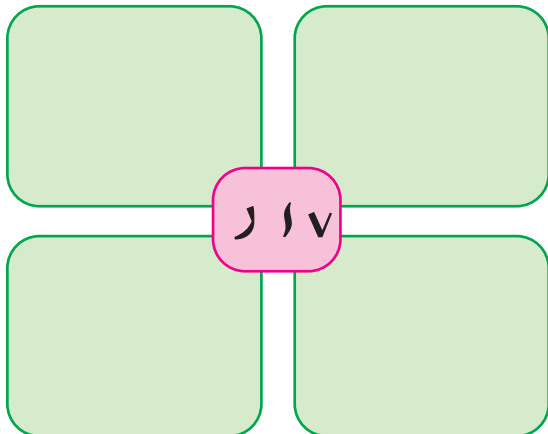
ڪُل رقم	سڪا / نوٽ

آسان ۱۰ روپيا، اها رقم جدا جدا نمونن ۾ تيار ڪري سگهون ٿا.

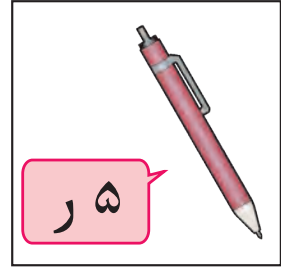
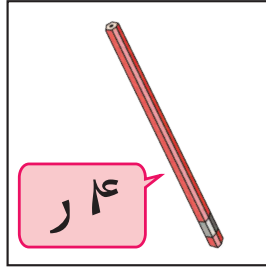
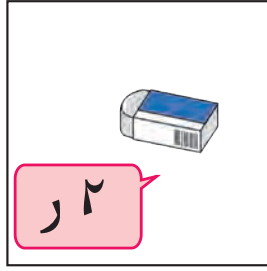
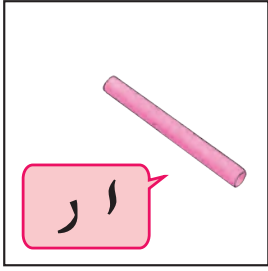
* سڪا ۽ نوٽ، انهن جو استعمال ڪري چوڪنڊن ۾ ڏنل رقم تيار ڪريو.

شاگردن کي سڪا ۽ نوٽ ظاهر ٿي نموني استعمال ڪري ڪا رقم تيار ڪرڻ لاءِ جدا جدا مثال ذريعي عملي آزمودو ڏيو.

● سڳن ۽ نوٽن جو استعمال

* گوپال هڪ دوڪان مان 1 رپڙ ۽ 1 چاڪو خريد ڪيو. ته هن دڪاندار کي گھڻا روپيا ڏنا؟

$$\text{₹ } \boxed{3} = \text{₹ } \boxed{1} + \text{₹ } \boxed{2}$$

* پوجا هڪ دڪان مان هڪ پينسل ۽ 2 چاڪو خريد ڪيا ته هن دڪاندار کي گھڻا روپيا ڏنا؟

$$\text{₹ } \boxed{} = \text{₹ } \boxed{} + \text{₹ } \boxed{}$$

* جان هڪ دڪان مان 2 پينسلون ۽ 1 پين خريد ڪئي ته هن دڪاندار کي گھڻا روپيا ڏنا؟

$$\text{₹ } \boxed{} = \text{₹ } \boxed{} + \text{₹ } \boxed{}$$

* فاطما هڪ دڪان مان 1 پين ۽ 3 رپڙ خريد ڪيا ته هن دڪاندار کي گھڻا روپيا ڏنا؟

$$\text{₹ } \boxed{} = \text{₹ } \boxed{} + \text{₹ } \boxed{}$$

ٻُڌايو ڀلا!

دِينُ: مُنهنجا هَت ۲

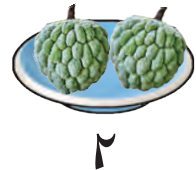
مُنهنجا هَت ۲، راڻيءَ جا هَت ۲. ٻنهي کي ملائي ڪُل هَت ۴

مُنهنجا هَت ۲، راڻيءَ جا هَت ۲ ۽ اَمَن جا هَت ۲. ٽنهي کي ملائي ڪُل هَت گهڻا؟

مُنهنجا هَت ۲، راڻيءَ جا هَت ۲، اَمَن جا هَت ۲ ۽ ماري جا هَت ۲. ڇَڻي جا ملائي ڪُل هَت گهڻا؟

* چتر ڳڻيو ۽ عدد لکيو.

هڪ پليٽ ۾ سيتاڦل

هڪ پليٽ ۾ ۲ سيتاڦل ته اهڙين

ٻن پليٽن ۾ ڪُل سيتاڦل

$$\square = 2 + 2$$

هڪ پليٽ ۾ ۲ سيتاڦل ته اهڙين

ٽن پليٽن ۾ ڪُل سيتاڦل

$$\square = 2 + 2 + 2$$

هڪ پليٽ ۾ ۲ سيناڦل ته اهڙين ۴ پليٽن ۾ ڪل سيناڦل

$$\square = 2 + 2 + 2 + 2$$

سمجھي وٺو

$$\begin{array}{c} \text{گل} \quad \boxed{6} = 2 \text{ گل} + 2 \text{ گل} + 2 \text{ گل} \\ \leftarrow 2 \text{ گل تي دفعا} \rightarrow \end{array}$$

$$\text{مطلب } \boxed{6} = 3 \times 2 \text{ گل دفعا}$$

ان کي اسان 'ٻه ضرب بيان ٿي' ائين پڙهنداسين.

۲ اهو عدد ٿي دفعا جوڙ ڪبو ته جوڙ اُپٽ ۶ اچي ٿو.

$$\text{مطلب } 6 = 2 + 2 + 2$$

$$\text{مطلب } 6 = 3 \times 2$$

$6 = 3 \times 2$ ان ۾ 'x' اها نشاني ضرب جي نشاني آهي.

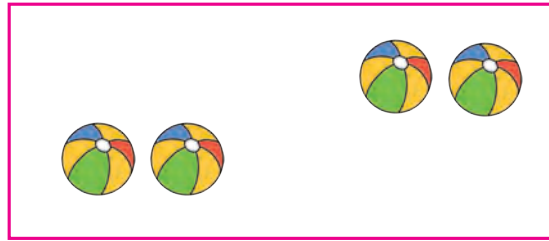
$$6 = 3 \times 2 \text{ ان کي پڙهيو}$$

'ٻه ضرب بيان ٿي برابر ڇه'

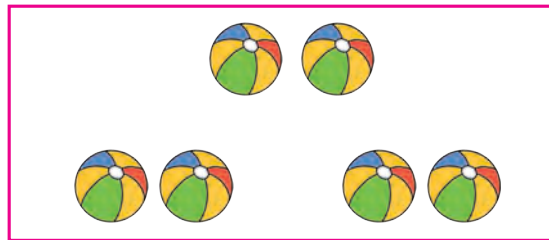
شاگردن کي پن-پن / ٽن-ٽن / چار-چار شين جا ڪي گروھ ڏيکاريو. هڪ عدد جو سموه گهڻا دفعا آيل آهي؟ گروھ ڪيتري جو آهي؟ سڀني گروھن ۾ ڪل شيون گهڻيون؟ ان سوالن جي آڌار تي ٻالھ بولھ ڪريو. يا ظاهري روپ ۾ هر گهڙي ڪيل جوڙ مطلب ضرب جو روپ آهي، اهو چٽيءَ طرح سمجھايو. ضرب لاءِ 'x' اها نشاني واپرائجي آهي. اهو ٻڌايو. $6 = 3 \times 2$ اهو پڙهيو 'ٻه ضرب بيان ٿي برابر ڇه' اهو ٻڌايو.

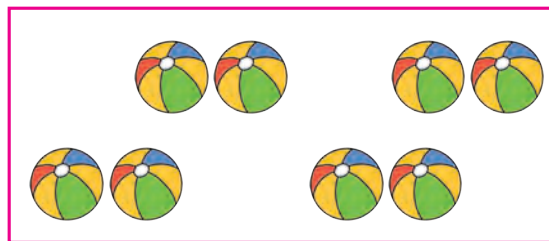
* خالي چؤكندن ۾ مناسب عدد لكو.

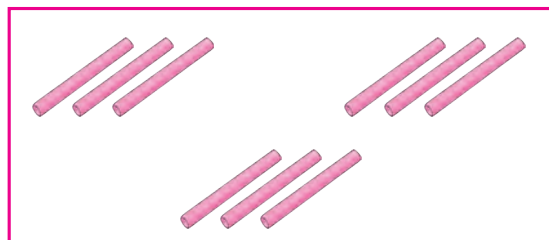
$$4 = 2 \times 2 = 2 + 2$$

$$\square = \square \times 2 = \square + \square + \square$$

$$\square = \square \times \square = \square + \square + \square + \square$$

$$\square = \square \times \square = \square + \square + \square$$

هڪ جهڙي ورهاست

۲۸

• هڪ جهڙي ورهاست

ماسٽر : مون وٽ ۶ پينسلون آهن. مان توهان ٻنهي کي برابر ورهايان ٿي.

سنيءَ کي ۱ پينسل ۽ مينا کي ۱ پينسل ڏني.

هاڻي مون وٽ ۴ پينسلون بچيون، وري سنيءَ کي ۱ پينسل ۽ مينا کي ۱ پينسل ڏني.

هاڻي مون وٽ ۲ پينسلون بچيون، وري سنيءَ کي ۱ پينسل ۽ مينا کي ۱ پينسل ڏني.

ڏسو توهان ٻنهي کي هر هڪ کي گهڻيون پينسلون مليون.

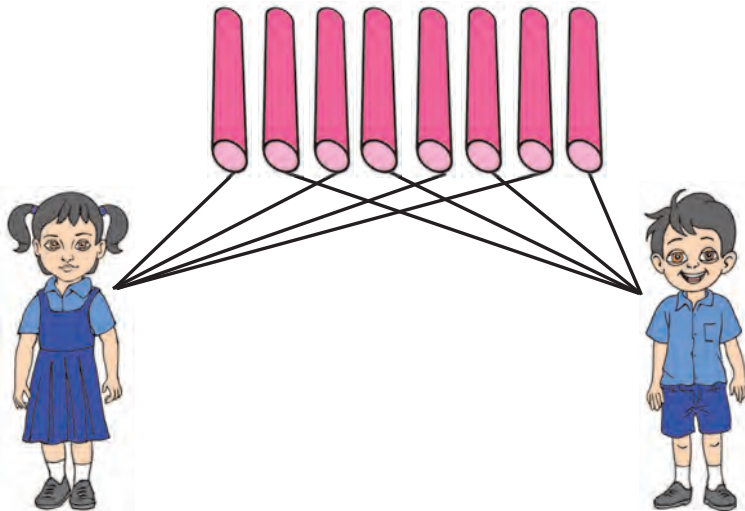
سني : مون کي ۳ پينسلون مليون.

مينا : مون کي به ۳ پينسلون مليون.

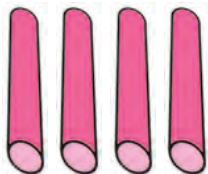
ڪل پينسلون	گهڻن ڄڻ ۾ پينسلون ورهايون ويون؟	هر هڪ کي گهڻيون پينسلون مليون؟
۶	۲	۳

* چاڪ ٻڌيو ۽ برابر ورهايو.

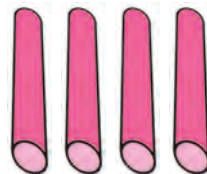
چاڪ

چاڪ

چاڪ

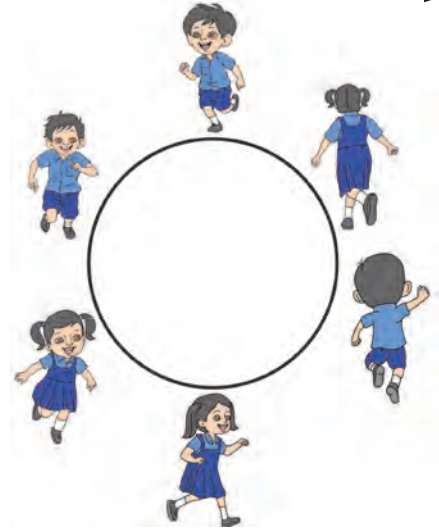
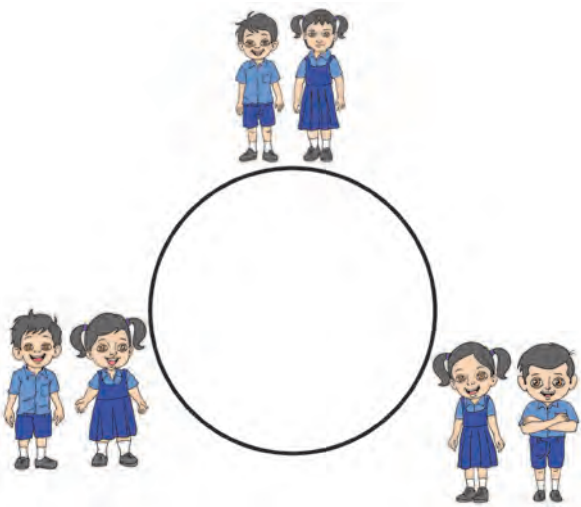
جدا جدا شين جو استعمال ڪري، روز مره زندگيءَ جي مثالن ۾ برابر ورهاست، ان بابت مثال ڪڍي
ظاهري طور سمجهايو.

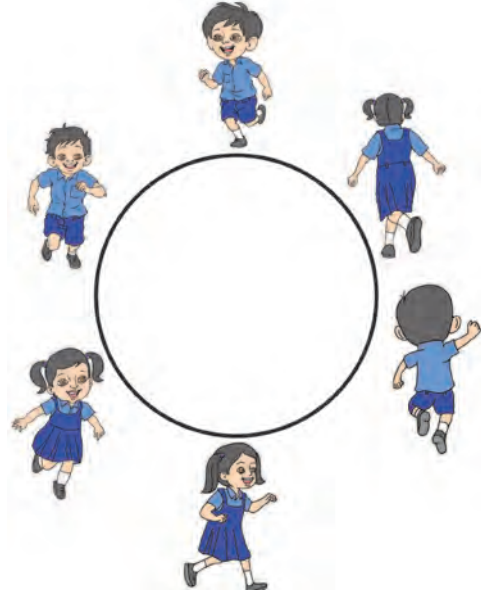
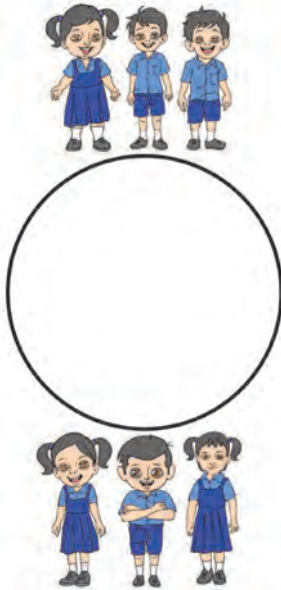
راند ڪريون.

چنتو : ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙندي ڊوڙندي پڻ - پڻ جو گروهه ٺاهيو.

راڻي : ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙندي ڊوڙندي ٽن - ٽن جو گروهه ٺاهيو.

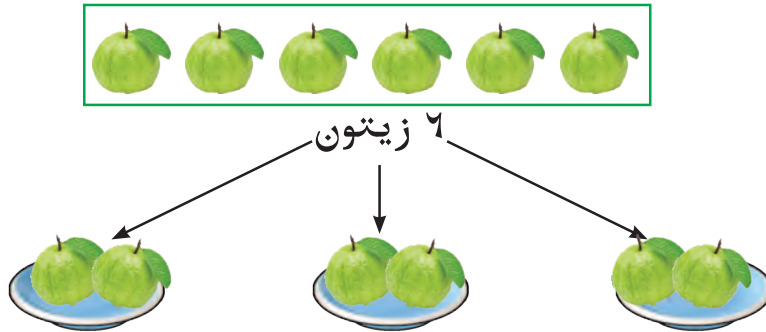
ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙو، ڊوڙندي ڊوڙندي پڻ-پڻ جو / ٽن-ٽن جو / چئن-چئن جو گروهه تيار ڪريو. اها راند ڪرايو. اهو ڌيان ۾ رهي ته راند ڪندڙ سڀ شاگرد گروهن ۾ ورهائجي وڃن. ڪوبه گروهه اڳپورو نه رهي. هروقت سڀ گروهه هڪجهڙا هئڻ گهرجن. اوتراڻي شاگرد راند ۾ هئڻ گهرجن. راند ڪندڙ شاگرد گهڻا؟ هر هڪ گروهه ۾ ڪل شاگرد گهڻا؟ گهڻا گروهه تيار ٿيا؟ ان سوالن حوالي شاگردن سان ڳالهه ٻولهه ڪريو.

• برابر گروه

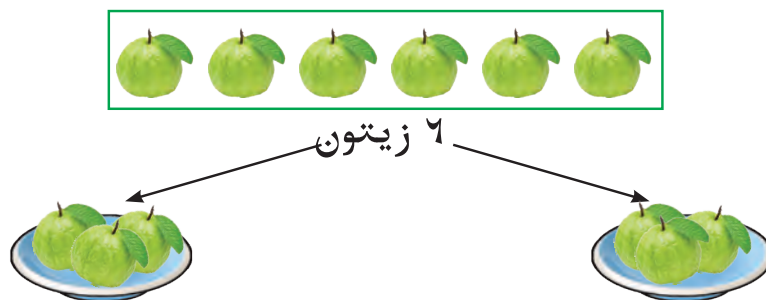
بابا : میرا، مان ۶ زیتون آندا آهن. ٻن-ٻن زیتونن جا گروه ٺاهي. گھڻا گروه ٺيا؟ اهو ٻڌاء.

میرا : ٽي گروه ٺيا.

پيٽ : عبدل، مان ۶ زیتون آندا آهن. ٽن-ٽن زیتونن جا گروه ٺاهي. ڪيترا گروه ٺيا؟ اهو ٻڌاء.

عبدل : ٻه گروه

* ٻن-ٻن جا گروه ٺاهيو. چوڪنڊي ۾ عدد لکيو.

جهڙڪن جو ڪل عدد

هڪ گروه ۾ جهڙڪن جو ڪل عدد گروهن ۾ ڪل عدد

جدا جدا شيون استعمال ڪري روزمره زندگيءَ جي مثالن مان برابر گروه ٺاهڻ بابت جدا جدا مثال کڻي ظاهري روپ ۾ سمجهايو.

جھنگل سپا

جھنگل ۾ جانورن جي گڏجاڻي ٿي. هاڻي، چيتو، لومڙ، ڪارو هرڻ، گھينڊو، زيبرا، جراف، هرڻ اهي سڀ جانور گڏ ٿيا. راجا جو انتظار ڪرڻ لڳا. اوچتو جھنگل جو راجا شينهن اُتي پهتو. جراف سڀني جو سواگت ڪيو ۽ سڀا شروع ٿي. راجا جھنگل ۾ ٿيندڙ ٻالھين بابت جانورن کان پڙڻ لڳو. راجا سڀ مسئلا حل ڪيا ۽ جھنگل جا جدا جدا ڪم سڀني کي ورهائي ڏنا ۽ وقت اندر پورا ڪرڻ لاءِ هدايت ڏني. چيتي سڀني جا شڪرانا مڃيا ۽ سڀا ختم ٿي.

* سڀا ۾ جانورن جو ڪُل تعداد =

سڱن هوندڙ جانورن جو ڪُل تعداد =

سڀا ۾ هوندڙ سڀني جانورن جي اکين جو ڪُل تعداد =

✳️ جوڙ - ڪٽ جھڙو

$$7 + \square = 9$$

$$7 - \square = 7$$

$$- 2$$

$$\square$$

$$+ 4$$

$$\square$$

$$- 5$$

$$\square$$

$$+ \diamond$$

$$4 + \square = 5$$

$$9 - 8 = \square$$

$$- 5$$

$$\square$$

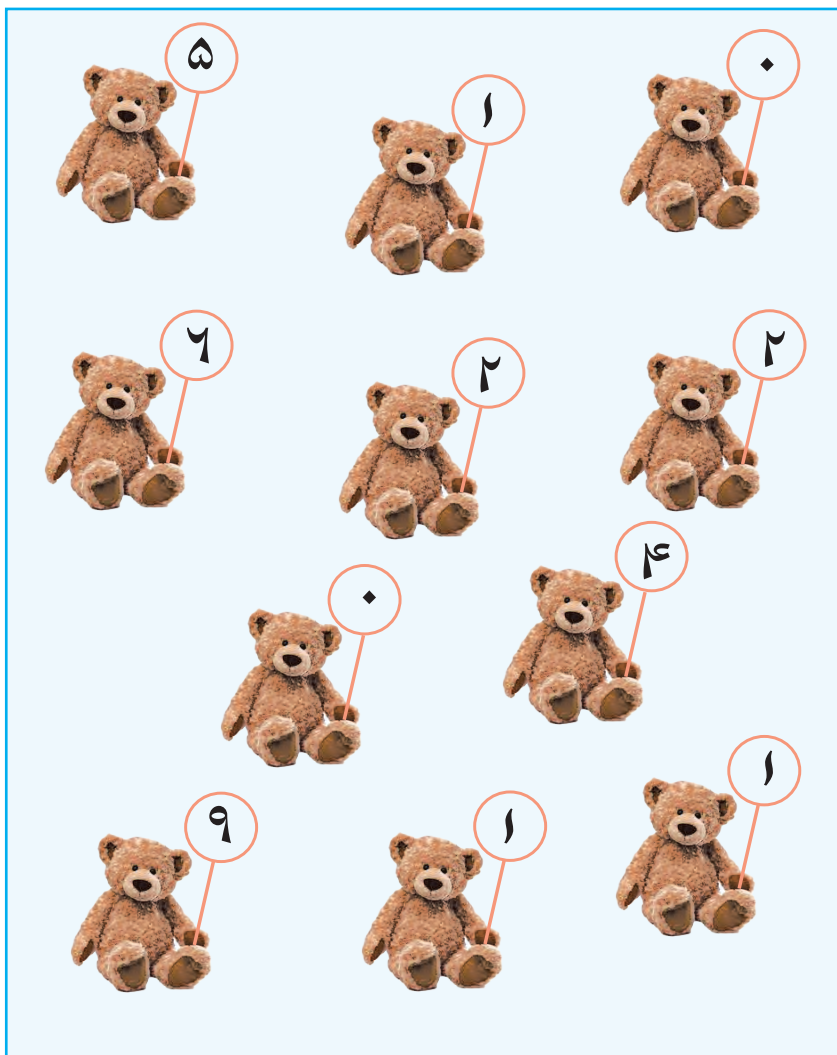
$$+ \square$$

$$2$$

$$+ 4$$

$$\square$$

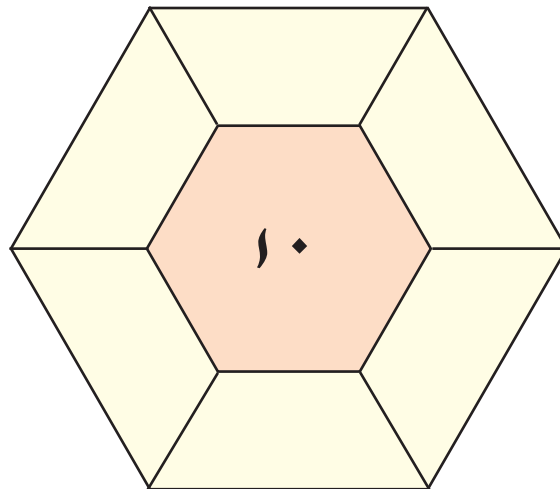
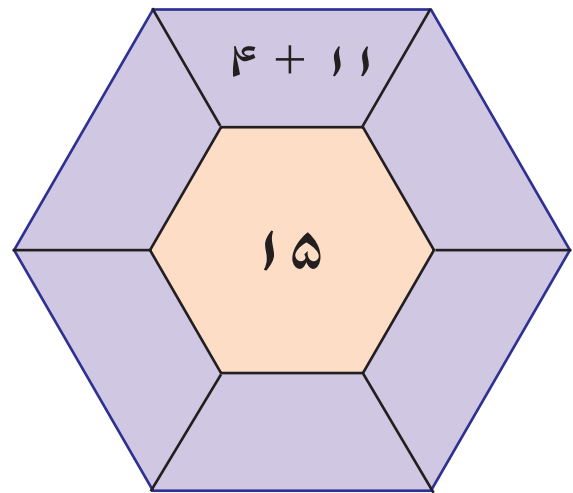
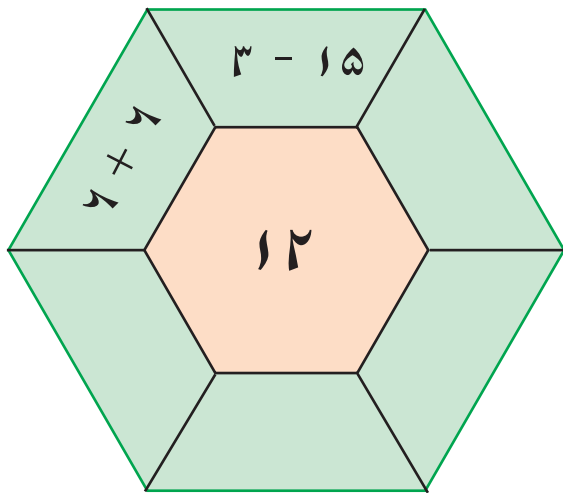
$$- 5$$

✳️ راند ڪيئن ڪبي؟

چؤڪنڊي ۾ صحيح جواب ٿيڊي-بيئر جي هٿ مان ڳولھجي ۽ لکجي. جواب لکڻ کان پوءِ ٿيڊي-بيئر جي عدد ڪارڊ مٿان ليک پائجي. جيڪو سڀ کان پھريائين جوابن جا عدد ڳولھي لکندو، اُهو راند کٽندو.

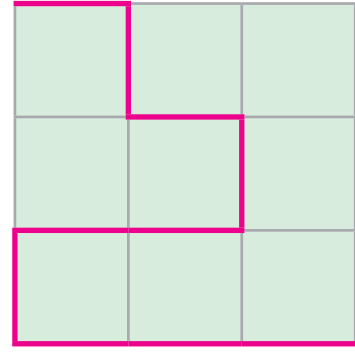
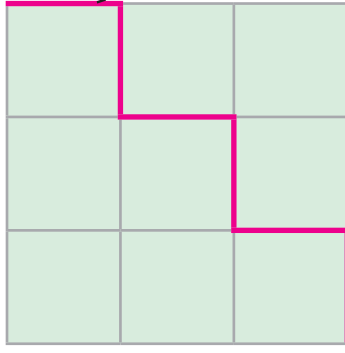
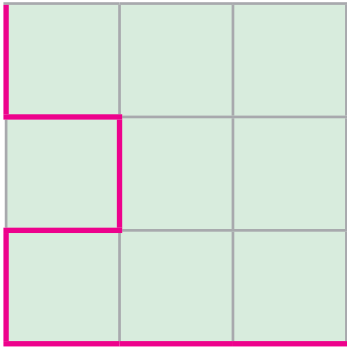
* جوڙ يا ڪٽ ڪري وڃڻ عددي تيار ڪريو.

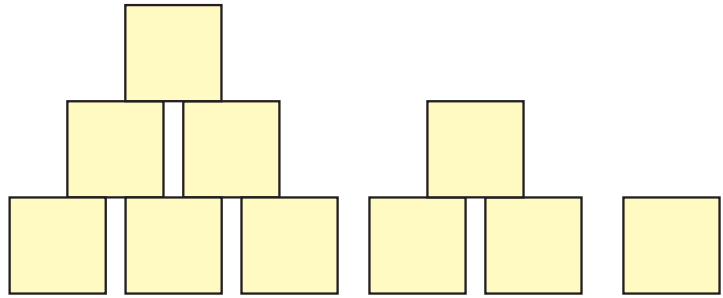
* هيٺ ڏنل چؤڪنڊي ۾ 1 کان 3 عدد اهڙي نموني لکڻ جيئن اُپو ۽ آڏو جوڙ ۽ ۶ اچڻ گهرجي. (هر هڪ قطار ۾ هڪ عدد هڪ دفعو ئي اچڻ گهرجي)

		3
	2	
1		

* ويجهو رستو ڪهڙو؟ اُن هيٺان ✓ ڪريو.

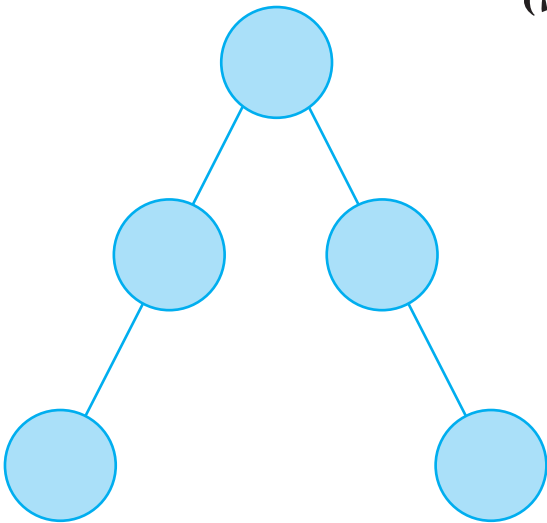

* بلاڪن جي وڌندڙ اڏاوت پوري ڪريو.

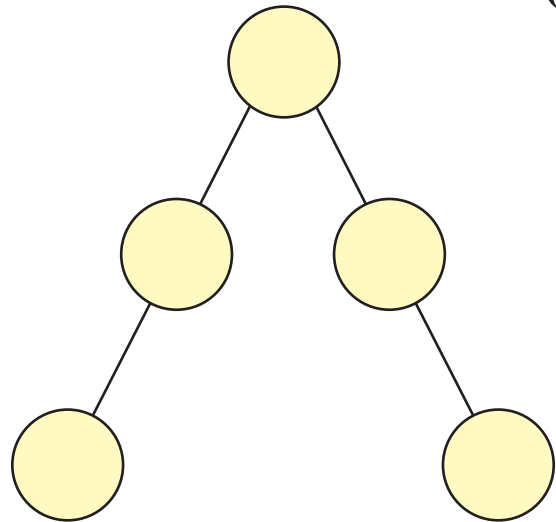

* ٻنهي پاسن جوڙ هڪ جهڙو هئڻ گهرجي. اهڙي نموني هيٺ گولن ۾ ۱ کان ۵ عدد لکو. (هر هڪ عدد هڪ دفعو ئي اچڻ گهرجي.)

(۲)

(۱)

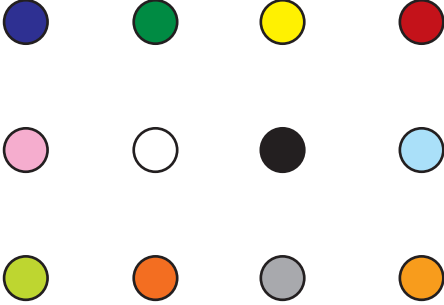
* ۱ کان ۲۰ عددَ جوڙي ڪري چتر پورو ڪريو ۽ رنگه ڀريو.

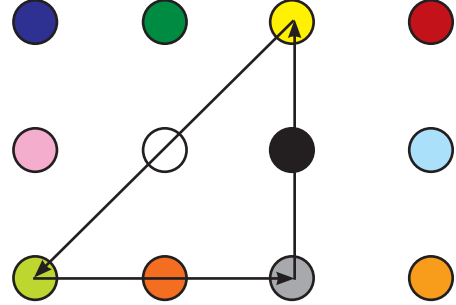
* عدد ۱۱ اُن هيٺان ڏنل رنگه جاچي شڪل تيار ڪريو.

۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
											

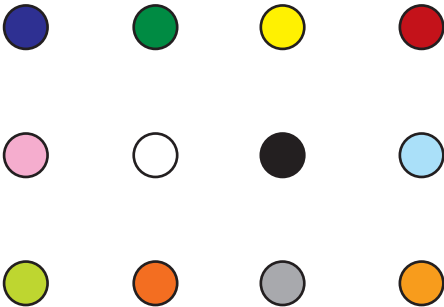
۱ ← ۹ ← ۱۲ ← ۴ ← ۱ (۲)

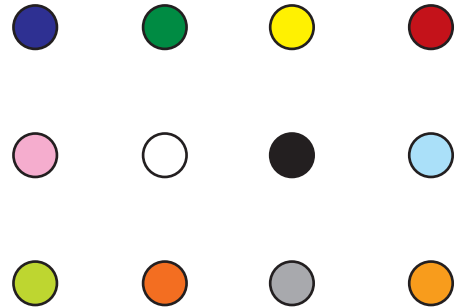
۲ ← ۱۰ ← ۱۲ ← ۲ (۱)

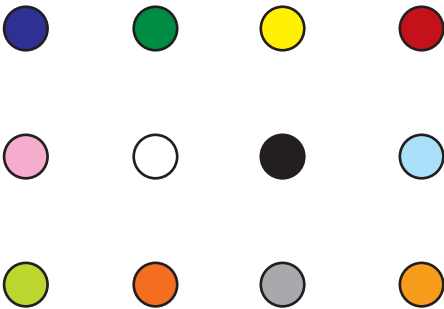
۱۲ ← ۴ ← ۱۰ ← ۵ ← ۲ ← ۱۲ (۴)

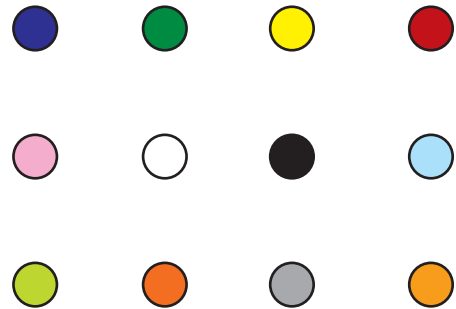
۳ ← ۸ ← ۱۱ ← ۶ ← ۳ (۳)

۲ ← ۳ ← ۸ ← ۱۱ ← ۱۰ ← ۲ (۶)

۲ ← ۷ ← ۱۱ ← ۹ ← ۵ ← ۲ (۵)

شاگردن کي عدد ۱۱ اُن هيٺان رنگه جاچڻ لاءِ چئو ۽ جدا جدا آڪار تيار ڪرڻ جو آپياس ڪرايو.

نمستي ٻارو!

جيڪڏهن توهان کي نيڪ نٿو لڳي، توهان کي ڪنهن غلط ڇهڻ ڪيو، ته توهان چپ ڪري نه ويهيو. توهان ڳالهايو.

۱. پنهنجو پاڻ کي ڏوهه نه ڏيو.

۲. اُن کي ٻڌايو جنهن تي توهان کي وشواس آهي.

۳. توهان نئشنل ڪميشن فار پروٽيڪشن آف چائلڊ رائٽس کي ٻڌائي سگهو ٿا POCSSO جي e-box ذريعي.

جڏهن توهان کي ڪير غلط ڇهڻ ٿو ڪري ۽ توهان کي خراب ٿو لڳي،
توهان منجهي ٿا وڃو ۽ ڪجهه نٿا ڪري سگهو
توهان کي ”خراب“ نه لڳڻ گهرجي ڇو جو اُن ۾ توهانجي غلطي ڪونهي.

هي بٽڻ ڏٻايو

POCSO e-box available at NCPCR@gov.in

جيڪڏهن توهان ۱۸ سالن کان گهٽ عمر وارا آهيو ۽ توهان ڪنهن پريشانيءَ ۾ يا

منجهيل يا بد سلوڪي يا تڪليف ۾ آهيو يا ٻيو ڪو ٻار

فون ڪريو 1098 ڇو جو ڪجهه نمبر سٺا هوندا آهن!

اُهي زندگي بدلي ڇڏيندا آهن!!!

چائلڊ لائين 1098 - نئشنل ۲۴ ڪلاڪ ٽول فري

ضروري فون لائين ٻارن لاءِ جيڪي ٻار پريشان يا تڪليف ۾ آهن

چائلڊ لائين انڊيا فائونڊيشن سرڪار جي مدد سان

(منسٽري آف ومين ائنڊ چائلڊ ڊويلپڊ) هلي رهي آهي.

نئين سماج ڏانهن
Towards a new dawn

مہاراشٹر راجیہ پائیہ پُستک نرمتی و آپیساکرم سنشودن منڈل، پُٹی

गणित इयत्ता पहिली (सिंधी माध्यम)

₹ 72.00

